Юбилейлар

1 нче БҮЛЕК

1 Исраил балалары Мисырдан чыккан беренче елында, өченче айда, айның уналтынчы көнендә, [2450 Anno Mundi] Аллаһы Мусага болай диде: «Тауга мен, һәм мин сиңа канун һәм әмер язылган ике таш такта бирермен, син аларга өйрәтерсең».
2 Муса Аллаһы тавына менде, һәм Раббының даны Синай тавында калды, һәм аны алты көн болыт каплады.
3 Җиденче көнне Ул болыт арасыннан Мусаны чакырды, һәм Раббының даны тау башындагы ялкынлы ут кебек күренде.
4 Муса Тауда кырык көн һәм кырык төн булды, һәм Аллаһы аңа канун һәм шаһитлек көннәренең бүленешенең алдагы һәм соңгы тарихын өйрәтте.
5 Ул болай диде: «Мин сиңа бу тауда әйтәчәк һәр сүзгә йөрәгеңне юнәлт һәм аларны китапка яз, аларның буыннары бүген Синай тавында Минем белән синең араңда аларның буыннары өчен төзегән килешүне бозып, кылган явызлыклары өчен Мин аларны ничек ташламаганымны күрсеннәр.
6 Шулай итеп, боларның барысы да аларның башына килгәч, алар Минем барлык хөкемнәрендә һәм барлык гамәлләрендә алардан гаделрәк икәнемне аңлаячаклар һәм Минем алар белән чыннан да булганымны аңлаячаклар.
7 Һәм бүген сиңа игълан иткән бу сүзләрнең барысын да үзең өчен язып куй, чөнки мин аларның фетнәләрен һәм үҗәтлекләрен беләм, аларны ата-бабалары Ибраһимга, Исхакка һәм Ягъкубка ант итеп: „Синең токымыңа сөт һәм бал ага торган җир бирәчәкмен“, – дип әйткән җиргә алып кергәнче.
8 Алар ашарлар һәм туйырлар, һәм алар чит илаһларга, аларны бернинди бәла-казадан коткара алмаган илаһларга мөрәҗәгать итәрләр. Бу шаһитлек аларга каршы шаһитлек буларак ишетелер. Чөнки алар Минем барлык әмерләремне, хәтта Мин аларга кушкан бар нәрсәне дә онытырлар, һәм алар башка халыклар артыннан йөрерләр, аларның пычраклыклары һәм оятлары артыннан барырлар, һәм үз илаһларына хезмәт итәрләр, һәм болар алар өчен җинаять, бәла-каза, бәла-каза һәм тозак булачак.
9 Күпләр һәлак булачак, әсирлеккә алыначак һәм дошман кулына эләгәчәк, чөнки алар Минем кагыйдәләремне, әмерләремне, килешү бәйрәмнәремне, шимбә көннәремне, аларның арасында Үзем өчен изге иткән изге урынымны, җир уртасында Үзем өчен изге иткән чатырымны һәм изге урынымны ташлап киттеләр, анда Үз исемемне урнаштырыр өчен һәм анда яшәр өчен.
10 Алар үзләренә биеклекләр, агач башлыклары һәм уеп ясалган сыннар ясарлар, һәрберсе үзенә табыныр, шуның белән адашыр, һәм балаларын җеннәргә һәм йөрәкләренең барлык хата эшләренә корбан итәрләр.
11 Мин аларга шаһитләр җибәрәчәкмен, аларга каршы шаһитлек бирермен, ләкин алар тыңламаячаклар, шаһитләрне дә үтерәчәкләр, канун эзләүчеләрне эзәрлекләячәкләр, һәм алар Минем күз алдымда явызлык эшләр өчен барысын да юкка чыгарачаклар һәм үзгәртәчәкләр.
12 Мин алардан йөземне яшерермен, аларны башка халыклар кулына әсирлеккә, талауга һәм ашауга тапшырырмын, аларны җир арасыннан куып чыгарырмын һәм башка халыклар арасына таратырмын.
13 Алар Минем барлык кануннымны, барлык әмерләремне һәм барлык хөкемнәремне онытырлар, һәм яңа айлар, шимбәләр, бәйрәмнәр, юбилейлар һәм кагыйдәләр кебек адашырлар.
14 Шуннан соң алар бөтен йөрәкләре, бөтен җаннары һәм бөтен көчләре белән башка халыклар арасыннан Миңа мөрәҗәгать итәчәкләр, һәм Мин аларны барлык башка халыклар арасыннан җыячакмын, һәм алар Мине эзләячәкләр, шуңа күрә алар Мине бөтен йөрәкләре һәм бөтен җаннары белән эзләгәндә, Мине табачаклар.
15 Мин аларга мул тынычлык һәм тәкъвалык ачармын, һәм мин аларны бөтен йөрәгем һәм бөтен җаным белән гаделлек үсентесеннән йолкып алырмын, һәм алар ләгънәт түгел, ә фатиха булачаклар, һәм алар койрык түгел, ә баш булачаклар.
16 Мин алар арасында Үземнең изге урынымны төзиячәкмен, һәм алар белән бергә яшәячәкмен, һәм Мин аларның Аллаһысы булачакмын, ә алар хакыйкать һәм тәкъвалык белән Минем халкым булачаклар.
17 Мин аларны ташламаячакмын һәм ташламаячакмын, чөнки Мин — аларның Аллаһысы Раббы”.
18 Муса йөзтүбән егылып дога кылды: «Әй, Раббым, минем Аллаһым, Үз халкыңны һәм мирасыңны ташлама, алар йөрәкләренең хаталарында адашмасыннар һәм аларны дошманнары, башка халыклар кулына бирмә, югыйсә алар өстеннән хакимлек итәрләр һәм Сиңа каршы гөнаһ кылырга этәрерләр».
19 Ходай, мәрхәмәтең халкыңа чагылсын, аларда туры рух тудыр, һәм аларны Синең алдыңда гаепләү һәм гаделлек юлларыннан алып китү өчен, алар өстеннән Белиар рухы хакимлек итмәсен, шулай итеп алар Синең алдыңда һәлак булсыннар.
20 Әмма алар – Синең халкың һәм Синең мирасың, Син аларны мисырлылар кулыннан бөек көчең белән коткардың. Аларда саф йөрәк һәм изге рух тудыр, һәм алар гөнаһларына эләкмәсен, шуннан соң мәңгелеккә кадәр”.
21 Раббы Мусага болай диде: «Мин аларның каршылыкларын, уйларын һәм үҗәтлекләрен беләм, һәм алар үз гөнаһларын һәм ата-бабаларының гөнаһларын таныганчы, тыңлаучан булмаячаклар».
22 Шуннан соң алар бөтен чын күңелдән, бөтен йөрәкләре һәм җаннары белән Миңа мөрәҗәгать итәчәкләр, һәм мин аларның йөрәкләрен һәм токымнарының йөрәкләрен сөннәткә утыртырмын, һәм аларда изге рух тудырырмын, һәм аларны

чистартырмын, шул көннән мәңгелеккә алар Миннән баш тартмаслар.
23 Аларның җаннары Миңа һәм Минем барлык әмерләремә ябышачак, һәм алар Минем әмерләремне үтәячәк, һәм Мин аларның Атасы булачакмын, һәм алар Минем балаларым булачак.
24 Алар барысы да тере Аллаһының балалары дип аталачак, һәм һәр фәрештә һәм һәр рух белер, әйе, алар болар Минем балаларым икәнен, һәм Мин аларның гаделлек һәм тәкъвалык Атасы икәнемне, һәм Мин аларны яратуымны белерләр.
25 Һәм син үзең өчен бу тауда сиңа игълан иткән барлык сүзләрне, беренчесен һәм соңгысын, канунда, шаһитлектә, атналарда һәм юбилейларда мәңгелеккә, төшеп, алар белән мәңгелеккә яшәгәнчегә кадәр булачак сүзләрне язып куй».
26 Ул фәрештәгә болай диде: «Мусага яз, яратылганнан алып, алар арасында мәңгегә изге урыным төзелгәнчегә кадәр».
27 Раббы һәркемнең күзенә күренер, һәм барысы да Минем Исраил Аллаһысы һәм Ягъкуб балаларының Атасы, һәм Сион тавында мәңгегә Патша икәнемне белерләр. Сион һәм Иерусалим изге булачак".
28 Исраил гаскәре алдыннан барган фәрештә ел бүленеше таблицаларын алды - канун һәм шаһитлек атналары барлыкка китерелгән вакыттан алып, юбилей атналары санына карап, һәр елны аерым елларга карап, юбилейларның барлык санына карап [һәр елны аерым елларга карап], [яңа] барлыкка китерелгән көннән алып, күкләр һәм җир яңартылганчы, һәм аларның барлык барлыкка килүе күк көчләренә карап һәм җирнең барлык барлыкка килүенә карап, Раббының изге урыны Иерусалимда, Сион тавында төзелгәнче һәм барлык яктырткычлар дәвалану, тынычлык һәм Исраилнең барлык сайланганнары өчен фатиха алу өчен яңартылганчы, һәм шул көннән һәм җирнең барлык көннәренә кадәр шулай булачак.

2 нче БҮЛЕК

1 Һәм Ходай фәрештәсе Мусага Раббы сүзе буенча болай диде: «Барлыкның тулы тарихын язып куй: Ходай алты көн эчендә барлык эшләрен һәм яраткан бар нәрсәсен ничек тәмамлаган, җиденче көнне Шимбә көнен ничек үткәргән, аны барлык гасырлар өчен изге иткән һәм аны барлык эшләре өчен билге итеп билгеләгән».
2 Чөнки беренче көнне Ул өске күкләрне, җирне, суларны һәм Аның алдында хезмәт итүче барлык рухларны — барлык фәрештәләрне, изгелек фәрештәләрен, җилләр рухы фәрештәләрен, болытлар рухы фәрештәләрен, караңгылык, кар, боз һәм боз фәрештәләрен, тавышлар, күк күкрәү һәм яшен фәрештәләрен, салкын һәм эссе рухлары фәрештәләрен, кыш, яз, көз һәм җәй рухларын һәм күкләрдә һәм җирдә булган барлык җан ияләренең рухларын — (Ул) упкыннарны һәм караңгылыкны, кичне һәм төнне, яктылыкны, таңны һәм көнне яратты, аларны Ул йөрәгенең белеме белән әзерләде.
3 Шунда без Аның эшләрен күрдек, Аны мактадык һәм Аның алдында барлык эшләре өчен мактадык, чөнки беренче көнне Ул җиде бөек эш яратты.
4 Икенче көнне Ул сулар уртасында күк гөмбәсен барлыкка китерде, һәм шул көнне сулар икегә бүленде: аларның яртысы өскә күтәрелде, яртысы исә күк гөмбәсенең астына төште, ул бөтен җир йөзе өстендә иде. Һәм бу (Аллаһы Тәгалә) икенче көнне генә барлыкка китергән бердәнбер эш иде.
5 Өченче көнне Ул суларга бөтен җир йөзеннән бер урынга агып китәргә һәм коры җир күренергә боерды.
6 Сулар Ул кушканча эшләде, һәм алар җир йөзеннән бу күкнең читендәге бер урынга төштеләр, һәм коры җир күренде.
7 Шул көнне Ул алар өчен барлык диңгезләрне, таулардагы һәм җирдәге барлык суларны, күлләрне, җирнең барлык чыкларын, чәчелгән орлыкларны, барлык үсентеләрне, җимеш бирүче агачларны һәм урман агачларын, Едем бакчасын һәм аларның төрләренә туры килә торган барлык үсемлекләрне яратты.
8 Аллаһы өченче көнне бу дүрт бөек эшне яратты. Ә дүртенче көнне кояшны, айны һәм йолдызларны яратты һәм аларны күк гөмбәзенә урнаштырды, бөтен җир йөзенә яктылык бирсен өчен, көн белән төн өстеннән хакимлек итсен өчен һәм яктылыкны караңгылыктан аерсын өчен.
9 Аллаһы кояшны җирдәге көннәр, шимбәләр, айлар, бәйрәмнәр, еллар, елларның шимбәләре, юбилейлар һәм елларның барлык фасыллары өчен бөек билге итеп куйды.
10 Ул яктылыкны караңгылыктан аера, һәм җирдә үскән бар нәрсә дә мул булсын өчен.
11 Дүртенче көнне Ул бу өч төрне яратты, ә бишенче көнне сулар тирәнлегендә зур диңгез җанварларын яратты, чөнки алар Аның куллары белән яратылган беренче тән әйберләре иде: балыклар, суларда хәрәкәт итүче бар нәрсә, очучы бар нәрсә, кошлар һәм аларның бар төре.
12 Кояш аларның өстендә күтәрелде, һәм җирдә булган бар нәрсәдән, җирдән үскән бар нәрсәдән, җимеш бирүче агачлардан һәм барлык итләрдән дә үсте.
13 Ул бишенче көнне бу өч төрне яратты, ә алтынчы көнне җирдәге барлык хайваннарны, барлык терлекләрне һәм җирдә хәрәкәтләнүче бар нәрсәне яратты.
14 Шуннан соң Ул кешене, ир-атны һәм хатын-кызны яратты һәм аңа җирдәге, диңгездәге һәм очучы бар нәрсә өстеннән хакимлек бирде, хайваннар һәм терлекләр өстеннән, җирдә хәрәкәт итүче бар нәрсә өстеннән хакимлек бирде, һәм боларның барысы өстеннән хакимлек бирде.
15 Ул алтынчы көнне бу дүрт төрне яратты, һәм алар егерме ике төрле иде.
16 Ул алтынчы көнне барлык эшләрен тәмамлады — күктәге һәм җирдәге, диңгезләрдәге, упкыннардагы, яктылыктагы һәм караңгылыктагы, һәм һәрнәрсәдәге бар нәрсә.
17 Ул безгә зур билге бирде: без алты көн эшләргә, ә җиденче көнне барлык эштән шимбә көнен сакларга тиеш.

18 Һәм барлык фәрештәләргә һәм изгеләндерү фәрештәләренә, бу ике зур төркемгә, Ул безгә күктә дә, җирдә дә шимбә көнен Үзе белән бергә тотарга кушты.
19 Ул безгә болай диде: «Менә, Мин барлык халыклар арасыннан Үземә бер халыкны аерып алам, алар Шимбә көнен үтәячәкләр, Мин аларны Үз халкым итеп Үзем өчен изгеләндерәчәкмен һәм аларга фатиха бирәчәкмен; Мин Шимбә көнен изгеләндергән һәм Үзем өчен изгеләндергән кебек, Мин аларны да фатихалаячакмын, һәм алар Минем халкым булачак, һәм Мин аларның Аллаһысы булачакмын».
20 Мин күргәннәрем арасыннан Ягъкуб токымын сайладым, аны беренче улым итеп язып куйдым һәм аны мәңгегә Үзем өчен изге иттем; һәм аларга шимбә көнен өйрәтермен, алар шимбә көнен һәр эштән сакласыннар».
21 Шулай итеп, Ул анда җиденче көнне безнең белән шимбә көнен үткәрергә, ашап-эчәргә, һәм бар нәрсәне дә Барлыкка Китерүчене, барлык халыклардан өстен итеп, Үзенә аерым бер халыкны фатихалаган һәм изгеләндергән Затка рәхмәт әйтергә, һәм алар безнең белән бергә шимбә көнен үткәрергә тиешле билге ясады.
22 Һәм Ул Үзенең әмерләрен көннәр буена Аның алдында кабул ителә торган татлы ис итеп күтәрде...
23 Адәмнән Ягъкубка кадәр егерме ике кеше башы булган, һәм җиденче көнгә кадәр егерме ике төрле эш башкарылган; бу мөбарәк һәм изге; һәм беренчесе дә мөбарәк һәм изге; һәм бусы аның белән бергә изгелек һәм фатиха өчен хезмәт итә.
24 Һәм моңа (Ягъкубка һәм аның токымына) алар һәрвакыт беренче шаһитлек һәм канунның бәхетле һәм изгеләре булырга тиеш иде, Ул җиденче көнне Шимбә көнен изгеләштергән һәм фатихалаган кебек.
25 Ул күкне, җирне һәм Ул яраткан бар нәрсәне алты көндә яратты, һәм Аллаһы җиденче көнне үзенең барлык эшләре өчен изге итте; шуңа күрә Ул аның өчен: «Анда берәр эш эшләсә, үләчәк, ә аны пычратучы һичшиксез үләчәк», – дип боерды.
26 Шуңа күрә син Исраил улларына бу көнне изге итеп үткәрергә куш, анда бернинди эш тә эшләмәсен һәм аны пычратмасын, чөнки ул башка көннәрдән дә изгерәк.
27 Аны бозган һәркем үләчәк, һәм анда берәр эш эшләгән кеше мәңге үләчәк, шуңа күрә Исраил балалары бу көнне үз буыннары буена билгеләп үтсеннәр һәм җирдән тамырлары белән аерылмасыннар, чөнки бу — изге һәм бәрәкәтле көн.
28 Аны үтәгән һәм аның буенча шимбә көнен үткәргән һәркем, безнең кебек үк, һәрвакыт изге һәм бәхетле булачак.
29 Исраил балаларына бу көннең канунын игълан ит һәм әйт: алар шимбә көнне үткәрсеннәр һәм йөрәкләренең хаталары белән аны ташламасыннар; һәм анда начар эш эшләргә, үз теләкләре белән эшләргә рөхсәт ителми; алар анда ашарга яки эчәргә бернәрсә дә әзерләмәскә, су алырга, капкаларыннан су алып кермәскә яки чыгарырга рөхсәт ителми, чөнки алар алтынчы көнне өйләрендә үзләре өчен әзерләмәгән йөкне кертмәскә яки чыгармаска тиеш.
30 Алар ул көнне өйдән өйгә алып кермәячәкләр һәм чыгармаячаклар, чөнки бу көн юбилейларның теләсә нинди юбилей көненнән изгерәк һәм бәрәкәтлерәк; җир йөзендә шимбә көнен үткәрү турында беркемгә дә билгеле булмаганчы, без күктә шимбә көнен үткәрдек.
31 Барлык нәрсәне Барлыкка Китерүче аны фатихалады, ләкин ул барлык халыкларны һәм милләтләрне түгел, ә Исраил халкын гына Шимбә көнен үткәрергә изгеләндерде: Ул аларга гына ашарга һәм эчәргә, җирдә Шимбә көнен үткәрергә рөхсәт итте.
32 Һәм бар нәрсәне Барлыкка Китерүче бу көнне, барлык көннәрдән дә өстенрәк, бәрәкәт, изгелек һәм дан өчен яраткан көнен, фатихалады.
33 Бу канун һәм шаһитлек Исраил улларына мәңгелеккә, аларның буыннарына канун буларак бирелде.

3 нче БҮЛЕК

1 Икенче атнаның алты көнендә, Аллаһы сүзе буенча, без Адәмгә барлык хайваннарны, барлык терлекләрне, барлык кошларны, җирдә хәрәкәт итүче бар нәрсәне һәм суда хәрәкәт итүче бар нәрсәне, аларның төрләре һәм төрләре буенча китердек: беренче көнне хайваннарны; икенче көнне терлекләрне; өченче көнне кошларны; дүртенче көнне җирдә хәрәкәт итүче бар нәрсәне; һәм бишенче көнне суда хәрәкәт итүче бар нәрсәне.
2 Адәм аларның барысына да исем кушты, һәм ул аларны ничек атаса, аларның исемнәре дә шулай булды.
3 Һәм бу биш көн эчендә Адәм җирдәге барлык хайваннарны, ир-атларны һәм хатын-кызларны күрде, ләкин ул ялгыз иде һәм үзенә ярдәм итүче тапмады.
4 Раббы безгә болай диде: «Кешенең ялгыз булуы яхшы түгел, әйдәгез, аңа ярдәмче табыйк».
5 Шуннан соң Ходай Ходай аңа тирән йокы бирде, һәм ул йоклап китте. Ул хатынның кабыргалары арасыннан бер кабыргасын алды, һәм бу кабырга аның кабыргалары арасыннан хатын-кызның башлангычы иде, һәм ул аның урынына ит ясады һәм хатын-кызны ясады.
6 Аллаһы Адәмне йокысыннан уятты, һәм алтынчы көнне уянгач, ул аны үзенә алып килде, һәм ул аны танып, аңа болай диде: «Хәзер бу минем сөякләремнән сөяк һәм минем тәнемнән ит; ул минем хатыным дип аталачак, чөнки ул иреннән алынган».
7 Шуңа күрә ир белән хатын бер булачак, һәм ир ата-анасын калдырып, хатынына кушылачак, һәм алар бер тән булачак.
8 Беренче атнада Адәм яратылды, ә аның кабыргасы — хатыны; икенче атнада Аллаһы аңа хатынын күрсәтте. Шуңа күрә ир-ат өчен җиде көн, хатын-кыз өчен ике тапкыр җиде көн пычраклыкта калырга боерык бирелде.
9 Адәм үзе яратылган җирдә кырык көн яшәгәннән соң, Без аны Гадән бакчасына алып кердек, ул аны эшкәртеп, саклап торсын өчен, ләкин аның хатынын сиксәненче көнне алып килделәр, һәм аннан соң ул Гадән бакчасына керде.
10 Шуңа күрә бала тудыручы хатын турында күктәге такталарда болай дип язылган: «Әгәр ул ир бала тапса,

ул беренче атнадагыча җиде көн пычраклыкта калыр, һәм утыз өч көн канында калыр, һәм ул ир бала өчен билгеләнгән көннәрне үтәгәнче, бернинди изге әйбергә дә кагылмаска һәм изге урынга кермәскә тиеш».
11 Әмма кыз бала өчен ул беренче ике атна кебек үк ике атна дәвамында пычрак булып калырга тиеш, һәм канында алтмыш алты көн чистарынырга тиеш, һәм алар барысы сиксән көн булачак".
12 Ул бу сиксән көннән соң, без аны Эдем бакчасына алып килдек, чөнки ул бөтен җир йөзеннән дә изгерәк, һәм анда утыртылган һәр агач изге.
13 Шуңа күрә ир бала яки кыз бала тапкан хатын турында шул көннәрдәге кагыйдә буенча карар кабул ителде: ул изге әйберләргә кагылмаска һәм ир бала яки кыз бала өчен билгеләнгән көннәр тулганчы, изге урынга кермәскә тиеш иде.
14 Бу канун һәм шаһитлек, ул Исраил халкына һәрвакыт үтәргә тиеш дип язылган.
15 Беренче юбилейның беренче атнасында, [1-7 иртәнге] Адәм белән аның хатыны җиде ел дәвамында Едем бакчасында булдылар, аны эшкәрттеләр һәм сакладылар, һәм без аңа эш бирдек һәм җир эшкәртү өчен яраклы булган бар нәрсәне эшләргә куштык.
16 Ул бакча эшкәртте, ләкин ялангач иде, белмәде, оялмады, бакчаны кошлардан, хайваннардан һәм терлекләрдән саклады, җимешләрен җыеп ашады, калганын үзе һәм хатыны өчен аерып куйды.
17 Җиде ел тәмамланганнан соң, ул анда төгәл җиде ел [иртәнге 8] үткәрде, һәм икенче айның унҗиденче көнендә елан хатын янына килде, һәм елан хатынга: «Аллаһы сезгә: «Бакчадагы һәр агачтан ашамагыз», – дип боердымы?» – диде.
18 Ул аңа болай диде: «Бакчадагы барлык агачларның җимешләреннән Аллаһы безгә: «Ашагыз», – диде, ә бакча уртасындагы агачның җимешләреннән Аллаһы безгә: «Аннан ашамагыз һәм аңа кагылмагыз, югыйсә үләчәксез», – диде».
19 Елан хатын-кызга әйтте: «Сез үлмәячәксез, чөнки Аллаһы белә: сез аннан ашаган көнне күзләрегез ачылачак, һәм сез илаһлар кебек булачаксыз, һәм яхшылык белән яманлыкны белерсез».
20 Хатын агачның матур һәм күзгә ятышлы булуын, җимешенең ашарга яраклы булуын күрде, һәм аны алып ашады.
21 Ул башта инҗир яфраклары белән гаурәтен каплагач, аларны Адәмгә бирде, һәм ул ашады, һәм аның күзләре ачылды, һәм ул үзенең ялангач икәнен күрде.
22 Ул инҗир яфракларын алды, аларны бергә тегеп куйды, үзенә алъяпкыч ясады һәм оятын каплады.
23 Аллаһы еланны ләгънәтләде һәм аңа мәңгегә ачуланды...
24 Хатын-кыз елан тавышына колак салып ашаганга, Ул аңа ачуланды һәм болай диде: «Мин синең кайгыңны һәм газапларыңны бик арттырырмын; кайгы белән балалар табарсың, һәм ирең янына кайтырсың, һәм ул синең өстеннән хакимлек итәр».
25 Ә Адәмгә дә болай диде: «Хатыныңның сүзен тыңлаганга һәм Мин сиңа ашамаска кушкан агачтан ашаганга күрә, җир синең өчен ләгънәтләнсен: ул сиңа чәнечкеләр һәм тигәнәкләр үстерер, һәм син алынган җиргә кире кайтканчы, икмәгеңне йөзең тире белән ашарсың, чөнки син җир, һәм җиргә кире кайтырсың».
26 Ул аларга тиредән киемнәр ясады, киендерде һәм аларны Җәннәт бакчасыннан чыгарды.
27 Адәм бакчадан чыккан көнне, иртән кояш чыгу белән, оятын каплаган көннән бирле, хуш исле корбан итеп ладан, галбанум, стакта һәм хушбуйлар тәкъдим итте.
28 Шул көнне барлык хайваннарның, терлекләрнең, кошларның, йөрүчеләрнең һәм хәрәкәтләнүчеләрнең авызлары ябылды, шуңа күрә алар сөйләшә алмадылар, чөнки алар барысы да бер ирен һәм бер тел белән сөйләшә иде.
29 Ул Гадән бакчасыннан Гадән бакчасындагы барлык җан ияләрен чыгарды, һәм барлык җан ияләре үз төрләре буенча, үз төрләре буенча алар өчен яратылган урыннарга таралышты.
30 Һәм Ул Адәмгә генә барлык хайваннардан һәм терлекләрдән аның гаурәтен каплар өчен (мал-мөлкәт) бирде.
31 Шуңа күрә күктәге такталарда канун хөкемен белгән һәркемгә карата: «Оятларын капларга һәм башка халыклар үзләрен ачкан кебек үзләрен ачмаска тиеш», – дип язылган.
32 Дүртенче айның яңа аенда Адәм белән аның хатыны Едем бакчасыннан чыгып, үзләре яратылган җирдә, Элда җирендә яшәделәр.
33 Адәм хатынына Хава дип исем кушты.
34 Аларның беренче юбилейга кадәр [иртәнге 8] улы булмады, һәм шуннан соң ул аңа якын булды.
35 Ул җирне Эдем бакчасында өйрәткәнчә эшкәртә иде.

4 нче БҮЛЕК

1 Икенче юбилейның өченче атнасында [иртәнге 64-70] ул Кабилне тапты, дүртенчесендә [иртәнге 71-77] ул Һабилне тапты, ә бишенчесендә [иртәнге 78-84] ул кызын тапты.
2 Өченче юбилейның беренче (елында) [99-105 AM] Кабил Һабилне үтерде, чөнки (Аллаһы) Һабилнең корбанын кабул итте, ә Кабилнең корбанын кабул итмәде.
3 Ул аны кырда үтерде, һәм аның каны җирдән күккә кадәр кычкырды, ул аны үтергән өчен зарланды.
4 Һәм Раббы Кабилне Һабил үтергәне өчен шелтәләде, һәм аны туганының каны аркасында җирдә качкын итте, һәм аны җирдә ләгънәтләде.
5 Шуңа күрә күктәге такталарда болай дип язылган: «Күршесен хыянәт белән үтерүчегә ләгънәт төшсен! Күргән һәм ишеткән һәркем: «Шулай булсын», – дип әйтсен; күргән һәм әйтмәгән кеше, башка кеше кебек ләгънәт төшсен».
6 Шуңа күрә без Раббы Аллаһыбыз алдына килгәндә, күктә һәм җирдә, яктылыкта һәм караңгылыкта һәм һәркайда кылынган барлык гөнаһларны игълан итәбез.
7 Адәм белән аның хатыны Һабил өчен дүрт атна буе кайгырдылар, [99-127 AM], ә бишенче атнаның дүртенче елында [130 AM] алар шатландылар. Адәм хатыны белән янә якынлык кылды, һәм ул аңа ул тапты, һәм ул аңа Шет дип исем кушты, чөнки ул: «Ходай

безгә җирдә Һабил урынына икенче нәсел бирде, чөнки Кабил аны үтерде», – диде.
8 Алтынчы атнада [134-40] аның кызы Азура туды.
9 Кабил үзенең сеңлесен үзенә хатын итеп алды, һәм ул аңа дүртенче юбилей ахырында Ханохны тапты. [190-196 AM] Бишенче юбилейның беренче атнасының беренче елында [197 AM] җирдә йортлар төзелде, һәм Кабил шәһәр төзеде һәм аңа улы Ханох исеме белән исем кушты.
10 Адәм үз хатыны Һава белән якынлык кылды, һәм Һава тугыз угыл тапты.
11 Бишенче юбилейның бишенче атнасында [225-31 AM] Сет үзенең сеңлесе Азураны үзенә хатын итеп алды, һәм дүртенче елда (алтынчы атнаның елында) [235 AM] ул аңа Эносны тапты.
12 Ул җирдә Раббы исемен чакыра башлады.
13 Өченче атнаның җиденче юбилейында [309-15 AM] Энош үзенең сеңлесе Ноамны үзенә хатын итеп алды, һәм ул бишенче атнаның өченче елында аңа угыл тапты, һәм ул аңа Кенан дип исем кушты.
14 Сигезенче юбилей ахырында [325, 386-3992 AM] Кенан үзенең сеңлесе Муалефны үзенә хатынлыкка алды, һәм ул тугызынчы юбилейда, бу атнаның өченче елының беренче атнасында, [395 AM] аңа угыл тапты, һәм ул аңа Маһалел дип исем кушты.
15 Унынчы юбилейның икенче атнасында [449-55 иртә] Маһалалел этисенең абыйсының кызы Баракиелның кызы Динаны хатынлыкка алды. Алтынчы елның өченче атнасында, [461 иртә], аңа ул угыл тапты. Ул аңа Яред дип исем кушты, чөнки аның көннәрендә Ходай фәрештәләре, Күзәтүчеләр дип аталган фәрештәләр, җир йөзенә төштеләр, алар кеше балаларына өйрәтергә, җирдә гаделлек һәм гаделлек урнаштырырга тиеш иде.
16 Унберенче юбилейда [512-18 AM] Джаред үзенә хатын алды, аның исеме Барака иде, ул Расуҗалның кызы, этисенең абыйсының кызы, бу юбилейның дүртенче атнасында [522 AM], һәм ул аңа бишенче атнада, юбилейның дүртенче елында, ул аңа ул тапты, һәм ул аңа Ханох дип исем кушты.
17 Ул җирдә туган кешеләр арасында беренче булып язу, белем һәм зирәклек өйрәнгән һәм күк билгеләрен айлар тәртибе буенча китапка язып куйган, кешеләр елларның фасылларын айлар тәртибе буенча белсеннәр өчен.
18 Ул беренче булып шаһитлек язды һәм җир буыннары арасында кеше улларына шаһитлек бирде, юбилей атналарын искә алды, аларга елларның көннәрен күрсәтте, айларны тәртипкә китерде һәм елларның шимбә көннәрен без аңа күрсәткәнчә искә алды.
19 Ул үзенең йокысында күргән күренешендә нәрсә булганын һәм нәрсә булачагын күрде, бу хәл кеше балалары белән аларның буыннары аша хөкем көненә кадәр булачак; ул барысын да күрде һәм аңлады, үзенең шаһитлеген язып куйды һәм шаһитлекне җирдәге барлык кеше балалары һәм аларның буыннары өчен урнаштырды.
20 Уникенче юбилейда, [582-88] җиденче атнада, ул үзенә хатын алды, аның исеме Эдна иде, ул Данил кызы, аның этисенең абыйсының кызы, һәм алтынчы елда, шул атнада [587 AM] ул аңа ул тапты, һәм ул аңа Метушалах дип исем кушты.
21 Ул шулай ук Аллаһының фәрештәләре белән алты еллык юбилей елында булды, һәм алар аңа җирдә һәм күктә булган бар нәрсәне, кояшның хакимлеген күрсәттеләр, һәм ул барысын да язып куйды.
22 Ул кеше кызлары белән гөнаһ кылган Күзәтүчеләргә шаһитлек бирде; чөнки алар кеше кызлары белән кушыла башлаганнар иде, һәм Ханох аларның барысына да каршы шаһитлек бирде.
23 Ул кеше балалары арасыннан алынды, һәм без аны бөеклек һәм хөрмәт белән Эдем бакчасына алып бардык, һәм менә ул анда дөньяның хөкемен һәм хөкемен, һәм кеше балаларының барлык явызлыкларын язып куя.
24 Шуңа күрә (Аллаһы) бөтен Едем җиренә туфан суларын җибәрде, чөнки ул анда билге итеп куелды, һәм ул барлык кеше балаларына каршы шаһитлек бирергә, хөкем көненә кадәр буыннарның барлык эшләрен сөйләргә тиеш иде.
25 Ул тауда изге урынның хуш исле хушбуйларын, Раббыга яраклы хуш исле хушбуйларны яндырды.
26 Чөнки Ходайның җирдә дүрт урыны бар: Гадән бакчасы, Көнчыгыш тавы, һәм бүген син торган бу тау, Синай тавы һәм Сион тавы (ул яңа яратылышта җирне изгеләштерү өчен изгеләштереләчәк); аның аша җир үзенең барлык гаепләреннән һәм пычраклыгыннан дөнья буыннары буена изгеләштереләчәк.
27 Ундүртенче юбилейда [652 AM] Метушалах үзенә хатынлыкка алды, ул этисенең абыйсының кызы Азриалның кызы Эдна иде, ул өченче атнада, бу атнаның беренче елында [701-7 AM], һәм ул угыл тапты һәм аңа Ламех дип исем кушты.
28 Унбишенче юбилейда, өченче атнада, Ламех үзенә хатын алды. Аның исеме Бетенос иде, ул Баракил кызы, этисенең абыйсының кызы иде. Шул атнада ул аңа ул тапты. Ул аңа Нух дип исем кушты һәм: «Бу мине кайгым һәм барлык эшләрем өчен, һәм Раббы ләгънәтләгән җир өчен юатачак», – диде.
29 Унтугызынчы юбилей ахырында, алтынчы елның җиденче атнасында [9:30] Адәм үлде, һәм аның барлык уллары аны үзе яраткан җиренә күмделәр, һәм ул җиргә күмелгән беренче кеше булды.
30 Аңа мең ел җитмеш ел җитмәде; чөнки мең ел күкләр шаһитлегендә бер көн кебек, шуңа күрә белем агачы турында язылган: «Аны ашаган көнне сез үләчәксез». Шуңа күрә ул бу көннең елларын тулыландырмады; чөнки ул шул вакытта үлде.
31 Бу юбилей ахырында шул ук елда Кабил аның артыннан үтерелде, чөнки аның йорты җимерелеп төште һәм ул үз йортының уртасында үлде, һәм ул ташлар белән үтерелде, чөнки ул Һабилне таш белән үтерде, һәм гадел хөкем буенча таш белән үтерелде.
32 Шуңа күрә күктәге такталарда болай дип язылган: «Кеше үзенең якынын шул ук корал белән үтерсә, ул шул ук корал белән үтерелергә тиеш; ул аны ничек яраласа, аңа да шулай ук җәза бирелергә тиеш».
33 Егерме бишенче юбилейда Нух үзенә хатын алды, аның исеме Эмзара иде, ул Ракеелның кызы, этисенең абыйсының кызы, беренче елында бишенче атнада [1207] иде; өченче елында ул аңа Симны, бишенче

елында [1209] Хамны, ә беренче елында алтынчы атнада [1212] Яфәсне тапты.

5 нче БҮЛЕК

1 Җир йөзендә кеше балалары күбәя башлагач һәм аларга кызлар тугач, Аллаһы фәрештәләре аларны бу юбилей елында күрделәр, алар бик матур иде; һәм алар сайлаган һәркемнән үзләренә хатын-кызлар алдылар, һәм аларга уллар таптылар, һәм алар зур нәселдән булдылар.
2 Җир йөзендә канунсызлык көчәйде, һәм барлык җан ияләре дә, кешеләр дә, терлекләр дә, хайваннар да, кошлар да, җир йөзендә йөрүче һәрнәрсә дә, үз юлларын һәм тәртипләрен боздылар, һәм бер-берсен ашый башладылар, һәм җир йөзендә канунсызлык көчәйде, һәм барлык кешеләрнең уйларындагы һәр уй-фикерләр һәрвакыт шулай начар иде.
3 Аллаһы җиргә карады, һәм ул бозылган иде, һәм һәр җан ияләре аның тәртибен бозган, һәм җирдәге барлык кешеләр Аның күз алдында төрле явызлык эшләгәннәр.
4 Һәм Ул Үзе яраткан җир йөзендәге кешеләрне һәм барлык җан ияләрен юк итәчәген әйтте.
5 Ләкин Нух Раббы алдында мәрхәмәт тапты.
6 Җиргә җибәргән фәрештәләргә каршы Ул бик нык ачуланды, һәм аларны бөтен хакимлекләреннән тамыры белән юк итәргә боерды, һәм безгә аларны җирнең тирәнлегенә бәйләп куярга кушты, һәм менә алар аларның арасында бәйләнгән һәм аерым торалар.
7 Аларның улларына каршы Аллаһыдан боерык чыкты: аларны кылыч белән үтерергә һәм күк астыннан куып чыгарырга.
8 Ул болай диде: «Минем Рухым кешеләрдә һәрвакыт калмаячак, чөнки алар да тән, һәм аларның көннәре йөз егерме ел булачак».
9 Һәм Ул аларның арасына кылычын җибәрде, алар һәрберсе үз якынын үтерсен өчен, һәм алар бер-берсен үтерә башладылар, хәтта барысы да кылычтан һәлак булып, җирдән юк ителделәр.
10 Аларның ата-бабалары (аларның һәлак булуына) шаһит булдылар, һәм шуннан соң алар мәңгелеккә җирнең тирәнлегендә, бөек хөкем көненә кадәр, үз юлларын һәм эшләрен бозган һәркемгә Раббы алдында хөкем чыгарылганчы, богауландылар.
11 Ул барысын да урыннарыннан юк итте, һәм бер генә кеше дә калмады, аларны барлык явызлыклары өчен хөкем итмәде.
12 Һәм Ул үзенең барлык эшләре өчен яңа һәм гадел табигать тудырды, шуңа күрә алар мәңгегә бөтен табигатьләрендә гөнаһ кылмасыннар, ә һәрберсе үз төрендә һәрвакыт тәкъва булсыннар иде.
13 Һәм һәркемнең хөкеме күктәге такталарда гаделлек белән билгеләнә һәм языла - хәтта алар өчен билгеләнгән юлдан читкә китүчеләрнең дә хөкеме; һәм әгәр алар анда йөрмәсәләр, хөкем һәр җан иясе һәм һәр төр өчен языла.
14 Күктә дә, җирдә дә, яктылыкта да, караңгылыкта да, шеолда да, тирәнлектә дә, караңгылык урынында да хөкем ителми торган бернәрсә дә юк; һәм аларның барлык хөкемнәре билгеләнгән, язылган һәм уеп язылган.
15 Ул барысын да хөкем итәчәк: бөекне бөеклегенә карап, кечкенәне кечкенәлегенә карап, һәм һәркемне үз юлына карап хөкем итәчәк.
16 Ул беркемнең дә шәхесенә игътибар итми, бүләк алмаячак, әгәр Ул һәркемгә хөкем чыгарам дип әйтсә: әгәр дә кеше җирдәге бар нәрсәне бирсә, Ул бүләкләргә дә, кешегә дә игътибар итмәячәк, һәм аның кулыннан бернәрсә дә кабул итмәячәк, чөнки Ул гадел хөкем итүче.
17 Исраил балалары турында болай дип язылган һәм билгеләнгән: Әгәр алар Аңа тәкъвалык белән мөрәҗәгать итсәләр, Ул аларның барлык гөнаһларын кичерер һәм барлык гөнаһларын кичерер.
18 Ул һәр елны бер тапкыр барлык гөнаһларыннан тәүбә итүчеләргә мәрхәмәт күрсәтәчәк дип язылган һәм билгеләнгән.
19 Туфан алдыннан үз юлларын һәм фикерләрен бозган һәркемнең, Нухтан башка беркемнең дә җаны кабул ителмәде, чөнки аның җаны аның уллары өчен кабул ителде, аларны Аллаһ аның аркасында туфан суларыннан коткарды, чөнки аның йөрәге аның турында әйтелгәнчә, барлык юлларында да тәкъва иде, һәм ул үзе өчен билгеләнгән бернәрсәдән дә тайпылмады.
20 Раббы җир йөзендәге бар нәрсәне дә, кешеләрне дә, терлекләрне дә, хайваннарны да, кошларны да, җирдә йөрүчеләрне дә юк итәргә кушты. Ул Нухка туфан суларыннан котылу өчен көймә ясарга кушты.
21 Нух көймәне Аллаһы әмер иткәнчә, егерме җиденче ел юбилеенда, бишенче елның бишенче атнасында (беренче айның яңа аенда) ясады. [13:07 AM]
22 Ул алтынчы елда, икенче айда, икенче айның яңа аенда, уналтынчы көнгә кадәр керде; һәм ул һәм без аңа алып килгән бар нәрсә белән көймәгә керде, һәм Раббы аны унҗиденче кичтә тыштан япты.
23 Раббы күкнең җиде капкасын һәм зур тирәнлек чишмәләренең авызларын ачты, җиде авыз бар иде.
24 Су капкалары күктән кырык көн һәм кырык төн буе су агыза башлады, һәм тирәнлек чишмәләре дә су агыза башлады, бөтен дөнья су белән тулганчы.
25 Җир өстендә сулар артты: Су барлык биек таулардан унбиш аршын күтәрелде, һәм көймә җир өстеннән күтәрелде, һәм ул сулар өстендә хәрәкәт итте.
26 Су җир йөзендә биш ай – йөз илле көн буена көчәеп торды.
27 Көймә Арарат тауларының берсе булган Лубар башына барып туктады.
28 Дүртенче айда (яңа айда) бөек тирәнлекнең чишмәләре ябылды һәм күк капкалары ябылды; ә җиденче айның яңа аенда җирнең барлык упкыннарының авызлары ачылды, һәм су тирәнлеккә төшә башлады.
29 Унынчы айның яңа аенда тауларның башлары күренде, ә беренче айның яңа аенда җир күренде.
30 Җиденче елның бишенче атнасында [иртәнге 13:09] җир өстеннән су юкка чыкты, ә икенче айның унҗиденче көнендә җир кипте.
31 Егерме җиденче көнне ул көймәне ачып, аннан хайваннарны, терлекләрне, кошларны һәм барлык хәрәкәтләнүчеләрне чыгарды.

6НЧЫ БҮЛЕК

1 Өченче айның яңа аенда ул көймәдән чыгып, шул тауда корбан китерү урыны төзеде.
2 Ул җир өчен йолым ясады, бер кәҗә алды һәм аның каны белән җирнең барлык гөнаһлары өчен йолым ясады, чөнки андагы бар нәрсә юк ителгән иде, Нух белән бергә көймәдә булганнардан кала.
3 Ул аның маен корбан китерү урынына куйды, үгез, кәҗә, сарык, кәҗә балаларын, тоз, күгәрчен һәм күгәрчен балаларын алып, корбан китерү урынына яндыру корбаны куйды, өстенә май белән кушылган корбан салды, шәраб сибеп, хуш исле сумала сибеп, Раббыга яраклы хуш ис чыгарды.
4 Раббы хуш ис сизде һәм аның белән килешү төзеде: җирне юк итәрлек туфан булмасын; җирнең барлык көннәре дә чәчү һәм уңыш җыю вакыты туктамасын; салкын да, эссе дә, җәй дә, кыш та, көн дә, төн дә үз тәртибен үзгәртмәсен һәм мәңгегә туктамасын.
5 Сез җирдә күбәегез һәм күбәегез, анда күбәегез һәм аңа фатиха бирегез. Мин җирдә һәм диңгездә булган һәрнәрсәдә сездән курку һәм курку уятырмын.
6 Менә Мин сезгә барлык хайваннарны, барлык канатлыларны, җирдә хәрәкәт итүче бар нәрсәне, судагы балыкларны һәм ризык өчен бар нәрсәне бирдем; яшел үләннәр кебек үк, сезгә ашар өчен бар нәрсәне бирдем.
7 Әмма итне, аның җаны белән, каны белән ашамагыз, чөнки һәр тәннең җаны канда, сезнең каныгыз өчен түләргә кирәк булмас. Һәр кеше кулыннан, һәр хайван кулыннан кеше канын таләп итәчәкмен.
8 Кем кеше канын кеше аша түксә, аның каны да түкеләчәк, чөнки Аллаһы кешене үз сурәтендә яратты.
9 Ә сез, җир йөзендә күбәегез һәм күбәегез".
10 Нух һәм аның уллары бернинди тәндәге канны да ашамаска ант иттеләр, һәм ул бу айда җир йөзендәге барлык буыннар өчен мәңгелеккә Ходай алдында килешү төзеде.
11 Шуңа күрә Ул сиңа бу айда Исраил балалары белән тауда ант итеп килешү төзергә һәм аларга кан сибәргә кушты, чөнки Раббы алар белән мәңгегә төзегән килешүнең барлык сүзләре үтәлде.
12 Бу шаһитлек сезнең турында язылган, сез аны даими үтәргә тиеш, җир йөзендәге барлык көннәр дәвамында бер көнне дә хайваннарның, кошларның яки терлекләрнең канын ашамаска тиеш, һәм җир йөзендәге барлык көннәр дәвамында хайваннарның, терлекләрнең яки кошларның канын ашаган кеше үзе һәм аның токымы җирдән тамыры белән юк ителәчәк.
13 Исраил улларына кан ашамаска куш, аларның исемнәре һәм нәселләре һәрвакыт Раббыбыз алдында торсын.
14 Бу канунның көннәр чикләнмәгән, чөнки ул мәңгелек. Алар аны үз буыннары буе үтәсеннәр, корбан китерү урыны алдында кан белән сезнең өчен ялварып торсыннар; көн саен, иртән һәм кичен, алар Раббы алдында сезнең өчен һәрвакыт гафу үтенсеннәр, аны үтәсеннәр һәм тамыры белән юк ителмәсен өчен.
15 Ул Нухка һәм аның улларына җир йөзендә башка туфан булмаска тиешлеге турында билге бирде.
16 Ул мәңгелек килешүнең билгесе итеп болытта Үзенең җәясен урнаштырды: җир йөзендә башка туфан булмасын һәм җирнең барлык көннәре дәвамында аны юк итмәсен.
17 Шуңа күрә күктәге такталарда ел саен бер тапкыр бу айда Атналар бәйрәмен үткәрергә, килешүне һәр ел яңартырга кушып язылган һәм язылган.
18 Бу бәйрәм күктә яратылган көннән алып Нух көннәренә кадәр — егерме алты юбилей һәм биш атна [1309-1659] — билгеләп үтелде. Нух һәм аның уллары аны җиде юбилей һәм бер атна дәвамында, Нух үлгән көнгә кадәр билгеләп үттеләр, һәм Нух үлгән көннән алып аның уллары Ибраһим көннәренә кадәр аны ашамадылар, һәм алар кан ашыйлар.
19 Әмма Ибраһим, Исхак, Ягъкуб һәм аның балалары моны синең көннәреңә кадәр үтәделәр, һәм синең көннәреңдә Исраил балалары моны оныттылар, син аны бу тауда яңадан бәйрәм иткәнче.
20 Исраил улларына бу бәйрәмне барлык буыннарына да үткәрергә куш: ел саен бер көнне, шул айда, алар бу бәйрәмне үткәрсеннәр.
21 Чөнки бу атналар бәйрәме һәм беренче җимешләр бәйрәме: бу бәйрәм икеләтә һәм икеләтә характерга ия: аның турында язылган һәм уеп язылганча, аны бәйрәм итегез.
22 Чөнки мин беренче канун китабында, сезгә язганнарымда, аны үз вакытында, ел саен бер көнне бәйрәм итәргә кирәклеген яздым, һәм мин сезгә аның корбаннарын аңлаттым, алар Исраил балалары бу айда, һәр ел саен бер көнне, үз буыннары буена аны искә алып үткәрергә тиеш.
23 Беренче айның яңа аенда, дүртенче айның яңа аенда, җиденче айның яңа аенда һәм унынчы айның яңа аенда искә алу көннәре һәм ел фасылларының көннәре бар. Алар мәңгегә шаһитлек итеп язылган һәм билгеләнгән.
24 Нух аларны үзе өчен мәңгелеккә бәйрәм итеп билгеләде, шуңа күрә алар аның өчен истәлекле вакыйга булып калды.
25 Беренче айның яңа аенда аңа үзенә көймә ясарга боерык бирелде, һәм шул көнне җир кипте, һәм ул (көймәне) ачып, җирне күрде.
26 Дүртенче айның яңа аенда җир астындагы упкыннарның авызлары ябылды, җиденче айның яңа аенда җир астындагы барлык упкыннарның авызлары ачылды, һәм сулар аларга төшә башлады.
27 Унынчы айның яңа аенда тауларның башлары күренде, һәм Нух шатланды.
28 Шуңа күрә ул аларны үзе өчен мәңгегә истәлекле бәйрәм итеп билгеләде, һәм алар шулай билгеләнде.
29 Алар аларны күктәге такталарга урнаштырдылар, һәрберсенең унөч атнасы бар иде; берсеннән икенчесенә, беренчесеннән икенчесенә, икенчесеннән өченчесенә, һәм өченчесеннән дүртенчесенә кадәр аларның истәлекләре үтте.
30 Ә әмернең барлык көннәре ике илле атнадан торачак, һәм (алар) бөтен елны тулыландырачак. Ул күктәге такталарга шулай уеп язылган һәм билгеләнгән.
31 Һәм бер ел да, елдан-ел да (бу әмерне) онытып торырга ярамый.
32 Һәм Исраил улларына боерык бир, алар елларны шушы исәпләү буенча үткәрсеннәр - өч йөз алтмыш

дүрт көн, һәм (бу) тулы бер ел булачак, һәм алар аның көннәреннән һәм бәйрәмнәреннән вакытларын бозмаячаклар, чөнки барысы да аларның шаһитлекләренә туры киләчәк, һәм алар бер көнне дә калдырмаячаклар һәм бер генә бәйрәмне дә бозмаячаклар.
33 Әмма алар Аның әмере буенча аларны санга сукмасалар һәм үтәмәсәләр, алар барлык фасылларын бозачаклар һәм еллар бу тәртиптән кузгалачак [һәм алар фасылларны бозачаклар һәм еллар кузгалачак] һәм алар үз кагыйдәләрен онытачаклар.
34 Һәм барлык Исраил балалары елларның юлын онытырлар һәм тапмаслар, яңа айларны, ел фасылларын һәм шимбә көннәрен онытырлар һәм елларның барлык тәртибе буенча ялгышырлар.
35 Мин беләм һәм хәзердән башлап сезгә моны игълан итәрмен, һәм бу минем үз уйым түгел; чөнки китап минем алдымда язылган һәм күктәге такталарда көннәрне бүлү билгеләнгән, алар килешү бәйрәмнәрен онытып, үзләренең хаталары һәм наданлыклары буенча башка халыкларның бәйрәмнәре буенча йөрмәсен өчен.
36 Айны күзәтүчеләр дә булачак - ул ничек ел фасылларын боза һәм елдан елга ун көнгә алдан килә.
37 Шуңа күрә алар өчен еллар киләчәк, алар тәртипне бозачаклар, җирәнгеч көнне шаһитлек көне, пычрак көнне бәйрәм көне итәчәкләр, һәм алар барлык көннәрне, изге көнне пычрак белән, пычрак көнне изге белән бутаячаклар, чөнки алар айлар, шимбәләр, бәйрәмнәр һәм юбилейлар турында ялгыш фикер йөртәчәкләр.
38 Шуңа күрә мин сиңа боерык бирәм һәм шаһитлек бирәм, син аларга шаһитлек бир; чөнки синең үлемеңнән соң балаларың аларны борчыячаклар, шуңа күрә алар елны өч йөз алтмыш дүрт көн генә ясамаячаклар, һәм шуңа күрә алар яңа айлар, сезоннар, шимбәләр һәм бәйрәмнәр турында ялгышачаклар, һәм алар төрле канны төрле ит белән ашаячаклар.

7 нче БҮЛЕК

1 Беренче елның җиденче атнасында [13:17], бу юбилейда Нух көймә туктаган тауда Арарат тауларының берсе булган Лубар дип аталган йөзем агачлары утыртты, һәм алар дүртенче елда [13:20] җимеш бирде, һәм ул аларның җимешләрен саклап, быел җиденче айда җыйды.
2 Ул аннан шәраб ясап, савытка салды һәм аны бишенче елга кадәр, [13:21] беренче айның яңа аеның беренче көненә кадәр саклады.
3 Ул бу бәйрәм көнен шатланып бәйрәм итте һәм үзе һәм уллары өчен гөнаһлардан котылу өчен Раббыга яндыру корбаны итеп бер үгез һәм бер сарык, җиде сарык (һәрберсе бер яшьлек) һәм бер кәҗәдән бер бозау чалды.
4 Ул башта кәҗәне әзерләде, аның канын үзе ясаган корбан китерү урынындагы иткә, яндыру корбаны китерелгән корбан китерү урынындагы барлык майга, үгезне, сарыкны һәм сарыкларны, һәм аларның барлык итен корбан китерү урынына куйды.
5 Ул аларның барлык корбаннарын май белән кушып, шул урынга куйды, аннары корбан китерү урынында элек ягып куйган ут өстенә шәраб сибеп, корбан китерү урынына хуш исле сумала куйды һәм Ходай Тәгаләгә хуш ис бирде.
6 Ул шатланып, бу шәрабны үзе дә, балалары да шатланып эчтеләр.
7 Кич җитте, ул чатырына керде, исереп, ятып йоклады, һәм йоклаганда чатырында ялангач ятты.
8 Һәм Һам этисе Нухның ялангач булуын күрде һәм чыгып, ике туганына сөйләде.
9 Шем аның киемен алды да, торып басты, ул һәм Яфәт киемне җилкәләренә салдылар да, артка борылып, этиләренең оятын капладылар, йөзләре артка борылды.
10 Нух йокысыннан уянды һәм кече улы аңа нәрсә эшләгәнен аңлады, һәм улын каргады һәм әйтте: «Кәнганы ләгънәтләсен, ул үз туганнарының колы булачак».
11 Ул Шемны фатихалады һәм болай диде: «Шемның Ходай Ходайына мактау булсын, һәм Ханаан аның хезмәтчесе булачак».
12 Аллаһы Яфәсне зурайтыр, һәм Аллаһы Шем йортында яшәр, һәм Ханаан аның хезмәтчесе булыр».
13 Һәм Хам этисенең кече улын каргаганын белде, һәм аның улын каргаганына ачуланды, һәм ул этисеннән аерылып китте, үзе дә, аның белән бергә уллары Куш, Мицраим, Пут һәм Ханаан да.
14 Ул үзенә шәһәр төзеде һәм аңа хатыны Ниләтамаук исеме белән исем кушты.
15 Яфәс моны күреп, абыйсына көнләште, һәм үзе өчен шәһәр төзеде, һәм аңа хатыны Адананес исеме белән исем кушты.
16 Шем этисе Нух белән яшәгән, һәм ул этисе янында, тауда шәһәр төзегән, һәм аңа хатыны Седкетелебаб исеме белән исем кушкан.
17 Менә бу өч шәһәр Лубар тавы янында урнашкан; көнчыгышта тауның каршында Седекетелебаб, көньякта На'елтама'ук, көнбатышта Адатаннар.
18 Шемның уллары: Елам, Ашшур һәм Арпахшад (бу ул туфаннан соң ике ел үткәч туган), шулай ук Луд һәм Арам.
19 Яфетның уллары: Гомер, Магог, Мадай, Яван, Тубал, Мешех һәм Тирас: болар Нухның уллары.
20 Егерме сигезенче юбилейда [1324-1372 AM] Нух үз улларының улларына үзе белгән барлык кагыйдәләрне, боерыкларны һәм кагыйдәләрне үтәргә өйрәтә башлады, һәм улларын тәкъвалыкны сакларга, тәннәренең оятын капларга, Яратучыны мактауга, ата-аналарын хөрмәт итәргә, якыннарын яратырга, җаннарын азгынлыктан, пычраклыктан һәм барлык явызлыктан сакларга өндәде.
21 Чөнки шушы өч нәрсә аркасында җир йөзенә туфан килде, ягъни фәхешлек аркасында, Күзәтүчеләр үзләренең кануннарына каршы чыгып, кеше кызлары артыннан фәхешлек иттеләр һәм үзләре теләгән һәркемгә хатын-кызлар алдылар; һәм алар пычраклыкның башлангычын ясадылар.
22 Алардан Нафидимнарның уллары туды, һәм алар барысы да төрле иде, һәм алар бер-берсен ашадылар. Әзмәверләр Нафилларны үтерделәр, Нафилләр Эльоны үтерделәр, һәм Эльоны кешелекне, һәм бер кешене икенчесен үтерделәр.

23 Һәм һәркем үзен явызлык эшләргә һәм күп кан түгәргә сатты, һәм җир явызлык белән тулды.
24 Шуннан соң алар хайваннарга, кошларга, җир йөзендә йөрүче һәм хәрәкәт итүче барлык хайваннарга каршы гөнаһ кылдылар. Җирдә күп кан коелды, һәм кешеләрнең һәр уй-фикерләре һәм теләкләре гел бушлык һәм явызлык турында уйладылар.
25 Аларның явыз эшләре һәм җир йөзендә түккән каннары өчен Раббы җир йөзеннән бар нәрсәне дә юк итте.
26 Без, мин, сез, минем улларым һәм безнең белән көймәгә кергән бар нәрсә, калдык, һәм менә мин сезнең эшләрегезне күрәм: сез тәкъвалыкта йөрмисез. Чөнки сез һәлакәт юлында бара башладыгыз, һәм сез бер-берегездән аерыласыз, бер-берегезгә көнләшәсез, һәм (шуңа күрә) сез, улларым, һәрберегез үз туганы белән тату түгел.
27 Мин күрәм, һәм менә җеннәр сезгә һәм балаларыгызга каршы аздыра башладылар, һәм хәзер мин сезнең өчен куркам, мин үлгәннән соң сез җир йөзендә кешеләрнең канын түкәчәксез, һәм сез дә җир йөзеннән юк ителәчәксез.
28 Кеше канын түгүче һәм теләсә нинди тәннең канын ашаучы һәркем җир йөзеннән юк ителәчәк.
29 Кан ашаучы яки җирдә кеше канын түгүче беркем дә калмаячак, һәм аның күк астында яшәүче токымы да, нәселе дә калмаячак, чөнки алар шеолга төшәчәк, һәм хөкем урынына төшәчәк, һәм алар барысы да көч кулланып үлем белән тирән караңгылыкка алып ителәчәк.
30 Сез җирдә түккән хайваннарны, терлекләрне яки башка хайваннарны үтергән көннәрдә сезнең өстегездә кан күренмәячәк, һәм җир йөзендә түккәннәрне каплап, җаннарыгызга изге эш эшләгез.
31 Сез кан белән ашаучы кебек булмагыз, ләкин үзегезне саклагыз, сезнең алдыгызда беркем дә кан ашамасын. Канны каплагыз, чөнки миңа сезгә һәм балаларыгызга, барлык җан ияләренә, шаһитлек бирергә боерык бирелде.
32 Җанны ит белән ашауга юл куйма, югыйсә синең каның, ягъни синең җаның, җир йөзендә түккән бернинди ит өчен дә таләп ителмәс.
33 Җир түгелгән каннан чистартылмаячак, чөнки җир аны түккән кешенең каны белән генә барлык буыннар дәвамында чистартылачак.
34 Хәзер, балаларым, тыңлагыз: бөтен җир йөзенә гаделлек һәм гаделлек урнаштырыгыз, һәм сезне туфан суларыннан коткарган Аллаһым алдында даны күтәрсен.
35 Менә сез үзегезгә шәһәрләр төзерсез һәм аларда җир йөзендәге барлык үсемлекләрне, һәм җимеш бирүче барлык агачларны утыртырсыз.
36 Өч ел дәвамында ашалган һәр җимеш җыелмаячак, ә дүртенче елда аның җимеше изге дип саналачак [һәм алар беренче җимешләрне тәкъдим итәчәкләр], күкне, җирне һәм барлык нәрсәләрне яраткан Аллаһы Тәгалә алдында кабул ителәчәк. Алар шәрабның һәм майның беренче җимешләрен мул итеп, аны кабул итүче Раббы корбан китерү урынында китерсеннәр, ә калганын Раббы йорты хезмәтчеләре аны кабул итүче корбан китерү урыны алдында ашасыннар.
37 Бишенче елда сез аны гаделлек һәм дөреслек белән җибәрегез, һәм сез тәкъва булырсыз, һәм сез утырткан бар нәрсә дә уңышлы булыр.
38 Чөнки синең атаңның атасы Ханох үз улы Метушалага һәм аның улы Метушалага шулай боерык бирде, ә Ламех миңа аталары аңа кушканнарның барысын да боерды.
39 Улларым, мин сезгә дә әмер бирермен, Ханох үзенең улына беренче юбилейларда ничек әмер биргән булса, шулай: ул җиденче буынында исән чагында, үлеменә кадәр үз улына һәм аның улларына шулай әмер бирде һәм вәгъдә бирде».

8 нче БҮЛЕК

1 Егерме тугызынчы юбилейның беренче атнасында, [1373 иртә], аның башында Арпахшад үзенә хатын алды. Аның исеме Расуэя иде. Ул Элам кызы Сусанның кызы иде. Ул аңа ул тапты, ул өченче елда, [1375 иртә], ул аңа угыл тапты. Ул аңа Каинам дип исем кушты.
2 Улы үсте, һәм этисе аңа язарга өйрәтте, һәм ул үзенә шәһәр табарга урын эзләргә китте.
3 Ул элеккеге буыннар ташка уеп язган язуны тапты һәм андагыны укыды, аны күчереп язды һәм шуның аркасында гөнаһ кылды; чөнки анда Күзәтүчеләрнең тәгълиматы бар иде, алар кояш, ай һәм йолдызларның барлык күк билгеләрендәге билгеләрен күзәтәләр иде.
4 Ул моны язып куйды һәм берни дә әйтмәде, чөнки Нухка бу хакта сөйләргә курыкты, чөнки Нух аңа ачуланмас иде.
5 Утызынчы юбилейда, [14:29], икенче атнада, беренче елында, ул үзенә хатын алды, аның исеме Мелка иде, ул Яфет улы Мадай кызы иде, ә дүртенче елда [14:32] ул угыл тапты һәм аңа Шела дип исем кушты, чөнки ул: «Мин чыннан да җибәрелдем», – диде.
6 [Ул туган дүртенче елда], Шелах үсеп җиткәч, үзенә хатын алды. Аның исеме Муак иде, ул этисенең абыйсы Кеседның кызы иде. Ул утыз беренче юбилейда, бишенче атнада, беренче елында [1499 AM] кияүгә чыкты.
7 Бишенче елында [15:03] ул аңа угыл тапты, һәм ул аңа Эбер дип исем кушты. Ул үзенә хатын алды, аның исеме Азурад иде, ул Неброд кызы иде, ул аның өченче елында, утыз икенче юбилейда, җиденче атнада. [15:64]
8 Алтынчы елда [1567 елның төнге елында] ул аңа угыл тапты, һәм ул аңа Пелег дип исем кушты, чөнки ул туган көннәрдә Нухның балалары җирне үзара бүлә башладылар; шуңа күрә ул аңа Пелег дип исем кушты.
9 Алар моны яшерен рәвештә үзара бүлештеләр һәм Нухка сөйләделәр.
10 Утыз өченче юбилей башында [1569 AM] җирне өч өлешкә бүлделәр: Шем, Хам һәм Яфет, һәрберсенең мирасы буенча, беренче елда, беренче атнада, безнең җибәрелгәннәребезнең берсе алар белән булганда.
11 Ул үзенең улларын чакырды, һәм алар, балалары белән бергә, аның янына килделәр. Ул җирне җир кишәрлекләренә бүлде, һәм өч улы аны мирас итеп алырга тиеш иде. Алар кулларын сузып, Нухның, этиләренең, күкрәгеннән язманы алдылар.

12 Шемга җирнең уртасы язуда бирелгән, ул аны үзе һәм уллары өчен мәңгелек буыннарга мирас итеп алырга тиеш иде, Рафа тау тезмәсе уртасыннан, Тина елгасы тамагыннан, һәм аның өлеше көнбатышка таба, бу елга уртасыннан үтә, һәм ул упкыннар суына кадәр сузыла, аннан бу елга агып чыга һәм үз суларын Миат диңгезенә коя, һәм бу елга бөек диңгезгә коя. Төньяктагы бар нәрсә Яфетныкы, ә көньяктагы бар нәрсә Шемныкы.
13 Һәм ул Карасога кадәр сузыла: бу көньякка караган телнең эчендә.
14 Аның өлеше Бөек диңгез буйлап сузыла, һәм ул туры сызык буенча көньякка караган телнең көнбатышына җиткәнче сузыла, чөнки бу диңгез Мисыр диңгезенең теле дип атала.
15 Ул моннан көньякка, үзенең сулары буендагы Бөек диңгез тамагына таба борыла, һәм көнбатышка таба Афрага кадәр сузыла, һәм Гихон елгасы суларына җиткәнче, һәм Гихон суларының көньягына, бу елга ярларына кадәр сузыла.
16 Ул көнчыгышка таба сузыла, Гадән бакчасына кадәр, аның көньягына кадәр, [көньякка], һәм бөтен Гадән җиренең көнчыгышыннан һәм бөтен көнчыгыштан көнчыгышка борыла һәм Рафа дип аталган тауның көнчыгышына җиткәнче дәвам итә, һәм Тина елгасы тамагы ярына төшә.
17 Бу өлешне Шем һәм аның улларына мәңгегә мирас итеп бирү өчен җирәбә буенча бүлеп бирделәр.
18 Нух бу өлешнең Шем һәм аның уллары өчен килгәненә шатланды, һәм ул үз теле белән пәйгамбәрлек итеп әйткән һәрнәрсәне хәтерләде, чөнки ул болай дигән иде: «Шем Аллаһысы Ходайга дан, Ходай Шем йортында яшәсен».
19 Ул Эдем бакчасының изгеләрнең изгесе һәм Раббының йорты икәнен, Синай тавының чүлнең үзәге һәм Сион тавының җирнең кендек үзәге икәнен белде: бу өчесе дә бер-берсенә караган изге урыннар итеп яратылган.
20 Ул Раббы сүзен аның авызына салган илаһлар Аллаһысын һәм мәңгегә Раббыны мактады.
21 Ул Шемга һәм аның улларына мәңгелеккә мәңгелеккә бәрәкәтле өлеш һәм бәрәкәт килгәнен белде: бөтен Едем җире, бөтен Кызыл диңгез җире, бөтен көнчыгыш җире һәм Һиндстан җире, бөтен Кызыл диңгез һәм аның таулары, бөтен Башан җире, бөтен Ливан җире һәм Кафтур утраулары, барлык Санир һәм Амана таулары, төньяктагы Ашшур таулары, барлык Элам җире, Ашшур, Бабыл, Сусан һәм Маэдай, барлык Арарат таулары һәм диңгез артындагы барлык өлкә, төньяктагы Ашшур таулары артындагы барлык өлкә, бәрәкәтле һәм киң җир, һәм андагы бар нәрсә бик яхшы.
22 Һәм икенче өлеш Хам өчен чыкты, Гихон аша көньякка, Бакчаның уң ягына, һәм ул көньякка таба сузыла, һәм барлык ут тауларына кадәр сузыла, һәм көнбатышка таба Ател диңгезенә кадәр сузыла, һәм ул көнбатышка таба Маук диңгезенә җиткәнче сузыла, бу диңгезгә юк ителмәгән бар нәрсә дә төшә.
23 Ул төньякка, Гадир чикләренә таба бара, аннары диңгез ярына, бөек диңгез суларына кадәр, Гихон елгасына якынлаша, аннары Гихон елгасы буйлап Едем бакчасының уң ягына барып җитә.
24 Һәм бу җир Хамга бирелгән, ул үзе һәм аның уллары өчен мәңгелеккә мирас итеп алырга тиеш булган җир.
25 Яфет өчен өченче өлеш Тина елгасы аръягыннан, аның сулары агып чыгу урыныннан төньяктарак, чыга, һәм ул төньяк-көнчыгышка таба Гогның бөтен җиренә һәм аның көнчыгышындагы барлык җирләргә кадәр сузыла.
26 Ул төньяктан төньякка таба сузыла, һәм төньякта Келт тауларына кадәр, аннары Маук диңгезенә кадәр сузыла, һәм Гадирдан көнчыгышка, диңгез сулары тирәсенә кадәр сузыла.
27 Һәм ул Фараның көнбатышына якынлашканчы сузыла һәм Аферагка таба кире кайта, һәм көнчыгышка таба Миат диңгезе суларына кадәр сузыла.
28 Һәм ул төньяк-көнчыгыш юнәлештә Тина елгасы өлкәсенә кадәр сузыла, аннары Рафа тавына таба сулары чигенә якынлаша һәм төньякка борыла.
29 Бу — Яфәт һәм аның уллары өчен мирас итеп бирелгән җир, ул үзе һәм уллары өчен, аларның буыннары өчен мәңгелеккә мирас итеп алырга тиеш иде; биш зур утрау һәм төньякта зур җир.
30 Әмма ул салкын, һәм Хам җире эссе, ә Шем җире эссе дә, салкын да түгел, ул салкын һәм эсселек белән кушылган.

9НЧЫ БҮЛЕК

1 Һәм Хам үз уллары арасында бүлеште, һәм беренче өлеш көнчыгышта Кушка, көнбатышта Мизраимга, көнбатышта Путка, ә көнбатышта диңгез буенда Ханаанга китте.
2 Шем да үз уллары арасында бүлеште, һәм беренче өлеш Хам һәм аның улларына, Тигр елгасының көнчыгышында, көнчыгышка якынлашканчы, бөтен Һиндстан җире буйлап, аның яры буйлап Кызыл диңгез буйлап, Дедан суларында, барлык Мебри һәм Эла тауларында, барлык Сусан җирендә һәм Фарнак ярындагы Кызыл диңгезгә һәм Тина елгасына кадәр булган барлык җирләрдә, ...
3 Икенче өлеш Ашшурдан чыкты, бөтен Ашшур, Ниневия һәм Шинар җирләре һәм Һиндстан чигенә кадәр, һәм ул елга буйлап күтәрелеп ага.
4 Өченче өлеш Арпахшадка бирелде: Евфратның көнчыгышындагы, Кызыл диңгезгә буендагы Халдей җирләренең барлык җирләре, Мисырга караган диңгез теленә якын чүлнең барлык сулары, Евфрат чигенә кадәрге Ливан җирләре, Санир һәм Амана җирләре.
5 Дүртенче өлеш Арамга чыкты, ул Тигр белән Евфрат арасындагы Месопотамиянең барлык җире, Халдейларның төньягында, Ашшур таулары һәм Арара җирләре чигенә кадәр.
6 Луд өчен бишенче өлеш, ягъни Ашшур таулары һәм аларга караган бар нәрсә, Бөек диңгезгә кадәр һәм аның туганы Ашшурның көнчыгышына кадәр килеп җитте.
7 Яфет үзенең мирас итеп алган җирен уллары арасында бүлеште.
8 Беренче өлеш көнчыгышта Гомерга, төньяктан Тина елгасына кадәр, ә төньякта Магогка, төньякның барлык эчке өлешләре Миат диңгезенә кадәр, барып җитә.

9 Мадай үзенең ике абыйсының көнбатышыннан утрауларга һәм утрауларның яр буйларына кадәр җирләргә тиеш булган өлешне үз өстенә алды.
10 Дүртенче өлеш Яванга, һәр утрау һәм Луд чигенә якын утраулар бирелде.
11 Тубал өчен бишенче өлеш телнең уртасыннан чыкты, ул Луд өлешенең чигенә, икенче телгә, икенче телнең аръягына, өченче телгә якынлаша.
12 Мешех өчен алтынчы өлеш, өченче телдән соңгы Гадирның көнчыгышына кадәрге бөтен җир чыкты.
13 Тирас өчен җиденче өлеш чыкты, диңгез уртасындагы дүрт зур утрау, алар Хам өлешенә кадәр барып җитте [һәм Каматури утраулары җирәбә буенча Арпахшад улларына мирас итеп бирелде].
14 Шулай итеп, Нухның уллары үз аталары Нух алдында үз улларына бүленделәр, һәм ул аларның барысын да ант белән бәйләде, аңа тимәгән өлешне алырга теләүчеләрнең барысына да ләгънәт әйтте.
15 Һәм алар барысы да: «Шулай булсын, шулай булсын», – диделәр. Алар үзләре һәм уллары өчен буыннан-буынга, хөкем көненә кадәр мәңгегә. Шул көнне Раббы Аллаһы аларны кылыч һәм ут белән хөкем итәчәк, чөнки алар җирне җинаять, пычраклык, фәхешлек һәм гөнаһ белән тутырдылар.

10НЧЫ БҮЛЕК

1 Бу юбилейның өченче атнасында пычрак җеннәр Нух улларының балаларын юлдан яздыра башладылар, аларны юлдан яздырып, юк иттеләр.
2 Нухның уллары әтиләре Нух янына килеп, аңа улларының улларын юлдан яздырган, сукыр иткән һәм үтергән җеннәр турында сөйләделәр.
3 Ул үз Аллаһысы Раббы алдында дога кылды һәм болай диде: «Барлык җаннарның рухлары Аллаһысы, миңа мәрхәмәт күрсәттең. Мине һәм улларымны туфан суларыннан коткардың, һәм мине һәлакәткә дучар булган кешеләр кебек һәлак итмәдең. Чөнки миңа карата Синең мәрхәмәтең зур булды, һәм җаныма карата Синең мәрхәмәтең зур булды. Улларыма мәрхәмәтең яусын, һәм явыз рухлар аларга хакимлек итмәсен, югыйсә алар җир йөзеннән юк ителмәсен».
4 Ләкин Син миңа һәм минем улларыма фатиха бир, без күбәйсен, күбәйсен һәм җирне тулыландырсын.
5 Син беләсең, Синең Сакчыларың, бу рухларның аталары, минем заманымда ничек эш иткәннәрен; һәм бу тере рухларга килгәндә, аларны төрмәгә утырт һәм хөкем урынына тот, һәм алар Синең колыңның улларына, минем Аллаһым, һәлакәт китермәсен; чөнки алар явыз һәм юк итү өчен яратылган.
6 Алар тереләрнең рухлары өстеннән хакимлек итмәсеннәр, чөнки Син генә алар өстеннән хакимлек итә аласың. Һәм алар тәкъваларның уллары өстеннән хәзердән һәм мәңгегә хакимлек итмәсеннәр.
7 Һәм Раббы Аллаһыбыз безгә барысын да бәйләргә кушты.
8 Рухларның башлыгы Мастема килеп болай диде: «Раббым, Барлыкка Китерүчем, кайберләре минем алдымда калсын, һәм алар минем тавышымны тыңласыннар, һәм мин аларга әйткән бар нәрсәне эшләсеннәр; чөнки кайберләре миңа калдырылмаса, мин кеше улларына ихтыяр көчемне башкара алмаячакмын; чөнки алар минем хөкемем алдында бозыклык һәм адашу өчен, чөнки кеше улларының явызлыгы бик зур».
9 Ул болай диде: «Аларның уннан бер өлеше Аның алдында калсын, ә тугыз өлеше хөкем урынына төшсен».
10 Һәм безнең беребезгә Ул Нухка барлык даруларын өйрәтергә кушты, чөнки Ул аларның дөрес юлдан бармаячагын һәм тәкъвалыкта көрәшмәячәген белә иде.
11 Без Аның барлык сүзләре буенча эшләдек: барлык явыз явызларны хөкем урынына бәйләдек, ә уннан бер өлешен алар җирдә Шайтан алдында буйсынсын өчен калдырдык.
12 Без Нухка аларның барлык авыруларына дәвалау чараларын һәм аларны җир үләннәре белән ничек дәваларга мөмкин булуын аңлаттык.
13 Нух пәйгамбәр һәрнәрсәне язып куйды, без аңа төрле дарулар турында өйрәттек, шулай итеп җеннәр Нух угылларына тәэсир итүдән тыелды.
14 Ул язган бар нәрсәне дә үзенең өлкән улы Шемга бирде, чөнки ул аны барлык улларыннан да күбрәк яратты.
15 Нух ата-бабалары белән йоклады һәм Арарат җирендәге Лубар тавында күмелде.
16 Ул гомерендә тугыз йөз илле ел, унтугыз юбилей һәм ике атна биш ел үткәрде. [1659 AM]
17 Җирдәге тормышында ул камил булган тәкъвалыгы аркасында кеше балаларыннан өстен булды. Чөнки Ханохның хезмәте дөнья буыннарына шаһитлек булсын өчен билгеләнгән иде, шуңа күрә ул буыннан-буынга, хөкем көненә кадәр барлык эшләр турында сөйләр иде.
18 Утыз өченче юбилейда, беренче ел, икенче атнада, Пелег үзенә хатын алды, аның исеме Ломна иде, ул Синар кызы иде, һәм ул аңа дүртенче елында угыл тапты, һәм ул аңа Реу дип исем кушты, чөнки ул болай диде: «Карагыз, адәм балалары үзләренә шәһәр һәм манара төзеп, явыз ният белән явыз булдылар».
19 Алар Арарат җиреннән көнчыгышка, Шинарга күченделәр, чөнки аның көннәрендә алар шәһәр һәм манара төзеделәр һәм: «Әйдәгез, күккә күтәрелик», – диделәр.
20 Алар төзи башладылар, һәм дүртенче атнада алар утта кирпеч ясадылар, һәм кирпечләр таш урынына хезмәт итте, ә аларны бергә куйган балчык диңгездән һәм Шинар җирендәге су чыганакларыннан чыккан асфальт иде.
21 Алар аны кырык өч ел [1645-1688] төзегәннәр; аның киңлеге 203 кирпеч, биеклеге бер кирпечнең өчтән бер өлеше; биеклеге 5433 терсәк һәм ике пальма агачы, һәм (бер диварның озынлыгы) унөч баскыч (һәм калганнарының озынлыгы утыз баскыч) булган.
22 Раббы Аллаһыбыз безгә болай диде: «Менә алар бер халык, һәм алар моны эшли башладылар, һәм хәзер алардан бернәрсә дә туктатылмаячак. Әйдәгез, төшик һәм аларның телләрен бутыйк, алар бер-берсенең сүзләрен аңламасын өчен, һәм алар шәһәрләргә һәм халыкларга таралсын, һәм аларда хөкем көненә кадәр бер ният калмасын».

23 Раббы төште, һәм без аның белән бергә кеше балалары төзегән шәһәрне һәм манараны күрергә төштек.
24 Ул аларның телләрен бутады, һәм алар бер-берсенең сүзләрен аңламый башладылар, шуннан соң алар шәһәр һәм манара төзүдән туктадылар.
25 Шуңа күрә бөтен Шинар җире Бабыл дип атала, чөнки Раббы анда кеше балаларының барлык телләрен бутады, һәм аннан соң алар үз шәһәрләренә, һәрберсе үз теле һәм үз милләте буенча таралыштылар.
26 Раббы манарага көчле җил җибәрде һәм аны җиргә аударды. Менә ул Шинар җирендә, Ашшур белән Бабыл арасында иде, һәм алар аны «Җимерү» дип атадылар.
27 Беренче елның дүртенче атнасында [1688], аның башында, утыз дүртенче юбилей елында, алар Шинар җиреннән таралдылар.
28 Һәм Хам һәм аның уллары көньяк җирендә үз өлешенә алган җиренә киттеләр.
29 Ханаан Ливан җирен күрде, Мисыр елгасына кадәр ул бик яхшы иде, һәм ул үзенең мирас итеп алган җиренә көнбатышка (диңгезгә) кермәде, һәм ул Ливан җирендә, көнчыгышка һәм көнбатышка таба, Иордан һәм диңгез чикләреннән алып, анда яшәде.
30 Әтисе Хам, Куш һәм Мицраим абыйлары аңа болай диделәр: «Син үз җиреңә карамаган һәм безгә җир белән бирелмәгән җирдә урнаштың; алай эшләмә, чөнки шулай эшләсәң, син һәм уллараң бу җирдә егылып, фетнә аркасында ләгънәтләнерсең; чөнки фетнә аркасында син урнаштың, һәм балаларың фетнә аркасында егылып төшәчәк, һәм син мәңгегә тамырдан юк ителәчәксең».
31 Шем йортында яшәмә, чөнки ул Шемга һәм аның улларына җир буенча килгән.
32 Изге хөкемдар һәм атабыз Нух алдында ант иткән ләгънәт белән син ләгънәтләндең һәм Нухның барлык улларыннан да артык ләгънәтләнәчәксең».
33 Ләкин ул аларның сүзләренә колак салмады һәм бүгенге көнгә кадәр уллары белән бергә Хаматтан алып Мисырга кадәр Ливан җирендә яшәде.
34 Шуңа күрә бу җир Ханаан дип атала.
35 Яфет һәм аның уллары диңгезгә таба киттеләр һәм үз җирләрендә яшәделәр, ә Мадай диңгез җирен күрде, ләкин бу аңа ошамады, һәм ул Хам, Ашшур һәм хатынының абыйсы Арпахшадтан өлеш сорады, һәм ул бүгенге көнгә кадәр хатынының абыйсы янында, Мидия җирендә яшәде.
36 Ул үзенең яшәгән җирен һәм улларының яшәгән җирен аларның әтисе Мадай исеме белән Мидия дип атады.

11 нче БҮЛЕК

1 Утыз бишенче юбилейның өченче атнасында, беренче елында [1681 AM], Реу үзенә хатын алды, аның исеме Ура иде, ул Кесед улы Урның кызы иде, һәм ул аңа угыл тапты, һәм ул аңа Серох дип исем кушты, бу атнаның җиденче елында, бу юбилейдә. [1687 AM]
2 Нух уллары бер-берсе белән сугыша башладылар, әсирлеккә алдылар, бер-берсен үтерделәр, җирдә кешеләрнең канын түгделәр, кан ашадылар, ныклы шәһәрләр, диварлар һәм манаралар төзеделәр, кешеләр үзләрен милләттән өстен күрә башладылар, патшалыкларның башлангычларын нигезләделәр, халык халыкка каршы, милләт халыкка каршы, шәһәр шәһәргә каршы сугыша башладылар, барысы да явызлык эшли башладылар, корал сатып алдылар, улларына сугыш өйрәттеләр, шәһәрләрне басып ала башладылар, ир-ат һәм хатын-кыз коллар сата башладылар.
3 Кесед улы Ур Халдейларның Ара шәһәрен төзеде һәм аңа үз исеме һәм әтисенең исеме белән исем кушты. Алар үзләре өчен эретелгән сыннар ясадылар, һәрберсе үзләре ясаган эретелгән сынга табындылар, уеп ясалган сыннар һәм пычрак симулякралар ясый башладылар, ә явыз рухлар аларга җинаять һәм пычраклык эшләргә ярдәм иттеләр һәм аздырдылар.
4 Принц Мастема боларның барысын да эшләргә тырышты һәм үз кулы астындагы башка рухларны җибәрде, алар төрле явызлык, гөнаһ, төрле җинаятьләр эшләргә, җирне бозарга һәм җимерергә, кан түгәргә тиеш иде.
5 Шуңа күрә ул Серух исемен Серуг дип атады, чөнки һәркем төрле гөнаһ һәм җинаять эшләргә омтылды.
6 Ул үсеп, Халдейларның Ур шәһәрендә, хатыны әнисенең әтисенә якын җирдә яшәде. Ул потларга табынды. Ул утыз алтынчы юбилейда, бишенче атнада, аның беренче елында, [1744] үзенә хатын алды. Аның исеме Мелка иде, ул Кабер кызы, әтисенең абыйсының кызы иде.
7 Бу атнаның беренче елында ул аңа Нахорны тапты, һәм ул үсеп, Халдейларның Ур шәһәрендә яшәде, һәм аның әтисе аңа Халдейларның тикшеренүләрен өйрәтте, алар күк билгеләренә карап күрәзәлек итәргә һәм бал ачарга өйрәтте.
8 Утыз җиденче юбилейда, алтынчы атнада, аның беренче елында, [иртәнге 18:00], ул үзенә хатын алды, аның исеме Ияска иде, ул Халдейлар Нестагының кызы иде.
9 Ул аңа бу атнаның җиденче елында Терахны тапты. [1806 AM]
10 Шуннан соң принц Мастема каргалар һәм кошлар җибәрде, алар җиргә чәчелгән орлыкны ашар өчен, җирне җимерер өчен һәм кешеләрдән аларның хезмәтен тартып алыр өчен. Алар орлыкны сукаларга өлгермәгәнче, каргалар аны җир өслегеннән өзеп алдылар.
11 Шуңа күрә ул аңа Терах дип исем кушты, чөнки каргалар һәм кошлар аларны ярлылыкка дучар иттеләр һәм орлыкларын ашадылар.
12 Кошлар аркасында еллар уңышсыз була башлады, һәм алар агачларның барлык җимешләрен ашап бетерделәр. Алар үз көннәрендә җир җимешләренең беразын гына зур тырышлык белән саклап кала алдылар.
13 Бу утыз тугызынчы юбилейда, беренче елның икенче атнасында, [1870 иртәнге 1870], Фара үзенә хатын алды, аның исеме Эдна иде, ул Әбрамның кызы, әтисенең апасының кызы иде. Һәм бу атнаның җиденче елында [1876 иртәнге 1876], ул аңа ул тапты, һәм ул

аңа әнисенең әтисенең исеме белән Әбрам дип исем кушты.
14 Чөнки ул кызы ул бала тапканчы ук үлгән иде.
15 Бала җир йөзендәге хаталарны аңлый башлады, алар барысы да уеп ясалган сурәтләр һәм пычраклык артыннан адаштылар, һәм әтисе аңа язарга өйрәтте, һәм аңа ике атна тулгач, [1890 АМ], һәм ул үзен әтисеннән аерды, аның белән потларга табынмас өчен.
16 Ул барлык нәрсәләрне Барлыкка Китерүчегә ялвара башлады, Ул аны кеше балаларының хаталарыннан коткарсын һәм аның өлеше пычрак һәм явыз эшләрдән соң хатага төшмәсен дип.
17 Җиргә орлык чәчү вакыты җитте, һәм алар барысы да бергәләп үз орлыкларын каргалардан сакларга чыктылар, һәм Ибрам барган кешеләр белән бергә чыкты, һәм бала ундүрт яшьлек малай иде.
18 Орлыкны ашарга каргалар болыты килде, һәм алар җиргә төшкәнче, Ибрам аларга каршы йөгерде, һәм алар җиргә төшкәнче, орлыкны ашарга кычкырды һәм: «Төшмәгез, килгән җирегезгә кире кайтыгыз», – диде. Алар кире кайттылар.
19 Ул көнне Ул карга болытларын җитмеш тапкыр кире борды, һәм Ибрам яшәгән бөтен җирләрдәге барлык каргаларның берсе дә анда урнашмады.
20 Аның белән булган һәркем, бөтен җир буйлап, аның кычкырганын, барлык каргаларның да кире борылганын күрде, һәм аның исеме бөтен Халдей җирендә бөек булды.
21 Быел чәчәргә теләгәннәрнең барысы да аның янына килде, һәм ул чәчү вакыты беткәнче алар белән бергә булды. Алар җирләрен чәчтеләр, һәм шул елны алар өйләренә җитәрлек иген алып килеп ашадылар һәм туйдылар.
22 Бишенче атнаның беренче елында [1891 АМ] Ибрам үгезләр өчен кораллар ясаучыларны, агачтан осталарны өйрәтте, һәм алар орлыкны сука рамына каратып, җир өстендә савыт ясадылар, һәм орлык сука өстенә төште һәм җиргә күмелде, һәм алар инде каргалардан курыкмадылар.
23 Шулай итеп, алар җир өстендәге барлык сабан рамнарына (савытлар) ясадылар, һәм Ибрам кушканча, бөтен җирне чәчтеләр һәм эшкәрттеләр, һәм кошлардан курыкмадылар.

12 нче БҮЛЕК

1 Алтынчы атнада, җиденче елда, [1904 иртәнге 19:04] Ибрам әтисе Тераһкә: «Әти!» – диде.
2 Ул: «Менә мин, улым», – диде. Ул болай диде:
"Син табынган потлардан безгә нинди файда һәм ярдәм бар,
Ә син аның алдында баш иясең?
3 Чөнки аларда рух юк,
Чөнки алар – акылсыз сурәтләр, йөрәкне аздыручылар.
Аларга табынмагыз:
4 Күктәге Аллаһы Тәгаләгә табыныгыз,
Җиргә яңгыр һәм чык кем яудыра
Һәм җир йөзендәге бар нәрсәне дә эшли,
Һәм һәрнәрсәне Үз сүзе белән яратты,
Һәм барлык тормыш Аның йөзеннән барлыкка килә.
5 Ни өчен сез рухсыз нәрсәләргә табынасыз?
Чөнки алар (кешеләрнең) кул эше,
Һәм сез аларны иңбашларыгызда күтәрәсез,
Һәм сез алардан ярдәм алмассыз,
Ләкин алар аларны ясаучылар өчен зур оят сәбәбе,
Һәм аларга табынучыларның йөрәкләрен аздыручы:
Аларга гыйбадәт кылмагыз.
6 Әтисе аңа: «Мин дә беләм, улым, ләкин мине үзләренә хезмәт итәргә мәҗбүр иткән халык белән мин нәрсә эшләргә тиеш?» – диде.
7 Әгәр мин аларга дөресен әйтсәм, алар мине үтерәчәкләр, чөнки аларның җаннары аларга табынырга һәм хөрмәт итәргә ябышкан.
8 Тынычлан, улым, үтермәсләр, – диде ул бу сүзләрне ике абыйсына әйтте, һәм алар аңа ачуландылар, һәм ул тынып калды.
9 Кырыкчы юбилейда, икенче атнада, җиденче елда, [1925 АМ] Ибрам үзенә хатын алды, аның исеме Сарай иде, ул аның әтисенең кызы иде, һәм ул аның хатыны булды.
10 Аның абыйсы Харан өченче атнаның өченче елында, [1928] үзенә хатын алды, һәм ул аңа бу атнаның җиденче елында, [1932] ир бала тапты, һәм ул аңа Лут дип исем кушты.
11 Һәм аның абыйсы Нахор үзенә хатын алды.
12 Әбрамның гомеренең алтмышынчы елында, ягъни дүртенче атнасында, дүртенче елында, [1936 АМ], төнлә торып, потлар йортын яндырды, һәм ул йорттагы бар нәрсәне дә яндырды, һәм бу хакта беркем дә белмәде.
13 Алар төнлә торып, үз илаһларын ут эченнән коткарырга тырыштылар.
14 Харан аларны коткарырга ашыкты, ләкин ут аның өстенә кабынды, ул утта янды, һәм ул Халдейларның Ур шәһәрендә, атасы Терах алдында вафат булды, һәм аны Халдейларның Ур шәһәрендә җирләделәр.
15 Терах, уллары белән бергә, Халдейларның Ур шәһәреннән чыгып, Ливан һәм Ханаан җирләренә китте. Ул Харан җирендә яшәде, ә Ибрам әтисе Терах белән Харанда ике атна яшәде.
16 Алтынчы атнада, бишенче елында, [1951 АМ] Ибрам җиденче айның яңа аенда төн буе утырып, кичтән иртәнгә кадәр йолдызларны күзәтте, яңгырлар елына карата нинди булачагын күрергә тырышты, һәм ул ялгызы гына утырып күзәтте.
17 Аның йөрәгенә бер сүз килде һәм ул болай диде: «Йолдызларның, айның һәм кояшның барлык билгеләре дә Раббы кулында. Ни өчен мин аларны эзлим?»
18 Әгәр Ул теләсә, иртән һәм кич яңгыр яудырыр.
Әгәр теләсә, ул аны тыйыр,
Һәм бар нәрсә дә аның кулында.
19 Ул шул төндә дога кылды һәм болай диде:
«Аллаһым, Иң Югары Аллаһым, Син генә минем Аллаһым,
Һәм мин Сине һәм Синең хакимлегеңне сайладым.
Һәм Син бар нәрсәне дә яраттың,
Һәм кулларың белән эшләнгән бар нәрсә.
20 Мине кешеләрнең йөрәкләрендәге уйларга хакимлек итүче явыз рухлар кулыннан коткар,
Һәм алар мине Синнән адаштырмасын, Ходаем.
Мине һәм минем нәселемне мәңгегә ныгыт.

Без хәзердән һәм мәңгегә адашмыйбыз.
21 Ул болай диде: «Минем йөземне эзләүчеләргә, аларга кире кайтыргамы? Мин монда, шушы урында калырга тиешме? Синең алдыңдагы дөрес юлны колың кулында уңышлы ит, ул аны үтәсен һәм мин йөрәгемнең хәйләсенә иярмәсен, әй Ходаем».
22 Ул сөйләвен һәм дога кылуын тәмамлады, һәм менә минем аша аңа Раббы сүзе җибәрелде: «Үз илеңнән, туганнарыңнан һәм атаң йортыннан чыгып, Мин сиңа күрсәтәчәк җиргә кит, һәм Мин сине зур һәм күп санлы халык итәрмен».
23 Һәм мин сине фатихалармын
Һәм мин Синең исемеңне бөек итәрмен,
Һәм син җирдә бәхетле булырсың,
Һәм җир йөзендәге барлык гаиләләр Синдә фатихаланачак,
Сиңа фатиха бирүчеләрне Мин фатихалармын,
Һәм сине каргаучыларны карга.
24 Мин синең, синең улыңның, синең улыңның улының һәм барлык токымыңның Аллаһысы булачакмын. Курыкма, хәзердән башлап һәм җирнең барлык буыннары өчен дә Мин синең Аллаһың.
25 Ходай Раббы болай диде: «Аның авызын һәм колакларын ачыгыз, ул ишетсен һәм үз авызы белән, ачылган тел белән сөйләсен», – чөнки ул (Бабыл җимерелгән көннән бирле) барлык кеше балаларының авызыннан туктый иде.
26 Мин аның авызын, колакларын һәм иреннәрен ачтым да, аның белән яһүд телендә яратылганнар телендә сөйләшә башладым.
27 Ул ата-бабаларының китапларын алды, алар еврей телендә язылган иде, һәм ул аларны күчереп язды, һәм шуннан соң ул аларны өйрәнә башлады, һәм мин аңа аңламаган нәрсәләрне аңлаттым, һәм ул аларны алты яңгырлы ай дәвамында өйрәнде.
28 Алтынчы атнаның җиденче елында [1953 иртә] ул әтисе белән сөйләште һәм аңа Хараннан китеп, Кәнган җиренә барып, аны күрергә һәм аңа кире кайтырга җыенуын әйтте.
29 Әтисе Терах аңа болай диде: «Иминлек белән бар.
Мәңгелек Ходай синең юлыңны туры кылсын.
Ходай синең белән булсын һәм сине барлык явызлыклардан сакласын,
Сине күрүчеләр алдында Сиңа рәхмәт, шәфкать һәм игелек бир,
Һәм кеше балаларының берсе дә сиңа зыян китерергә көченнән килмәсен;
Тынычлык белән бар.
30 Әгәр дә син яшәү өчен уңайлы җир күрсәң, тор да мине үзеңә ал, һәм үз улың кебек кардәшең Харанның улы Лутны да алып кит. Раббы синең белән булсын.
31 Ә абыең Нахор, син исән-сау кайтканчы, минем янымда кал, һәм без барыбыз да синең белән барабыз».

13 нче БҮЛЕК

1 Ибрам Хараннан чыгып, хатыны Сарайны һәм абыйсы Харанның улы Лутны алып, Ханаан җиренә китте. Ул Ашшур җиренә килде һәм Шехемгә килде, һәм биек имән янында урнашты.
2 Ул күрде, һәм менә ул җир бик матур иде, Хамат керү юлыннан алып биек имән агачына кадәр.
3 Раббы аңа болай диде: «Мин бу җирне сиңа һәм синең токымыңа бирәчәкмен».
4 Ул анда корбан китерү урыны төзеде һәм анда үзенә күренгән Раббыга яндыру корбаны китерде.
5 Шуннан соң ул тауга күченде... көнбатышта Бәйтел, көнчыгышта Ай шәһәрләренә, һәм чатырын шунда корды.
6 Ул күрде һәм күрде: җир бик киң һәм яхшы, анда һәрнәрсә үсә: йөзем агачлары, инҗирләр, анарлар, имәннәр, илекслар, теребинтлар, май агачлары, кедрлар, кипарислар, хөрмә агачлары һәм барлык кыр агачлары, тауларда су бар иде.
7 Ул аны Халдейларның Ур шәһәреннән алып чыгып, бу җиргә китергән Раббыга шөкрана кылды.
8 Беренче елда, җиденче атнада, беренче айның яңа аенда, 1954 АМ] ул бу тауда корбан китерү урыны төзеде һәм Раббы исемен чакырды: «Син, мәңгелек Аллаһым, минем Аллаһым».
9 Ул Раббы белән булсын һәм гомере буе аны ташламасын өчен, корбан китерү урынында яндыру корбаны тәкъдим итте.
10 Ул аннан күченеп, көньякка таба китте, һәм Хевронга килде, һәм ул вакытта Хеврон төзелеп бетте, һәм ул анда ике ел яшәде, һәм ул көньяк җиренә, Беалотка күченде, һәм җирдә ачлык башланды.
11 Авраам атнаның өченче елында Мисырга күчте һәм хатыны аны ташлап киткәнче, Мисырда биш ел яшәде.
12 Ул вакытта Мисырдагы Танаис төзелгән иде — Хевроннан җиде ел үткәч.
13 Фиргавен Ибрамның хатыны Сарайны кулга алгач, Раббы Ибрамның хатыны Сарай аркасында фиргавенгә һәм аның йортына зур бәла-казалар җибәрде.
14 Ибрам сарыклары, мөгезле эре терлекләре, ишәкләре, атлары, дөяләре, коллары һәм хатын-кызлары, көмешләре һәм алтыннары белән бик данлы иде. Аның абыйсының улы Лут та бай иде.
15 Фиргавен Ибрамның хатыны Сарайны кире кайтарды, һәм аны Мисыр җиреннән җибәрде. Ул башта чатырын корган урынга, көнчыгышта Ай, ә көнбатышта Бәйтел булган корбан китерү урынына китте. Ул аны тынычлык белән кире кайтарган Раббы Аллаһысын шөкрана кылды.
16 Беренче атнаның өченче елында, кырык беренче юбилейда, [1963 АМ], ул бу урынга кайтты һәм анда яндыру корбаны китерде, һәм Раббы исемен чакырып: «Син, Иң Югары Аллаһым, мәңгегә минем Аллаһым», – диде.
17 Бу атнаның дүртенче елында [1964 АМ] Лут аннан аерылды, һәм Лут Содомда яшәде, ә Содом кешеләре бик гөнаһлы иделәр.
18 Абыйсының улы аңардан аерылышканга, аның йөрәгендә кайгырды, чөнки аның балалары юк иде.
19 Лут әсирлеккә алынган елны, бу атнаның дүртенче елында, Лут аннан аерылганнан соң, Раббы Ибраһимга болай диде: «Яшәү урыныннан күзләреңне күтәр, төньякка һәм көньякка, көнбатышка һәм көнчыгышка.
20 Син күргән барлык җирне Мин сиңа һәм синең токымыңа мәңгегә бирермен, һәм синең токымыңны

диңгез комы кебек күп итәрмен. Кеше җир тузанын санаса да, синең токымыңны санап бетермәсмен.
21 Тор, җир буйлап озынлыгы һәм киңлеге буйлап йөр һәм барысын да кара, чөнки Мин аны синең токымыңа бирәчәкмен». Һәм Ибрам Хевронга китте һәм анда яшәде.
22 Бу елда Элам патшасы Кедорлаомер, Шинар патшасы Амрафел, Селласар патшасы Ариох һәм халыклар патшасы Тергал килеп, Гоморра патшасын үтерделәр, ә Содом патшасы качты, һәм күпләре Тозлы диңгез буендагы Сиддим үзәнлегендә яраланып үлделәр.
23 Алар Содомны, Адәмне һәм Зевоимны, шулай ук Ибрамның абыйсының улы Лутны һәм аның барлык милкен әсирлеккә алып, Данга киттеләр.
24 Коткарылган бер кеше килеп, Ибрамга абыйсының улының әсирлеккә алынганын һәм (Ибраим) үзенең хезмәтчеләрен коралландырганын хәбәр итте...
25 ... Ибраһим һәм аның токымы өчен беренче җимешләрнең уннан бер өлешен Ходайга бирделәр, һәм Ходай моны мәңгегә кагыйдә итеп билгеләде: алар аны Аның алдында хезмәт иткән руханиларга бирсеннәр, һәм алар аны мәңгегә мирас итеп алсыннар.
26 Бу канунның көннәр чикләре юк, чөнки Ул аны буыннарга мәңгелеккә билгеләде: алар орлыкның, шәрабның, майның, терлекләрнең һәм сарыкларның уннан бер өлешен Раббыга бирергә тиеш.
27 Ул аны руханиларына бирде, алар Аның алдында шатлык белән ашасыннар һәм эчсеннәр иде.
28 Содом патшасы аның янына килеп, аңа баш иеп: «Әй, Раббыбыз, коткарган җаннарыңны безгә бир, ә табыш синеке булсын»,— диде.
29 Әбрам аңа болай диде: «Мин кулларымны күтәрәм: Аллаһы Тәгаләгә, җептән алып аяк киеме бавына кадәр синең бернәрсәңне дә алмыйм, югыйсә син: «Мин Әбрамны бай иттем», – дип әйтмәссең. Яшьләр ашаганнан һәм минем белән барган кешеләр – Әнер, Эшкол һәм Мамре – үз өлешләрен генә алсыннар. Алар үз өлешләрен алачаклар».

14 нче БҮЛЕК

1 Шуннан соң, бу атнаның дүртенче елында, өченче айның яңа аенда, Раббының сүзе Ибрамга төшендә килде: «Курыкма, Ибрам, Мин синең яклаучың, һәм синең бүләгең бик зур булачак».
2 Ул болай диде: «Хуҗам, Раббым, миңа нәрсә бирәсең, мин баласыз яшим, ә хезмәтчемнең улы – Дамасек Элиезер. Ул минем варисым булачак, ә син миңа бернинди нәсел бирмәдең».
3 Ул аңа болай диде: «Бу кеше синең варисың түгел, ә үз эчеңнән чыккан кеше булачак; ул синең варисың булачак».
4 Ул аны тышка алып чыгып, аңа болай диде: «Күккә кара һәм йолдызларны саный алсаң, санап чык».
5 Ул күккә карады һәм йолдызларны күрде, һәм аңа әйтте: «Синең нәселең дә шулай булачак».
6 Ул Раббыга ышанды, һәм бу аңа тәкъвалык дип саналды.
7 Ул аңа болай диде: «Мин – сине Халдейларның Ур шәһәреннән чыгарган Раббы, сиңа кәнганлылар җирен мәңгегә мирас итеп бирер өчен. Мин синең һәм синең токымыңның Аллаһысы булачакмын».
8 Ул әйтте: «Раббым, Раббым, мин аны мирас итеп алачагымны ничек белим?»
9 Ул аңа болай диде: «Миңа өч яшьлек сыер, өч яшьлек кәҗә, өч яшьлек сарык, шулай ук күгәрчен һәм күгәрчен ал».
10 Ул боларның барысын да ай уртасында алып, Хеврон янындагы Мамре имәнендә урнашты.
11 Ул анда корбан китерү урыны төзеде һәм боларның барысын да корбан итеп чалды; һәм аларның канын корбан китерү урынына түкте, аларны уртасына бүлде һәм бер-берсенә каршы куйды, ләкин кошлар да бүленмәде.
12 Кошлар кисәкләргә очып килделәр, һәм Ибрам аларны куып җибәрде, һәм кошларга аларга кагылырга рөхсәт итмәде.
13 Кояш баегач, Ибраимны шатландырды, һәм аны куркыныч караңгылык каплады, һәм Ибраимга болай диделәр: «Бел, синең нәселең аларныкы булмаган җирдә килмешәк булачак, һәм алар аларны коллыкка алып, дүрт йөз ел җәфалаячаклар».
14 Алар коллыкта булачак милләтне дә Мин хөкем итәрмен, һәм аннан соң алар күп байлык белән чыгачаклар.
15 Син исән-сау ата-бабаларың янына китәрсең һәм картлыкта җирләнерсең.
16 Әмма дүртенче буын алар монда кайтачаклар, чөнки аморларның гөнаһлары әле тулы түгел».
17 Ул йокысыннан уянды һәм торды, кояш баеп беткән иде, ялкын күренде, һәм менә мич төтенләнә, һәм кисәкләр арасыннан ут ялкыны үтеп китте.
18 Шул көнне Раббы Ибрам белән килешү төзеде: «Мин синең токымыңа бу җирне бирәчәкмен, Мисыр елгасыннан алып бөек Евфрат елгасына кадәр, кениларны, кенизлеләрне, кадмонлыларны, перизлеләрне, рефаимнарны, факорлыларны, хивиларны, аморларны, кәнанлыларны, гиргашлыларны һәм иебуслыларны».
19 Көн үтте, һәм Ибрам кисәкләрне, кошларны, җимеш корбаннарын һәм эчемлек корбаннарын корбан итте, һәм аларны ут яндырды.
20 Шул көнне без, Нух белән килешү төзегән кебек, Ибрам белән килешү төзедек; һәм Ибрам үзе өчен бәйрәмне һәм йоланы мәңгегә яңартты.
21 Ибраим шатланды һәм боларның барысын да хатыны Сарайга сөйләде; ул үзенең бала табачагына ышанган, ләкин ул бала тапмаган.
22 Сарай ире Ибрамга киңәш биреп: «Мисыр хезмәтчем Һаҗәр янына кер, бәлки мин аның аша сиңа нәсел үстерермен»,— диде.
23 Ибраим хатыны Сарайның сүзләрен тыңлап: «Шулай эшлә»,— диде. Сарай үзенең хезмәтчесе, мисырлы Һаҗәрне алып, ире Ибрайымга хатынлыкка бирде.
24 Ул аның янына керде, һәм ул балага узып, аңа ир бала тапты, һәм ул аңа Исмәгыйль дип исем кушты, бу атнаның бишенче елында [1965 AM]; һәм бу Ибрамның гомеренең сиксән алтынчы елы иде.

15 нче БҮЛЕК

1 Бу юбилейның дүртенче атнасының бишенче елында, [1979 AM], өченче айның уртасында, Ибрам иген уңышының беренче уңышын бәйрәм итте.
2 Ул корбан китерү урынында яңа корбаннар, җимешләрнең беренче җимешләрен, корбан китерү урынында сыер, кәҗә һәм сарыкны, Раббыга яндыру корбаны итеп, корбан китерү урынында җимеш корбаннарын һәм эчемлек корбаннарын ладан белән тәкъдим итте.
3 Раббы Ибрамга күренде һәм аңа болай диде: «Мин – Кодрәт Иясе Аллаһы; Минем алдымда үзеңне хупла һәм камил бул».
4 Мин синең белән килешү төзермен һәм сине бик күпкә күбәйтермен».
5 Ибраим йөзтүбән егылды, һәм Аллаһы аның белән сөйләшеп әйтте:
6 «Менә Минем хөкемем синең белән,
Һәм син күп халыкларның атасы булырсың.
7 Синең исемең инде Ибрам дип аталмаячак,
Әмма хәзердән башлап, мәңгегә синең исемең Ибраһим булачак.
Чөнки Мин сине күп халыкларның атасы иттем.
8 Мин сине бик бөек итәрмен,
Һәм Мин сине халыкларга әйләндерермен,
Һәм патшалар синең нәселеңнән чыгар.
9 Мин синең һәм синең нәселеңнең Аллаһысы булыр өчен, үз килешүемне синең белән һәм синең нәселең белән, аларның буыннан-буынга мәңгелек килешү итеп урнаштырачакмын.
10 Мин сиңа һәм синең токымыңа син чит ил кешесе булып яшәгән җирне, ягъни Ханаан җирен, мәңгегә мирас итеп алырсың, һәм мин аларның Аллаһысы булырмын».
11 Раббы Ибраһимга болай диде: «Ә син Минем килешүемне үтә, син һәм синең нәселең, арагыздагы барлык ир-атларны сөннәткә утыртыгыз һәм сөннәткә утыртыгыз, бу Минем белән сезнең арагыздагы мәңгелек килешү билгесе булачак».
12 Сигезенче көнне сез нәселегездән булмаган чит кешедән акчага сатып алган, йортыгызда туган барлык ир балаларны сөннәткә утыртыгыз.
13 Синең өеңдә туган кеше сөннәткә утыртылырга тиеш, һәм син акчага сатып алган кешеләр сөннәткә утыртылырга тиеш, һәм Минем килешүем синең тәнеңдә мәңгелек канун булып калыр.
14 Сигезенче көнне сөннәткә утыртылмаган ир кеше үз халкы арасыннан юк ителәчәк, чөнки ул Минем килешүемне бозды”.
15 Аллаһы Ибраһимга болай диде: «Хатының Сарайга килгәндә, аның исеме инде Сарай түгел, ә Сара булачак».
16 Мин аны фатихалармын һәм аннан сиңа ул бирермен, һәм мин аны фатихалармын, һәм ул халык булыр, һәм аннан халыклар патшалары чыгар”.
17 Ибраһим йөзтүбән егылып шатланды һәм күңеленнән әйтте: «Йөз яшьлек кешегә угыл туармы, ә туксан яшьлек Сара бала табармы?»
18 Ибраһим Аллаһыга болай диде: «Их, Исмәгыйль Синең алдыңда яшәсә иде!»
19 Аллаһы болай диде: «Әйе, Сара да сиңа угыл тудырачак, син аңа Исхак дип исем кушарсың, һәм мин аның белән һәм аның токымы белән мәңгелек килешү төзермен».
20 Исмәгыйль турында да мин сине ишеттем, менә мин аны фатихалаячакмын, аны бөек итәчәкмен һәм аны бик күпкә күбәйтәчәкмен, ул унике патша тудырачак, һәм мин аны бөек халык итәчәкмен.
21 Әмма Мин үз килешүемне киләсе елда, шушы көннәрдә Сара сиңа тудырачак Исхак белән төзиячәкмен».
22 Ул аның белән сөйләшүен туктатты, һәм Аллаһы Ибраһим яныннан күтәрелде.
23 Ибраһим Аллаһы аңа ничек әйтсә, шулай эшләде. Ул улы Исмәгыйльне, аның йортында туган һәм акчасына сатып алган барлык ир-атларны, өендәге барлык ир-атларны алып, сөннәткә утыртты.
24 Шул ук көнне Ибраһим сөннәткә утыртылды, һәм аның белән бергә аның йортында туган барлык ирләр һәм чит ил кешеләреннән акчага сатып алган кешеләр сөннәткә утыртылдылар.
25 Бу канун барлык буыннар өчен дә мәңгелек, һәм көннәрне сөннәткә утырту да, сигез көннең бер көнен дә төшереп калдыру да юк, чөнки ул — күктәге такталарда язылган һәм билгеләнгән мәңгелек канун.
26 Сигезенче көнне сөннәткә утыртылмаган һәр туган бала Раббы Ибраһим белән төзегән килешүнең балалары түгел, ә һәлакәт балалары; аның Раббыныкы булуын күрсәтүче бернинди билге дә юк; ул җирдән юк ителергә, үтерелергә һәм җирдән тамыры белән юк ителергә тиеш, чөнки ул Раббыбыз Аллаһыбызның килешүен бозды.
27 Чөнки барлык фәрештәләр һәм изгеләндерү фәрештәләре яратылган көннән үк шулай яратылган, һәм Ул Исраилне изгеләндерде, алар Аның белән һәм Аның изге фәрештәләре белән булсыннар өчен.
28 Исраил улларына боерык бир һәм алар бу килешүнең билгесен үз буыннары өчен мәңгелек канун итеп сакласыннар, һәм алар җирләреннән тамырлары белән куып чыгарылмаячаклар.
29 Бу әмер килешү буларак билгеләнгән, алар аны барлык Исраил балалары арасында мәңгегә үтәргә тиеш.
30 Исмәгыйльне, аның улларын, абыйларын һәм Исавны Раббы үзенә якынайтмады, һәм Ул аларны Ибраһим балалары булганга түгел, ә белгәнгә сайлады, ә Исраилне Үз халкы итеп сайлады.
31 Ул аны изгеләштерде һәм барлык кеше балалары арасыннан җыйды, чөнки күп милләтләр һәм күп халыклар бар, һәм барысы да Аныкы, һәм Ул барысына да рухларны Үзеннән адаштырыр өчен хакимлек бирде.
32 Ләкин Исраил өстеннән Ул бернинди фәрештә дә, рух та куймады, чөнки аларның хакиме Ул гына, һәм Ул аларны саклаячак һәм фәрештәләре һәм рухлары кулыннан, барлык көчләре кулыннан аларны саклаячак, аларны саклаячак һәм фатихалаячак, һәм алар Аныкы булсын, һәм Ул аларныкы булачак, һәм хәзердән алып мәңгегә аларныкы булачак.
33 Хәзер мин сезгә шуны игълан итәм: Исраил балалары бу кагыйдәне үтәмәячәкләр һәм бу канунның барысын да үтәп, үз улларын сөннәткә утыртмаячаклар,

чөнки алар сөннәткә утыртылганда, үз улларын сөннәткә утыртмаячаклар, һәм аларның барысы да, Белиар уллары, үз улларын туган килеш сөннәткә утыртылмаган килеш калдырачаклар.
34 Һәм Раббы Исраил улларына каршы зур ачу китерәчәк, чөнки алар Аның килешүен ташладылар, Аның сүзеннән читләштеләр, бу канунның кагыйдәләрен үтәмәгәннәре өчен Аны хурладылар һәм хурладылар; чөнки алар үз әгъзаларына башка халыклар кебек карадылар, шуңа күрә алар җирдән чыгарылачак һәм тамырлары белән югалачак. Һәм бу мәңгелек хатаның барлык гөнаһлары өчен аларга гафу итү һәм гафу итү булмаячак.

16НЧЫ БҮЛЕК

1 Дүртенче айның яңа аенда без Ибраһимга, Мамре имәнендә күрендек һәм аның белән сөйләштек, һәм аңа хатыны Сарадан ул бирәчәген хәбәр иттек.
2 Сара көлде, чөнки без Ибраһим белән бу сүзләрне сөйләшкәнебезне һәм аны кисәткәнебезне ишеткәч, ул куркып калды һәм бу сүзләрдән көлгәнен инкяр итте.
3 Без аңа улының исемен әйттек, ул кешенең исеме күктәге такталарда язылганча (ягъни Исхак),
4 Һәм без аңа билгеле бер вакытта кире кайткач, ул бала тапкан булыр иде.
5 Бу айда Раббы Содом, Гоморра, Севоим һәм бөтен Иордан елгасы буйлап үз хөкемен гамәлгә ашырды, аларны ут һәм күкерт белән яндырды һәм бүгенге көнгә кадәр юк итте. Менә мин сезгә аларның барлык эшләрен игълан иттем: алар явыз һәм гаять гөнаһлы, үзләрен пычраталар, тәннәре белән фәхешлек кылалар, җирдә пычрак эшләр кылалар.
6 Шулай ук, Аллаһы Содом халкының пычрак эшләре буенча эшләгән урыннарга, Содом халкына хөкем чыгарган кебек, хөкем чыгарачак.
7 Әмма без Лутны коткардык, чөнки Аллаһы Ибраһимны искә алды һәм аны җимерелү арасыннан чыгарды.
8 Ул һәм аның кызлары җирдә Адәм көннәреннән алып аның көннәренә кадәр мондый гөнаһ эшләмәделәр, чөнки ул үз кызлары белән йоклады.
9 Менә, күктәге такталарга аның барлык токымы турында боерык бирелде һәм ул язылды: аларны алып ташларга һәм тамырыннан йолкып ташларга, аларга Содом хөкеме кебек хөкем чыгарырга, хөкем көнендә җирдә кеше токымын калдырмаска.
10 Бу айда Ибраһим Хевроннан күченеп китте һәм Кадеш белән Шур арасында, Герар тауларында яшәде.
11 Бишенче айның уртасында ул аннан күченеп китте һәм Ант коесында яшәде.
12 Алтынчы ай уртасында Раббы Сараны күрде һәм әйткәнчә эшләде, һәм ул балага үтте.
13 Өченче айда ул угыл тапты, һәм айның уртасында, Раббы Ибраһимга әйткән вакытта, уңышның беренче уңышы бәйрәме көнендә, Исхак туды.
14 Ибраһим сигезенче көнне улын сөннәткә утыртты: ул мәңгелек килешү нигезендә сөннәткә утыртылган беренче бала булды.
15 Дүртенче атнаның алтынчы елында без Ибраһим янына, Ант коесына килдек һәм аңа күрендек [без Сарага аның янына кайтырга кушкан идек, һәм ул ир бала табар иде].
16 Җиденче айда без кайтып җиттек һәм Сараның бала табуын күрдек. Без аңа фатиха бирдек һәм аның турында әйтелгән барлык нәрсәләрне дә игълан иттек: ул тагын алты улы туганчы үлмәячәк һәм үлгәнче аларны күрмәячәк; ләкин аның исеме һәм нәселе Исхак аша аталачак.
17 Аның барлык уллары да башка халыклардан булып, башка халыклар белән бергә саналачак; ләкин Исхак улларыннан берәү изге токым булачак һәм башка халыклар белән бергә саналмаячак.
18 Чөнки ул Аллаһы Тәгаләнең өлеше булырга тиеш иде, һәм аның барлык нәселе Аллаһы милкенә керде, шуңа күрә ул Раббыга, барлык халыклардан өстенрәк, Аның милке булып, патшалык, руханилар һәм изге халык булырга тиеш иде.
19 Без юлга чыктык һәм аңа сөйләгәннәребезнең барысын да Сарага сөйләдек, һәм алар икесе дә бик зур шатлыктан шатландылар.
20 Ул анда үзен коткарган һәм аны яшәгән җирендә шатландырган Раббыга корбан китерү урыны төзеде, һәм бу айда җиде көн дәвамында, Ант коесы янында төзегән корбан китерү урыны янында шатлык бәйрәмен үткәрде.
21 Ул бу бәйрәмдә үзе һәм хезмәтчеләре өчен чатырлар төзеде, һәм җир йөзендә Чатырлар бәйрәмен беренче булып үткәрде.
22 Һәм бу җиде көн эчендә ул һәр көнне корбан китерү урынына Ходайга корбан итеп яндыру корбаны китерә иде: ике үгез, ике сарык, җиде сарык, бер кәҗә. Алар гөнаһ корбаны итеп китерелә иде, шуның белән ул үзе һәм токымы өчен гөнаһлардан котыла ала иде.
23 Рәхмәт белдерү өчен җиде сарык, җиде кәҗә, җиде сарык һәм җиде кәҗә, аларның җимешләрен һәм эчемлекләрен китерделәр, һәм аларның барлык маен корбан китерү урынында яндырдылар. Бу — Раббыга хуш исле һәм хуш исле корбан иде.
24 Иртән һәм кич хуш исле матдәләрне: ладан, галбан, стакте, нард, мирра, хушбуйлар һәм костюмны яндырды; боларның барысын да изеп, тигез өлешләргә кушып (һәм чиста итеп) корбан итте.
25 Ул бу бәйрәмне җиде көн дәвамында үткәрде, бөтен йөрәге һәм җаны белән шатланды, үзе һәм аның өендәгеләр барысы да, һәм аның янында чит кеше дә, сөннәтләнмәгән кеше дә юк иде.
26 Ул аны үз буынында яраткан Яратучыга рәхмәт әйтте, чөнки Ул аны Үзенең ихтыяры буенча яраткан, чөнки Ул аңардан мәңгелек буыннар өчен тәкъвалык үсемлеге һәм аннан изге орлык үсәчәген белгән һәм аңлаган, шуңа күрә ул бар нәрсәне дә яраткан Зат кебек булачак.
27 Ул фатиха бирде һәм шатланды, һәм бу бәйрәмнең исемен Ходай бәйрәме дип атады, бу Аллаһы Тәгаләгә ошаган шатлык.
28 Без аңа һәм аның нәселенә мәңгелеккә фатиха бирдек, чөнки ул бу бәйрәмне үз вакытында, күктәге такталардагы шаһитлек буенча үткәрде.
29 Шуңа күрә Исраил турында күктәге такталарда болай дип язылган: җиденче айда җиде көн шатлык белән Чатырлар бәйрәмен үткәрергә тиеш, бу бәйрәм

Раббыга яраклы булачак. Бу бәйрәм аларның буыннарына ел саен мәңгелеккә кала.
30 Моның көннәре чикләнмәгән, чөнки Исраилгә мәңгегә аны бәйрәм итәргә, чатырларда яшәргә, башларына чәчәк бәйләмнәре куярга, яфраклы ботаклар һәм чишмәдән таллар җыярга фаразланган.
31 Ибраһим пальма ботакларын һәм матур агачларның җимешләрен алды, һәм һәр көнне иртән җиде тапкыр ботаклар белән корбан китерү урынын әйләнеп чыгып, шатлык белән Аллаһысына мактады һәм рәхмәт әйтте.

17 нче БҮЛЕК

1 Бишенче атнаның беренче елында, Исхак бу юбилей көнендә, [1982 AM] имезүдән аерылды, һәм Ибраһим өченче айда, улы Исхак имезүдән аерылган көнне, зур мәҗлес оештырды.
2 Ә мисырлы Һаҗәр улы Исмәгыйль әтисе Ибраһим алдында үз урынында иде. Ибраһим шатланып, Аллаһыны мактады, чөнки улларын күрде, ләкин баласыз үлмәде.
3 Ул Лут аннан аерылган көнне аңа әйткән сүзләрен искә төшерде һәм шатланды, чөнки Раббы аңа җирне мирас итеп алыр өчен җирдә орлык бирде, һәм ул бар нәрсәнең Барлыкка Китерүчесен бөтен теле белән мактады.
4 Сара Исмәгыйльнең уйнап-биеп йөргәнен,ә Ибраһимнең бик шатланып шатланганын күрде. Ул Исмәгыйльдән көнләшеп, Ибраһимгә: «Бу кол хатынны һәм аның улын куып чыгар, чөнки бу кол хатынның улы минем улым Исхак белән бергә варис булмаячак»,— диде.
5 Бу эш Ибраһим өчен бик авыр булды, чөнки ул аның хезмәтчесе һәм улы аркасында аларны үзеннән куып чыгарды.
6 Аллаһы Ибраһимга болай диде: «Бала һәм кол хатын өчен кайгырма; Сара сиңа әйткән һәр сүздә аның сүзләренә колак сал һәм аларны үтә, чөнки синең исемең һәм нәселең Исхак аша киләчәк».
7 Әмма бу кол хатынның улына килгәндә, Мин аны бөек халык итәрмен, чөнки ул синең нәселеңнән».
8 Ибраһим иртән иртүк торып, икмәк һәм бер шешә су алды да, Һаҗәр белән баланың җилкәләренә салды һәм аны җибәрде.
9 Хатын китеп, Беер-Шеба чүлендә адашып йөрде. Шешәдәге су бетте, бала сусады, шуңа күрә ул бара алмады һәм егылып төште.
10 Әнисе аны алып, зәйтүн агачы астына ташлады да, аның каршысына, җәя ату ераклыгына утыртты, чөнки ул: «Баламның үлемен күрмәскә рөхсәт ит», – диде һәм утырып елады.
11 Изгеләрнең берсе булган Аллаһының фәрештәсе аңа: «Нигә елыйсың, Һаҗәр? Тор, баланы ал да, кулыңа тот, чөнки Аллаһы синең тавышыңны ишетте һәм баланы күрде», – диде.
12 Ул күзләрен ачты һәм сулы чишмә күрде, барып, шешәсен су белән тутырды, баласына эчертте, аннары торып, Паран чүленә юнәлде.
13 Бала үсте һәм укчы булды, һәм Аллаһы аның белән булды, һәм әнисе аңа Мисыр кызларыннан хатын алды.
14 Ул аңа угыл тапты, һәм ул аңа Небайот дип исем кушты, чөнки ул: «Мин Раббыны чакырганда, ул минем янымда иде», – диде.
15 Җиденче атнада, аның беренче елында, [2003 AM], бу юбилейның беренче аенда, шул айның уникесендә, күктә Ибраһим турында тавышлар ишетелде: ул аңа әйткән һәр сүздә тугры иде, Раббыны яратты, һәм һәр бәла-казада тугры калды.
16 Шуннан соң Мәстема ханзадә килеп, Аллаһы каршына болай диде: «Менә Ибраһим үз улы Исхакны ярата, һәм ул аны бар нәрсәдән дә күбрәк ярата; аңа корбан китерү урынында яндыру корбаны итеп китерергә куш, һәм Син аның бу боерыкны үтәячәген күрерсең, һәм Син аны сынап караган һәр эштә тугрымы-юкмы икәнен белерсең».
17 Раббы Ибраһимнең барлык газапларында да тугры булуын белде; чөнки Ул аны үз илендә һәм ачлык белән сынаган, патшаларның байлыгы белән сынаган, аннары хатыны аша, аны аерып алып, сөннәткә утырту белән сынаган; һәм аларны җибәргәндә, Исмәгыйль һәм хезмәтчесе Һаҗәр аша сынаган.
18 Ул аны сынаган һәр эштә тугры булып чыкты, җаны түземсез булмады һәм эшләргә ашыкмады, чөнки ул тугры һәм Раббыны яратучы иде.

18 нче БҮЛЕК

1 Аллаһы аңа әйтте: «Ибраһим, Ибраһим!» – диде ул. «Менә мин», – диде ул.
2 Ул болай диде: «Сөекле улыңны, Исхакны, ал да, биеклеккә бар, һәм Мин сиңа күрсәтәчәк тауларның берсендә аны корбан итеп китер».
3 Иртән иртүк торып, ишәген җигеп, ике егетен һәм улы Исхакны алып, яндыру корбаны өчен утынны ярды. Өченче көнне ул шул урынга барды һәм ерактан шул урынны күрде.
4 Ул сулы чишмә янына килеп җитте һәм егетләренә: «Сез монда ишәк белән калыгыз, мин һәм егет тегендә барабыз, һәм без гыйбадәт кылганнан соң сезнең яныгызга кире кайтырбыз», – диде.
5 Ул яндыру корбаны өчен утын алды һәм аны улы Исхакка куйды, ә кулына ут һәм пычак алды, һәм алар икесе бергә шул урынга киттеләр.
6 Исхак әтисенә: «Әти»,— диде. Ул: «Менә мин, улым»,— диде. Әтисе аңа: «Ут, пычак һәм утын кара әле, ә яндыру корбаны өчен сарыклар кайда, әти?» — диде.
7 Ул әйтте: «Улым, Аллаһы үзе өчен яндыру корбаны итеп сарык әзерләячәк». Һәм ул Аллаһы тавы урынына якынлашты.
8 Ул корбан китерү урыны төзеде, корбан китерү урынына утын салды, улы Исхакны бәйләде, корбан китерү урынындагы утын өстенә куйды һәм улы Исхакны үтерер өчен пычак алырга кулын сузды.
9 Мин аның алдында, һәм принц Мастема алдында басып тордым, һәм Ходай әйтте: «Аңа егеткә кул сузмаска һәм аңа бернәрсә дә эшләмәскә кушма, чөнки Мин аның Ходайдан куркуын күрсәттем».
10 Мин аңа күктән кычкырдым һәм: «Ибраһим, Ибраһим!» – дидем. Ул куркып: «Менә мин», – диде.

11 Мин аңа: «Балаңа кулыңны тидермә, аңа бернәрсә дә эшләмә, чөнки хәзер мин синең Раббыдан куркуыңны һәм беренче улыңны миннән яшермәвеңне күрсәттем», – дидем.
12 Шуннан соң Мәстема ханым оятка калды; Ибраһим күзләрен күтәреп карады һәм караса, бер сарык мөгезләренә эләккән... Ибраһим барып, сарыкны алып, улы урынына яндыру корбаны итеп китергән.
13 Ибраһим бу урынны «Раббы күрде» дип атады, шуңа күрә тауда «Раббы күрде» дип әйтелә: бу – Сион тавы».
14 Раббы безне Раббы исеме белән сөйләшергә этәргәч, Ибраһимны күктән икенче тапкыр аның исеме белән чакырды.
15 Ул болай диде: «Үзем белән ант итәм, ди Раббы, син моны эшләгәнең өчен, һәм сөекле улыңны миннән яшермәгәнең өчен, Мин сине фатихалап, нәселеңне күк йолдызлары кебек һәм диңгез буендагы ком кебек күбәйтермен. Нәселең дошманнарының шәһәрләрен мирас итеп алыр.
16 Синең нәселең аша җир йөзендәге барлык халыклар фатиха алачак, чөнки син Минем тавышыма колак салдың, һәм Мин сиңа әйткән бар нәрсәдә дә синең Миңа тугры булуыңны күрсәттем: "Иминлек белән бар".
17 Ибраһим егетләре янына китте, һәм алар торып, бергәләп Беер-Шебага киттеләр, һәм Ибраһим [2010 AM] Ант коесы янында яшәде.
18 Ул бу бәйрәмне һәр елны җиде көн шатлык белән үткәрде һәм җиде көн дәвамында тынычлык белән кайтып, Раббы бәйрәме дип атады.
19 Шуңа күрә Исраил һәм аның токымы турында күктәге такталарда язылганча, алар бу бәйрәмне җиде көн дәвамында шатлык белән үткәрергә тиеш.

19НЧЫ БҮЛЕК

1 Кырык икенче юбилейның беренче атнасының беренче елында, Ибраһим кайтты һәм Хеврон каршында, ягъни Кирьят-Арбада, яшәде, ике атна дәвам итте.
2 Бу юбилейның өченче атнасының беренче елында Сараның гомере тәмамланды, һәм ул Хевронда вафат булды.
3 Ибраһим аның өчен кайгырып, аны күмәргә китте, һәм без аны сынап карадык, аның рухы сабырмы, ул үз сүзләренә ачуланмыймы икәнен белер өчен; һәм ул моңа сабыр булып чыкты, һәм борчылмады.
4 Чөнки ул сабырлык күрсәтеп, Хет балалары белән сөйләште, алар аңа үлгәнен күмәр өчен урын бирсеннәр дип уйлады.
5 Раббы аны күргән һәркем алдында аңа мәрхәмәт күрсәтте, һәм ул Хет улларыннан назлылык белән ялварды, һәм алар аңа Мамре каршындагы икеләтә мәгарә җирен, ягъни Хевронны, дүрт йөз көмеш тәңкәгә бирделәр.
6 Алар аңардан ялварып: «Без аны сиңа бушлай бирәбез», – диделәр, ләкин ул аны аларның кулыннан бушлай алырга теләмәде, чөнки ул урынның бәясен, акчасын тулысынча бирде, һәм ике тапкыр аларның алдында баш иде, аннары үлгәнен икеләтә мәгарәдә күмде.
7 Сараның гомере йөз егерме җиде ел, ягъни ике юбилей һәм дүрт атна һәм бер ел булды: бу көннәр Сараның гомеренең көннәре.
8 Бу Ибраһимның унынчы сынауы иде, һәм ул тугры һәм сабыр рух белән табылган.
9 Ул җирдә Аллаһы аңа һәм аның токымына җирне бирәчәге турында сөйләгән дигән имеш-мимеш турында бер сүз дә әйтмәде, һәм үлгәннәрен күмәр өчен шунда урын сорады, чөнки ул тугры булып чыкты һәм күктәге такталарда Аллаһының дусты буларак язылган.
10 Дүртенче елында ул улы Исхакка хатын алды, аның исеме Ребекка иде [2020 AM] [Ибраһимның абыйсы Нахорның улы Бетуилның кызы], ул Лабанның апасы һәм Бетуилның кызы иде; ә Бетуил Ибраһимның абыйсы Нахорның хатыны Мелканың улы иде.
11 Ибраһим үзенә өченче хатын алды, аның исеме Кетура иде, ул үз хезмәтчеләренең кызларыннан иде, чөнки Һаҗәр Сарадан алда үлгән иде. Ул аңа ике атна эчендә алты ул тапты: Зимрам, Йокшан, Медан, Мидиан, Ишбак һәм Шуах.
12 Алтынчы атнада, икенче елында, Ребека Исхакка ике ул тапты: Ягъкуб һәм Эсау.
13 Ә [2046 AM] Ягъкуб шома һәм туры кеше иде, ә Исав кыр кешесе, кырда яшәүче һәм йонлы, ә Ягъкуб чатырларда яши иде.
14 Яшьләр үсте, һәм Ягъкуб язарга өйрәнде, ләкин Исав өйрәнмәде, чөнки ул кыр кешесе һәм аучы иде, сугышка өйрәнде, һәм аның барлык эшләре дә явыз иде.
15 Ибраһим Ягъкубны яратты, ә Исхак Эсауны яратты.
16 Ибраһим Эсауның эшләрен күрде һәм аның исеме һәм нәселе Ягъкуб аша аталырга тиешлеген белде; һәм ул Ребеканы чакырды һәм Ягъкуб турында әмер бирде, чөнки ул аның да Ягъкубны Эсауга караганда күбрәк яратуын белде.
17 Ул аңа болай диде: «Кызым, улым Ягъкубны сакла, чөнки ул җирдә минем урынымда булачак, кешеләр арасында фатиха булачак, һәм Шем токымының бөтен даны өчен булачак».
18 Мин беләм, Раббы җир йөзендәге барлык халыклардан өстенрәк, аны Үзенә мирас итеп алырлык халык итеп сайлаячак.
19 Менә, минем улым Исхак Ягъкубка караганда Эсавны күбрәк ярата, ләкин мин синең чыннан да Ягъкубны яратуыңны күрәм.
20 Аңа карата мәрхәмәтеңне тагын да арттыр, һәм күзләрең аңа мәхәббәт белән төбәлсен; чөнки ул безнең өчен җирдә һәм җирнең барлык буыннарына фатиха булачак.
21 Кулларың нык булсын, Йөрәгең улың Ягъкуб белән шатлансын, Чөнки Мин аны барлык улларымнан да күбрәк яраттым. Ул мәңгегә фатихаланыр, Аның токымы бөтен җирне тутырыр.
22 Әгәр кеше җирнең комын саный алса, аның токымы да саналыр.
23 Раббы миңа һәм минем нәселемә биргән барлык фатихалар һәрвакыт Ягъкубка һәм аның нәселенә биреләчәк.

24 Аның нәселендә минем исемем һәм ата-бабаларымның исеме: Шем, Ноаб, Ханох, Маһалел, Энос, Сет һәм Адәм мактаулы булачак.
25 Алар күкнең нигезен салачак, җирне ныгытачак, һәм күк йөзендәге барлык яктырткычларны яңартачак.
26 Ул әнисе Ребекка күз алдында Ягъкубны чакырды, аны үбеп, фатихалады һәм болай диде:
27 «Җаным яраткан сөекле улым Ягъкуб, Аллаһы сиңа күк өстеннән фатиха бирсен, һәм Ул сиңа Адәмгә, Ханохка, Нухка һәм Самга биргән барлык фатихаларын бирсен, һәм Ул миңа әйткән бар нәрсәне һәм вәгъдә иткән бар нәрсәне сиңа һәм синең токымыңа мәңгегә бирсен, күк җир өстендәге көннәр кебек.
28 Һәм Мастема рухлары синең өстеннән дә, синең токымың өстеннән дә хакимлек итмәячәк, сине Ходайдан, ул синең Аллаһыңнан, мәңгегә бормаячак.
29 Ходай сиңа, беренче уулыңа һәм халыкка һәрвакыт Ата булсын.
30 Тынычлан, улым,— диде. Һәм алар икесе дә Ибраһим яныннан китеп бардылар.
31 Ревекка Ягъкубны бөтен йөрәге һәм җаны белән Эсауга караганда күбрәк яратты, ә Исхак Эсауны Ягъкубка караганда күбрәк яратты.

20 нче БҮЛЕК

1 Кырык икенче юбилейда, җиденче атнаның беренче елында, Ибраһим Исмәгыйльне [2052 (2045?) AM] һәм аның унике улын, Исхакны һәм аның ике улын, һәм Кетураның алты улын һәм аларның улларын чакырды.
2 Ул аларга Раббы юлын тотарга, тәкъвалык эшләргә, якыннарын яратырга һәм барлык кешеләр арасында шулай эшләргә, җир йөзендә гаделлек һәм гаделлек белән эш итәргә боерды.
3 Алар үз улларын, Раббы алар белән төзегән килешү буенча, сөннәткә утыртсыннар, Раббы безгә кушкан барлык юллардан уңга да, сулга да тайпылмасыннар, һәм без үзебезне барлык азгынлыктан һәм пычраклыктан тыелып торсыннар [һәм арабыздан барлык азгынлыктан һәм пычраклыктан баш тартсыннар].
4 Әгәр арагызда берәр хатын-кыз яки кызлар зина кылса, аны утта яндырыгыз һәм алар аның белән күзләре һәм йөрәкләре буенча зина кылмасыннар; һәм алар Ханаан кызларыннан үзләренә хатын-кызлар алмасыннар, чөнки Ханаан токымы җир өстеннән тамырдан юк ителәчәк.
5 Ул аларга гигантларның һәм содомлыларның хөкеме турында сөйләде, аларның явыз эшләре аркасында хөкем ителгәннәрен һәм зиналары, пычраклыклары һәм үзара бозыклыклары аркасында үлгәннәрен әйтте.
6 Үзегезне һәртөрле фәхешлектән, пычраклыктан һәм гөнаһның һәр төрле пычраклыгыннан саклагыз, югыйсә безнең исемебезне ләгънәткә әйләндерерсез, гомерегезне сызгыру итеп, барлык улларыгызны кылычтан һәлак итәрсез, һәм сез Содом кебек ләгънәтләнерсез, һәм барлык калганнарыгыз Гоморра уллары кебек ләгънәтләнерсез.
7 Улларым, сезгә ялварам: күктәге Аллаһыны яратыгыз, Аның барлык әмерләренә тугры булыгыз, аларның потларына һәм пычраклыкларына иярмәгез.
8 Үзегез өчен эретелгән яки уеп ясалган илаһлар ясамагыз; чөнки алар буш, һәм аларда рух юк; чөнки алар кеше куллары эше, һәм аларга ышанучылар бернәрсәгә дә ышанмыйлар.
9 Аларга хезмәт итмәгез һәм табынмагыз, ә сез Иң Югары Аллаһыга хезмәт итегез һәм Аңа даими рәвештә табыныгыз: Һәм һәрвакыт Аның йөзенә өмет баглагыз, һәм Аның алдында дөреслек һәм гаделлек эшләгез, Ул сездән канәгать булсын һәм сезгә Үзенең мәрхәмәтен бирсен, Һәм сезгә иртән һәм кич яңгыр яудырсын, һәм җирдә эшләгән барлык эшләрегезгә фатиха бирсен, һәм икмәгегезне һәм суыгызны фатихаласын, һәм карыныгызның җимешен һәм җирегезнең җимешен, һәм терлекләрегезнең көтүләрен һәм сарыкларыгызның көтүләрен фатихаласын.
10 Син җирдә фатиха булырсың, һәм җир йөзендәге барлык халыклар сине көтеп алырлар, һәм улларыңны Минем исемем белән фатихаласыннар, алар да Минем кебек фатихалансыннар.
11 Ул Исмәгыйльгә, аның улларына һәм Кетура улларына бүләкләр бирде һәм аларны улы Исхактан җибәрде, һәм барысын да улы Исхакка бирде.
12 Исмаил һәм аның уллары, шулай ук Кетураның уллары һәм аларның уллары бергә барып, Параннан Бабылга керү юлына кадәр, көнчыгыштагы чүлгә караган барлык җирләрдә яшәделәр.
13 Алар бер-берсе белән кушылып, аларның исемнәрен гарәпләр һәм исмаиллеләр дип атадылар.

21 нче БҮЛЕК

1 Бу юбилейның җиденче атнасының алтынчы елында Ибраһим Исхакны улына чакырды һәм аңа болай дип боерды: «Мин картайдым, үлем көнемне белмим, көннәрем тулып бетте».
2 Менә, миңа йөз җитмеш биш яшь, һәм гомеремнең барлык көннәрендә мин Раббыны искә алдым, Аның ихтыярын үтәргә һәм Аның барлык юлларында дөрес йөрергә тырыштым.
3 Җаным потларны нәфрәт итте, аларга табынучыларны җирәндем, һәм йөрәгемне һәм рухымны бирдем, мине Барлыкка Китерүченең ихтыярын үтәргә тырышыр өчен.
4 Чөнки Ул – тере Аллаһы, Ул изге һәм тугры, Ул барысыннан да гадел, һәм Аның белән кешеләрнең йөзен дә, бүләкләрен дә кабул итү юк, чөнки Аллаһы гадел, һәм Аның әмерләрен бозучыларга һәм Аның килешүен санга сукмаучыларга хөкем чыгара.
5 Улым, син Аның әмерләрен, карарларын һәм хөкемнәрен үтә, җирәнгеч әйберләргә, уеп ясалган һәм эретелгән сурәтләргә иярмә.
6 Хайваннарның, эре терлекләрнең яки күктә оча торган бернинди кошның да канын ашамагыз.
7 Әгәр дә сез тынычлык корбаны буларак корбан чалсагыз, аны чалыгыз һәм канын корбан китерү урынына сиптерегез, корбанның барлык маен корбан китерү урынына яхшы он, май белән кушылган ит корбаны һәм эчемлек корбаны белән бергә яндыру корбаны корбан китерү урынына китерегез; бу Раббы алдында хуш ис.

8 Рәхмәт корбанының маен корбан китерү урынындагы ут өстендә китер, корсак маен, эчәк маен, ике бөер маен, алардагы, билдәге һәм бавырдагы барлык маен бөерләр белән бергә ал.
9 Боларның барысын да Раббыга хуш исле ит, икмәк һәм эчемлек корбаны белән бергә, Раббыга хуш исле икмәк итеп китерегез.
10 Һәм аның итен шул көнне һәм икенче көнне ашагыз, икенче көнне кояш баемасын, ашаганчы, өченче көнгә бернәрсә дә калдырмагыз, чөнки ул кабул ителми [чөнки ул хупланмый] һәм аны башка ашамагыз, һәм аны ашаучыларның барысы да үз өстенә гөнаһ алачак, чөнки мин аның ата-бабаларымның китапларында, Ханохның сүзләрендә һәм Нухның сүзләрендә шулай язылганын күрдем.
11 Барлык корбаннарыңа тоз сиб, Раббы алдындагы килешүнең тозы бетмәсен.
12 Корбан китерү өчен агачларга килгәндә, сак булыгыз, корбан китерү урыны өчен бу агачлардан тыш башка агачлар да кулланмагыз: кипарис, лавр, бадам, чыршы, нарат, кедр, савин, инҗир, зәйтүн, мирра, лавр, аспалат.
13 Корбан китерү урыны астындагы корбан китерү урынында тышкы кыяфәте тикшерелгән агачлар ята, һәм алар өстенә ярылган яки кара агач түгел, ә каты һәм чиста, кимчелексез, нык һәм яңа үсентеләр салалар; һәм иске агачны да салмагыз, чөнки анда элеккеге кебек хуш ис юк.
14 Бу агачлардан башка бернәрсә дә куймаска кирәк, чөнки хуш ис тарала, һәм аның хуш исе күккә күтәрелми.
15 Улым, барлык эшләреңдә дә дөрес булсын өчен, бу әмерне үтә һәм үтә.
16 Һәм һәрвакыт тәнең чиста булсын, корбан китерү урынына корбан китерергә якын килгәнче су белән юын, корбан китерү урынына якынлашканчы кулларыңны һәм аякларыңны ю, корбан китерүдән соң кулларыңны һәм аякларыңны ю.
17 Өстеңдә дә, киемеңдә дә кан күренмәсен; улым, каннан саклан, бик сак бул; аны тузан белән капла.
18 Кан ашамагыз, чөнки ул – җан; канны бернинди ризык та ашамагыз.
19 Кеше каны өчен бүләк алмагыз, югыйсә ул җәзасыз, хөкемсез түгелер, чөнки җирне гөнаһка этәрә торган кан түгелә, һәм җирне кеше канынннан чистартып булмый, аны түккән кешенең каны белән генә.
20 Кеше каны өчен бүләк яки бүләк алмагыз, кан урынына кан алыгыз, шулай итеп сез Ходай Тәгалә алдында кабул ителерсез, чөнки Ул – яхшылыкның яклаучысы, һәм сез һәр төрле явызлыктан сакланырсыз, һәм Ул сезне һәр төрле үлемнән коткарыр.
21 Улым, мин күрәм, кеше балаларының барлык эшләре гөнаһ һәм явызлык, һәм аларның барлык эшләре дә пычрак, җирәнгеч һәм пычрак, һәм аларда тәкъвалык юк.
22 Сак бул, аларның юлларыннан йөрмәссең, сукмакларыннан таптамассың, Аллаһы Тәгалә алдында үлемгә китерә торган гөнаһ кылмассың. Югыйсә Ул синнән йөзен яшерер, сине җинаятьләрең кулына кире кайтарыр, сине җирдән, токымыңны да күк астыннан тамыры белән юк итәр, һәм исемең дә, токымың да бөтен җир йөзеннән юкка чыгар.
23 Аларның барлык эшләреннән һәм барлык пычраклыкларыннан баш тартыгыз, Аллаһы Тәгаләнең әмерләрен үтәгез, Аның ихтыярын үтәгез һәм һәр нәрсәдә гадел булыгыз.
24 Ул синең барлык эшләреңдә дә сине фатихалаячак, һәм синнән бөтен җир йөзендә, җирнең барлык буыннарында тәкъвалык үсемлеге үстерәчәк, һәм минем исемем дә, синең исемең дә күктә мәңгегә онытылмаячак.
25 Улым, тыныч кына бар. Иң Югары Аллаһы, минем Аллаһым һәм синең Аллаһың, сине Үз ихтыярын үтәргә ныгытсын, һәм Ул синең барлык токымыңны һәм токымыңның калганнарын мәңгелеккә фатихаласын, барлык гадел фатихалар белән, бөтен җир йөзендә фатиха булсын өчен".
26 Ул шатланып, аның яныннан чыгып китте.

22 нче БҮЛЕК

1 Кырык дүртенче юбилейның беренче атнасында, икенче елда, ягъни Ибраһим үлгән елда, Исхак белән Исмәгыйль Ант коесыннан Атналар бәйрәмен, ягъни уңышның беренче җимешләрен бәйрәм итәргә килделәр, һәм Ибраһим ике улы килгәненә шатланды.
2 Исхакның Беер-Шевада күп милке бар иде, һәм ул һәрвакыт үз милкен карарга һәм әтисе янына кайтырга йөри иде.
3 Шул көннәрдә Исмәгыйль әтисен күрергә килде, һәм алар икесе бергә җыелдылар, һәм Исхак яндыру корбаны итеп корбан чалды һәм аны атасы Хевронда ясаган корбан китерү урынында тәкъдим итте.
4 Ул рәхмәт корбаны чалды һәм абыйсы Исмәгыйль алдында шатлыклы мәҗлес ясады. Ребекка яңа ашлыктан яңа икмәкләр пешерде һәм аларны улы Ягъкубка бирде, ул аларны җирнең беренче җимешләреннән әтисе Ибраһимгә алып барсын өчен, ул ашасын һәм үлгәнче бар нәрсәне Барлыкка Китерүчегә рәхмәт әйтсен өчен.
5 Исхак та Ягъкуб аша Ибраһимгә ашап-эчеп, рәхмәт сүзләрен җиткерде.
6 Ул ашады һәм эчте, күкне һәм җирне яраткан, җирнең барлык файдалы әйберләрен яраткан, һәм аларны кеше балаларына биргән, алар ашап-эчеп, үзләренең Барлыкка Китерүчесен мактасыннар өчен, Аллаһы Тәгаләгә рәхмәт әйтте.
7 Хәзер мин Сиңа рәхмәт әйтәм, Аллаһым, Син миңа бу көнне күрсәттең. Менә мин йөз җиде унбиш яшьтә, карт кеше һәм тулы көннәр кичерәм, һәм барлык көннәрем дә миңа тынычлык бирде.
8 Гомерем буе, бүгенге көнгә кадәр, миңа һәм балаларыма биргән һәрнәрсәдә дошман кылычы мине җиңә алмады.
9 Аллаһым, Синең мәрхәмәтең һәм тынычлыгың колыңа һәм аның улларының токымына булсын, алар Синең өчен сайланган милләт һәм җир йөзендәге барлык халыклар арасыннан мирас булсыннар, шуннан башлап җирнең барлык буыннарының көннәренә, барлык гасырларга".

10 Ул Ягъкубны чакырып алды һәм болай диде: «Улым Ягъкуб, Аллаһы сиңа фатиха бирсен һәм тәкъвалык эшләрдә көч бирсен, Аның ихтыяры буенча яшәр өчен, Ул сине һәм синең нәселеңне сайласын, сез Аның ихтыяры буенча мәңгегә Аның мирасы өчен халык булырсыз».
11 Син, улым Ягъкуб, якын кил һәм мине үп. Ул якын килде һәм аны үпте һәм болай диде: «Улым Ягъкуб һәм Аллаһы Тәгаләнең барлык уллары мәңгегә фатихалы булсын! Аллаһы сиңа тәкъвалык орлыгы бирсен; һәм улларыңның кайберләрен бөтен җир йөзендә изгеләндерсен; халыклар сиңа хезмәт итсен, һәм барлык халыклар синең токымың алдында баш иядәр».
12 Кешеләр алдында нык бул, һәм Сет токымының барысына да хакимлек ит. Шулчак синең һәм улларыңның юллары акланыр, һәм алар изге халык булырлар.
13 Аллаһы Тәгалә миңа биргән барлык фатихаларны, Нух белән Адәмгә биргән фатихаларны сиңа бирсен; алар синең нәселеңнең изге башында буыннан-буынга мәңгегә торсын.
14 Һәм Ул сине барлык гаделсезлектән һәм пычраклыктан чистартсын, шулай итеп, син наданлык белән кылган барлык гөнаһларыңны кичерсен, һәм Ул сине ныгытсын, һәм сиңа фатиха бирсен, һәм бөтен җирне мирас итеп алсын,
15 Һәм Ул синең белән килешүен яңартсын, син Аның мирасы өчен мәңгелек халык булсын өчен, һәм Ул синең һәм синең токымың өчен җир йөзенең барлык көннәре дәвамында хакыйкать һәм гаделлек Аллаһысы булсын өчен.
16 Улым Ягъкуб, минем сүзләремне исеңә төшер, һәм атаң Ибраһимның әмерләрен үтә: башка халыклардан аерылып тор, һәм алар белән бергә ашама, һәм аларның эшләрен эшләмә, һәм аларга дус булма, чөнки аларның эшләре пычрак, һәм аларның барлык юллары да пычрак, җирәнгеч һәм пычрак.
17 Алар үлеләргә корбан китерәләр, явыз рухларга табыналар, каберләр өстендә ашыйлар, һәм аларның барлык эшләре буш һәм юкка.
18 Аларның аңнарга йөрәкләре юк, күзләре эшләрен күрми, агач кисәгенә: «Син минем Аллаһым», ташка: «Син минем Раббым һәм син минем коткаручым», – дип ялгышалар. [Аларның йөрәкләре юк.]
19 Ә сиңа, улым Ягъкуб, Аллаһы Тәгалә сиңа ярдәм итсен, күктәге Аллаһы сиңа фатиха бирсен, һәм сине аларның пычраклыгыннан һәм барлык хаталарыннан арындырсын.
20 Улым Ягъкуб, сак бул, Ханаан кызларының берәр нәселеннән хатын алма, чөнки аның барлык нәселе җирдән юк ителәчәк.
21 Чөнки Һамның гөнаһы аркасында Ханаан юлдан язган, һәм аның барлык токымы җирдән һәм аның калганнарыннан юк ителәчәк, һәм аннан чыккан беркем дә хөкем көнендә котылмаячак.
22 Һәм барлык потларга табынучылар һәм бозыклык кылучылар турында
a) Тереләр җирендә алар өчен өмет булмаячак;
(b) Һәм җирдә аларны искә алмаячаклар;
(в) Чөнки алар шеолга төшәчәкләр,
(d) Һәм алар хөкем урынына барачаклар,
Содом балалары җир өстеннән юк ителгән кебек, потларга табынучыларның барысы да юк ителәчәк.
23 Курыкма, улым Ягъкуб, һәм куркакланма, Ибраһим улы! Аллаһы Тәгалә сине һәлакәттән сакласын, һәм барлык ялгыш юллардан коткарсын.
24 Мин бу йортны Үзем өчен төзедем, чөнки мин җирдә үз исемемне урнаштырырмын. [Ул сиңа һәм синең токымыңа мәңгегә бирелә], һәм ул Ибраһим йорты дип аталачак; ул сиңа һәм синең токымыңа мәңгегә бирелә; чөнки син минем йортымны төзисең һәм Аллаһы алдында мәңгегә исемемне урнаштырачаксың; синең токымың һәм исемең җир йөзенең барлык буыннарында торачак".
25 Ул аңа боерык бирүдән һәм фатиха бирүдән туктады.
26 Икесе бергә бер караватта яталар иде, һәм Ягъкуб әтисенең әтисе Ибраһимның күкрәгендә йоклады һәм аны җиде тапкыр үбеп алды, һәм аның назлы назына һәм йөрәгенә шатланды.
27 Ул аны бөтен йөрәге белән фатихалады һәм болай диде: «Аллаһы Тәгалә, бар нәрсәнең Аллаһысы һәм бар нәрсәнең Барлыкка Китерүчесе, мине Халдейларның Ур шәһәреннән чыгарды, миңа бу җирне мәңгегә мирас итеп бирсен өчен, һәм мин изге токым булдырсын өчен, Аллаһы Тәгалә мәңгегә фатихалы булсын».
28 Ул Ягъкубка фатихасын бирде һәм болай диде: «Улым, бөтен йөрәгем һәм мәхәббәтем белән аның өчен шатланам, Синең рәхмәтең һәм мәрхәмәтең аңа һәм аның токымына мәңгегә яусын.
29 Һәм аны ташлама, һәм аннан соң мәңгелек көннәргә кадәр аны санга сукма, һәм күзләрең аңа һәм аның токымына ачылсын, Син аны сакласын, фатихаласын һәм мирасың өчен аны халык итеп изгеләштерсен өчен.
30 Һәм аны мәңгелек көннәргә кадәр барлык фатихаларың белән фатихала, һәм җир йөзендәге барлык буыннарга да, Синең барлык изге теләкләреңә туры китереп, аның һәм аның токымы белән килешүеңне һәм мәрхәмәтеңне яңарт.

23 нче БҮЛЕК

1 Ул Ягъкубның ике бармагын аның күзләренә куйды һәм аллалар Аллаһысын мактады, йөзен каплады, аякларын сузды һәм мәңгелек йокыга китте, һәм аталары янына җыелды.
2 Шулай да Ягъкуб аның күкрәгендә ята иде, чөнки ул әтисенең әтисе Ибраһимның үлгәнен белми иде.
3 Ягъкуб йокысыннан уянды һәм Ибраһим боз кебек салкын иде һәм: «Әти, әти»,— диде, ләкин беркем дә сөйләшмәде, һәм ул үзенең үлгәнен белде.
4 Ул куеныннан торып, йөгереп барып, әнисе Ребеккага сөйләде. Ребекка төнлә Исхак янына барып, аңа сөйләде. Алар бергә киттеләр, Ягъкуб та алар белән бергә, кулында лампа тотты. Алар эчкә кергәч, Ибраһимның үле ятканын күрделәр.
5 Исхак әтисенең йөзенә егылып елады һәм аны үпте.
6 Ибраһим йортында тавышлар ишетелде, һәм аның улы Исмәгыйль торып, әтисе Ибраһим янына китте һәм әтисе Ибраһим өчен елады, үзе дә, Ибраһимның бөтен йорты да, һәм алар бик нык еладылар.
7 Уллары Исхак белән Исмәгыйль аны хатыны Сара янындагы ике катлы мәгарәдә күмделәр һәм аның өчен

кырык көн еладылар, аның йортыдагы барлык ирләр, Исхак белән Исмәгыйль, аларның барлык уллары һәм Кетураның барлык уллары үз урыннарында утырдылар; һәм Ибраһим өчен елау көннәре тәмамланды.
8 Ул өч юбилей һәм дүрт атна яшәде, йөз җитмеш биш ел. Ул гомеренең көннәрен тәмамлады, карт һәм тулы көннәр кичерде.
9 Чөнки ата-бабаларының гомере унтугыз юбилей иде; Туфаннан соң алар унтугыз юбилейга җитмәделәр, юбилейлары кими башладылар, тиз картая башладылар һәм күп газаплар һәм явыз юллары аркасында көннәрен туендыра башладылар, Ибраһимнан кала.
10 Ибраһим Раббы алдында барлык эшләрендә дә камил иде һәм гомеренең барлык көннәрендә дә тәкъвалыкта Аны канәгатьләндерде; һәм менә ул явыз эшләре аркасында картаеп, гомере буе дүрт юбилейны да тәмамламады.
11 Һәм бу вакыттан алып бөек хөкем көненә кадәр торачак барлык буыннар да ике юбилейны тутырмыйча тиз картаерлар, һәм аларның белемнәре картлыклары аркасында аларны ташлап китәчәк, һәм аларның барлык белемнәре юкка чыгар.
12 Шул көннәрдә, әгәр кеше юбилей елы ярым яшәсә, аның турында: «Ул озын яшәде, аның көннәренең күбесе авырту, кайгы һәм газаплар белән үтте, тынычлык юк», – диярләр.
13 Чөнки бәла өстенә бәла килә, яра өстенә яра, бәла өстенә бәла, яман хәбәр өстенә яман хәбәр, авыру өстенә авыру, һәм боларның барысы да, берсе белән берсе, авыру һәм җимерелү, кар, суык һәм боз, кызу, салкынлык, ачлык, үлем, кылыч, әсирлек һәм төрле бәла-казалар һәм газаплар килә».
14 Боларның барысы да җирдә бозыклык кылучы явыз буынга киләчәк: аларның эшләре – пычраклык, фәхешлек, пычраклык һәм җирәнгеч эшләр.
15 Шунда алар болай диярләр: «Ата-бабаларыбызның гомере мең елга кадәр озын булган, һәм алар яхшы булган; ләкин менә, кеше күп яшәгән булса, безнең гомеребез алты йөз ел һәм ун ел, көчле булса, кырк йөз ел һәм шул явызлыклар, һәм бу явыз буын көннәрендә тынычлык юк».
16 Шул буында уллар үз аталарын һәм өлкәннәрен гөнаһта һәм гаделсезлектә, авызларыннан чыккан сүзләрдә һәм кылган зур явызлыкларында, шулай ук Раббы алар белән Үзе арасында төзегән килешүне бозуларында гаепләячәкләр: алар Аның барлык әмерләрен, карарларын һәм барлык кануннарын уңга да, сулга да тайпылмыйча үтәргә тиеш.
17 Чөнки барысы да явызлык кылды, һәр авыз яманлык сөйли, һәм аларның барлык эшләре – пычраклык һәм җирәнгечлек, һәм аларның барлык юллары – пычраклык, пычраклык һәм җимерү.
18 Менә аларның барлык эшләре аркасында җир җимереләчәк, йөзем орлыгы да, май да булмаячак, чөнки аларның эшләре бөтенләй имансыз, һәм алар барысы да бергә һәлак булачак, хайваннар да, терлекләр дә, кошлар да, диңгездәге барлык балыклар да, кеше балалары аркасында.
19 Алар канун һәм килешү аркасында бер-берсе белән бәхәсләшәчәкләр: яшьләр картлар белән, картлар яшьләр белән, ярлылар байлар белән, гадиләр зурлар белән, хәерче түрә белән бәхәсләшәчәк, чөнки алар әмерләрне, килешүләрне, бәйрәмнәрне, айларны, шимбәләрне, юбилейларны һәм барлык хөкемнәрне онытканнар.
20 Алар җәяләр, кылычлар һәм сугыш белән кире юлга чыгарга җыеначаклар, ләкин җирдә бер-бер артлы күп кан койганчы, алар кире кайтмаячаклар.
21 Ә котылганнар үзләренең явызлыгыннан тәкъвалык юлына кайтмаячаклар, ә барысы да үзләрен алдауга һәм байлыкка күтәрәчәкләр, һәркем үз күршесенең бар мөлкәтен алыр өчен, һәм бөек исемне атарлар, ләкин хакыйкать белән түгел, тәкъвалык белән түгел, һәм алар үзләренең пычраклыгы һәм пычраклыгы белән изгеләрнең изге урынын пычратачаклар.
22 Бу буынның эшләре өчен Раббы тарафыннан зур җәза биреләчәк, Ул аларны кылычтан үтерергә, хөкем итәргә һәм әсирлеккә тапшырачак, таларга һәм ашарга бирәчәк.
23 Ул аларга каршы башка халыкларның гөнаһлыларын уятачак, алар шәфкатьле дә, шәфкатьле дә түгел, картларны да, яшьләрне дә, беркемне дә хөрмәт итмәячәкләр, чөнки алар барлык кеше балаларыннан да явызрак һәм явызлык эшләргә көчлерәк. Алар Исраилгә каршы көч кулланачаклар, Ягъкубка каршы җинаять эшләячәкләр, һәм җирдә күп кан коелачак, һәм беркем дә җыелмаячак һәм беркем дә күмелмәячәк.
24 Ул көннәрдә алар кычкырып: «Гөнаһлылар, башка халыклар кулыннан коткарылсын өчен ялварырлар, ялварырлар һәм дога кылырлар», – дип әйтерләр, ләкин берсе дә коткарылмаячак.
25 Балаларның башлары агарып, чәчләре агарачак, һәм өч атналык бала йөз яшьлек ир кебек карт күренәчәк, һәм аларның буй-сыны газаплар һәм җәберләүләр аркасында юкка чыгачак.
26 Шул көннәрдә балалар кануннарны өйрәнә башларлар, әмерләрне эзләрләр, һәм тәкъвалык юлына кире кайтырлар.
27 Һәм шул кешеләр арасында көннәр күпәячәк һәм арта башлаячак, аларның көннәре мең елга якынлашачак, һәм көннәр саны (элеккегә караганда) күбрәк елларга җитәчәк.
28 Карт кеше дә, үз көннәреннән канәгать булмаган кеше дә булмаячак, чөнки барысы да бала һәм яшьләр кебек булачак.
29 Алар бөтен көннәрен тынычлыкта һәм шатлыкта үткәрәчәкләр, һәм Шайтан да, явыз юк итүче дә булмаячак; чөнки аларның барлык көннәре фатиха һәм дәвалау көннәре булачак.
30 Шул вакытта Раббы үз хезмәтчеләрен савыктырачак, һәм алар торып, зур тынычлык күрәчәкләр, һәм дошманнарын куып чыгарачаклар. Тәкъвалар моны күреп, рәхмәт әйтерләр, һәм мәңгегә шатлыктан шатланырлар, һәм дошманнарына барлык хөкемнәрен һәм барлык ләгънәтләрен күрерләр.
31 Аларның сөякләре җирдә тыначак, һәм рухлары зур шатлыкка тулачак, һәм алар белерләр: Ходай хөкем чыгара, һәм йөзләрчә, меңнәрчә һәм Аны яратучыларның барысына да мәрхәмәт күрсәтә.

32 Муса, бу сүзләрне язып куй, чөнки алар шулай язылган, һәм алар күктәге такталарга буыннарга мәңгелек шаһитлек булсын өчен теркәлгән.

24 нче БҮЛЕК

1 Ибраһим үлгәннән соң, Раббы аның улы Исхакка фатиха бирде, һәм ул Хевроннан чыгып, бу юбилейның өченче атнасының беренче елында (2073 AM), җиде ел дәвамында Күренеш коесына барып урнашты.
2 Дүртенче атнаның беренче елында, Ибраһим заманындагы беренче ачлыктан тыш, илдә ачлык башланды.
3 Ягъкуб ясмыктан ашарга ашый, ә Исав кырдан ач килеш кайта. Ул абыйсы Ягъкубка: «Миңа бу кызыл ашны бир әле»,— ди. Ягъкуб аңа: «Миңа беренче туганлык хокукыңны сат, мин сиңа икмәк һәм бу ясмыктан ашарга да бирермен»,— ди.
4 Исав үз-үзенә болай диде: «Мин үләчәкмен; бу беренче туганлык хокукыннан миңа ни файда?»
5 Ул Ягъкубка: «Мин сиңа бирәм»,— диде. Ягъкуб: «Бүген миңа ант ит»,— диде һәм аңа ант итте.
6 Ягъкуб абыйсы Исавка икмәк һәм ашарга бирде, һәм ул туйганчы ашады, ә Исав үзенең беренче туган хокукын санга сукмады, шуңа күрә Ягъкуб аңа беренче туган хокукы өчен кызыл аш биргәнлектән, Исавның исеме Эдом дип аталды.
7 Ягъкуб өлкән булып китте, ә Эсау үзенең абруен төшерде.
8 Ил буйлап ачлык башланды, шуңа күрә Исхак бу атнаның икенче елында Мисырга китте һәм Герарга, Әбумәликкә, Филистим патшасына китте.
9 Раббы аңа күренеп әйтте: «Мисырга барма, Мин сиңа күрсәтәчәк җирдә яшә, һәм бу җирдә яшә, һәм Мин синең белән булырмын һәм сине фатихалармын».
10 Мин сиңа һәм синең токымыңа бөтен бу җирне бирермен, һәм атаң Ибраһимга биргән антымны үтәрмен, һәм синең токымыңны күктәге йолдызлар кебек күбәйтермен, һәм синең токымыңа бөтен бу җирне бирермен.
11 Синең нәселең аша җир йөзендәге барлык халыклар фатиха алачак, чөнки синең атаң Минем тавышымны тыңлады, Минем әмерләремне, кануннарымны, карарларымны һәм килешүемне үтәде; һәм хәзер Минем тавышымны тыңла һәм бу җирдә яшә".
12 Ул Геларда өч атна яшәде.
13 Әбумәлик аңа һәм аның бар нәрсәсенә карата боерык бирде: «Аңа яки аның берәр нәрсәсенә кагылган һәркем үләчәк».
14 Исхак филистимлеләр арасында көчле булды, һәм аның күп мал-мөлкәте булды: үгезләр, сарыклар, дөяләр, ишәкләр һәм зур йорт-җир.
15 Ул филистиләр җирендә чәчте һәм йөз тапкыр уңыш бирде, һәм Исхак бик зур уңышка иреште, һәм филистиләр аңа көнләштеләр.
16 Ибраһим үлгәннән соң, аның хезмәтчеләре аның гомере буе казыган барлык коеларны филистиләр туктатып, туфрак белән тутырганнар.
17 Әбумәлик Исхакка: «Безнең яныбыздан кит, чөнки син бездән күпкә көчлерәк», – диде. Исхак җиденче атнаның беренче елында аннан китеп, Герар үзәнлекләрендә яшәде.
18 Алар Ибраһимның, аның әтисе үлгәннән соң, филистиләр япкан су коеларын яңадан казыдылар, һәм ул аларны әтисе Ибраһим кушканча атады.
19 Исхакның хезмәтчеләре үзәнлектә кое казыдылар һәм тере су таптылар, һәм Герар көтүчеләре Исхакның көтүчеләре белән талашып: «Су безнеке», – диделәр. Исхак коега «Бозыклык» дип исем кушты, чөнки алар безгә карата бозыклык кылдылар.
20 Алар икенче кое казыдылар, һәм алар моның өчен дә көрәштеләр, һәм ул аны «Дошманлык» дип атады. Ул аннан торды, һәм алар тагын бер кое казыдылар, һәм алар моның өчен дә көрәшмәделәр, һәм ул аның исемен «Урын» дип атады, һәм Исхак әйтте: «Хәзер Раббы безгә киңлек бирде, һәм без җирдә зурайдык».
21 Ул аннан Ант коесына күтәрелде, беренче атнаның беренче елында, кырык дүртенче юбилейда.
22 Шул төнне, беренче айның яңа аенда, Раббы аңа күренде һәм болай диде: «Мин синең атаң Ибраһимның Аллаһысы; курыкма, чөнки Мин синең белән, һәм сиңа фатиха бирермен һәм синең токымыңны җир комы кебек күбәйтермен, хезмәтчем Ибраһим хакына».
23 Ул анда атасы Ибраһим төзегән корбан китерү урыны төзеде, һәм Раббы исемен чакырды һәм атасы Ибраһимның Аллаһысына корбан китерде.
24 Алар кое казыдылар һәм тере су таптылар.
25 Исхакның хезмәтчеләре тагын бер кое казыдылар, ләкин су таба алмадылар. Алар барып, Исхакка су тапмаганнарын әйттеләр. Исхак болай диде: «Мин бүген филистиләргә ант иттем, һәм бу хәбәр безгә игълан ителде».
26 Ул бу урынны «Ант коесы» дип атады, чөнки анда ул Әбумәликкә, аның дусты Әхуззатка һәм аның гаскәр башлыгы Фиколга ант иткән иде.
27 Исхак шул көнне алар белән тынычлык урнаштырырга ант иткәнен аңлады.
28 Шул көнне Исхак филистиләрне каргап болай диде: «Филистиләргә барлык халыклар арасыннан ачу һәм ачу көненә кадәр ләгънәт төшсен! Аллаһы аларны гөнаһлы башка халыклар һәм киттилеләр кулында мәсхәрә, ләгънәт һәм ачу объекты итсен».
29 Дошман һәм Киттим кылычыннан котылган кеше, тәкъва халыкны күк астыннан хөкем көнендә тамыры белән юк итсен, чөнки алар җирдә буыннар буе балаларымның дошманнары һәм дошманы булачаклар.
30 Алардан беркем дә калмаячак, һәм хөкем көнендә беркем дә котылмаячак; чөнки филистимлеләрнең бөтен токымы җимерелү, тамыры белән юк ителү һәм җирдән куылу белән тәмамланачак (сакланган), һәм бу капторимнар өчен җирдә исем дә, токым да калмаячак.
31 Чөнки ул күккә күтәрелсә дә, аннан төшереләчәк, җирдә көчле булып үссә дә, аннан сөйрәлеп чыгарылачак, халыклар арасында яшеренсә дә, аннан тамыры белән юк ителәчәк; һәм ул шеолга төшсә дә, анда аның хөкеме зур булачак, һәм анда да аңа тынычлык булмаячак.
32 Әгәр ул әсирлеккә эләксә, аның җанын эзләүчеләр кулы белән юлда үтереләчәк, һәм бөтен җирдә аның исеме дә, нәселе дә калмаячак, чөнки ул мәңгелек ләгънәткә дучар булачак".

33 Аның турында күктәге такталарга шулай язылган һәм уеп язылган, хөкем көнендә аңа нәрсә эшләргә кирәк, шулай итеп ул җирдән тамыры белән юк ителәчәк.

25 нче БҮЛЕК

1 Бу атнаның икенче елында, бу юбилейда, Ребекка улын Ягъкубка чакырып алды һәм аңа болай диде: «Улым, сеңлең Исав кебек, Кәнган кызларыннан хатын алма. Ул үзенә Кәнган кызларыннан ике хатын алды, һәм алар үзләренең пычрак эшләре белән җанымны ачуландырдылар. Чөнки аларның барлык эшләре дә – фәхешлек һәм нәфес, һәм аларда тәкъвалык юк, чөнки аларның эшләре – явыз».
2 Һәм мин, улым, сине бик яратам, һәм йөрәгем һәм мәхәббәтем сине көннең һәр сәгатендә һәм төннең һәр сәгатендә фатихалый.
3 Хәзер, улым, минем сүземне тыңла, әниеңнең ихтыярын үтә, бу җир кызларыннан түгел, ә этием гаиләсеннән һәм этиемнең туганнарыннан гына хатын ал. Син этием гаиләсеннән хатын ал, һәм Аллаһы Тәгалә сине фатихалаячак, һәм балаларың тәкъва буын һәм изге токым булачаклар.
4 Шуннан соң Ягъкуб әнисе Ребекка болай диде: «Әнием, миңа тугыз атна тула, мин бернинди хатын-кызга да кагылмадым, беркемгә дә кияүгә чыкмадым, хәтта Ханаан кызларыннан хатын алырга да уйламыйм».
5 Әни, мин Ибраһимның сүзләрен хәтерлим, ул миңа Кәнган кызларыннан түгел, ә этием нәселеннән һәм туганнарымнан хатын алырга кушты.
6 Мин элек абыең Лабанның кызлары туган дип ишеткән идем, һәм мин аларга шулар арасыннан хатын алырга ниятләдем.
7 Шуңа күрә мин гомеремнең барлык көннәрендә гөнаһ кылудан яки барлык юлларымда бозылудан рухым белән үземне сакладым, чөнки этием Ибраһим миңа нәфес һәм фәхешлек турында күп әмерләр бирде.
8 Ул миңа кушкан бар нәрсәгә карамастан, егерме ике ел дәвамында абыем минем белән талашып-тартышты һәм миңа еш кына: «Абыем, минем ике хатынымның берсенә сеңел ал»,— диде; ләкин мин аның кебек эшләргә теләмим.
9 Әнием, синең алда ант итәм, мин гомерем буе Ханаан нәселеннән булган кызлардан хатын алмам һәм абыем кебек явызлык эшләмәм.
10 Курыкма, әнием, ышан, мин синең ихтыярыңны үтәрмен, дөрес юлдан барырмын, һәм юлларымны мәңге бозмасмын».
11 Шуннан соң ул йөзен күккә күтәрде, кул бармакларын сузды, авызын ачып, күкне һәм җирне бар иткән Аллаһы Тәгаләне мактады, Аңа рәхмәт әйтте һәм мактады.
12 Ул болай диде: «Раббы Аллаһы данлансын, Аның изге исеме мәңгегә данлансын, Ул миңа Ягъкубны саф ул һәм изге токым итеп бирде, чөнки ул Синеке, һәм аның токымы һәрвакыт һәм барлык буыннарда мәңгегә Синеке булачак».
13 Ходай, аны фатихала, һәм авызыма тәкъвалык фатихасын сал, мин аны фатихаласын өчен".
14 Шул вакытта, тәкъвалык рухы аның авызына иңгәч, ул ике кулын Ягъкубның башына куйды һәм болай диде:
15 Гаделлек Хуҗасы һәм мәңгелек Аллаһы, Син бәхетлесең, һәм Ул сине барлык буыннардан да өстен күрсен. Улым, сиңа тәкъвалык юлын бирсен, һәм токымыңа гаделлекне ачсын.
16 Ул синең гомереңдә улларыңны күп итсен, һәм алар ел айлары санына карап үссен. Улларың күктәге йолдызлардан да күп һәм бөек булсын, һәм аларның саны диңгез комыннан да күбрәк булсын.
17 Һәм Ул аларга бу матур җирне бирсен — Ул аны Ибраһимга һәм аның токымына мәңгегә бирәчәк дип әйткән иде, һәм алар аны мәңгегә мирас итеп тотсыннар.
18 Улым, гомеремдә синең өчен бәхетле балалар тууын телим, һәм синең барлык токымың да бәхетле һәм изге булсын.
19 Әниеңнең җанын аның исән чагында яңарттың, Сине тапкан ананың карыны сине шулай фатихалый, [Минем назым], күкрәкләрем сине фатихалый, Авызым да, телем дә Сине мактый.
20 Җир йөзенә үрчегез һәм таралыгыз, һәм сезнең токымыгыз күкләр һәм җир шатлыгында мәңгегә камил булсын; һәм сезнең токымыгыз шатлансын, һәм бөек тынычлык көнендә тынычлык булсын.
21 Синең исемең һәм нәселең мәңгегә саклансын, Иң Югары Аллаһы аларның Аллаһысы булсын, Гаделлек Аллаһысы алар белән яшәсен, Аның изге урыны мәңгегә алар аша төзелсен.
22 Сиңа фатиха бирүче бәхетле булсын, һәм сиңа ялганлап каргаучы һәр җан ләгънәтләнсен».
23 Ул аны үбеп: «Дөньяның Раббысы сине әниеңнең йөрәге һәм назлары сиңа шатланган кебек яратсын һәм сиңа фатиха бирсен», – диде. Һәм ул фатиха бирүдән туктады.

26НЧЫ БҮЛЕК

1 Бу атнаның җиденче елында Исхак үзенең өлкән улы Исавны чакырып алды һәм аңа болай диде: «Мин картайдым, улым, менә күзләрем күрми башлады, үлем көнемне дә белмим».
2 Хәзер ау коралларыңны, савытыңны һәм җәяңне ал да, кырга чык, мине (аңгыраулы атны) тот, җаным яраткан тәмле ризык әзерлә, миңа алып кил, ашармын, җаным үлемем алдыннан сине фатихаларсын».
3 Әмма Рәбика Исхакның Эсау белән сөйләшкәнен ишетте.
4 Исав иртән кырга чыгып, ауга чыгып, аулап, этисенә алып кайтты.
5 Ребекка улы Ягъкубны чакырып алды да: «Мин синең этиең Исхакның абыең Исавка: «Мине эзләп табынга чыгар, тәмле ризык пешер һәм миңа шул ризыкны алып кил», – дигәнен ишеттем.
6 Үлгәнче мин ашап, Ходай алдында сине фатихалый алам». Хәзер, улым, мин сиңа кушканны тыңла: көтүеңә бар һәм миңа ике яхшы кәҗә баласы алып кил, мин аларны атаң өчен тәмле ризык пешерермен, ул яраткан ризыкны. Син аны атаңа алып кил, ул ашап,

үлгәнче Ходай алдында сине фатихаласын, һәм син фатихаланырсың».
7 Ягъкуб әнисе Ребеккага болай диде: «Әнием, мин әтиемнең ашаган һәм аңа ошаган бернәрсәдән дә баш тартмыйм. Мин куркам, әнием, ул минем тавышымны танып, миңа кагылырга теләр дип».
8 Син минем шома тәнле икәнемне, ә абыем Исавның йонлы икәнен беләсең, һәм мин аның күз алдында явыз кеше булып күренәчәкмен, ул миңа кушмаган эшне эшләячәкмен, һәм ул миңа ачуланачак, һәм мин үземә фатиха түгел, ә ләгънәт китерәчәкмен».
9 Әнисе Ребекка аңа: «Улым, синең ләгънәтең миңа тисен, тик минем сүземне тыңла», – диде.
10 Ягъкуб әнисе Ребекканың сүзен тыңлады һәм ике яхшы һәм симез кәҗә баласы алып килде һәм аларны әнисенә алып килде, ә әнисе аларны үзе яраткан тәмле ит пешерде.
11 Ребекка өйдәге өлкән улы Исавның яхшы ризыгын алды, ә кече улы Ягъкубка киендерде, ә кулларына һәм муенының ачык урыннарына кәҗә тиреләрен тыйды.
12 Ул үзе әзерләгән ит белән икмәкне улы Ягъкубка бирде.
13 Ягъкуб әтисе янына керде дә: «Мин синең улың, мин син әйткәнчә эшләдем. Тор, утыр, мин тоткан ризыкны аша, эти, җаның миңа фатиха бирсен»,— диде.
14 Исхак улына болай диде: «Ничек син шулкадәр тиз таптың, улым?»
15 Ягъкуб болай диде: «Чөнки [Раббың] миңа табарга рөхсәт итте».
16 Исхак аңа: «Якын кил, улым, мин сине тотып карыйм, син минем улым Исавмы, әллә түгелме?» – диде.
17 Ягъкуб әтисе Исхак янына килде, һәм аны тотып карады да: «Тавыш Ягъкуб тавышы, ә куллар Исавныкы»,— диде.
18 Ләкин ул аны күрмәде, чөнки бу аның аңын бетерү өчен күктән бирелгән вәгъдә иде. Исхак күрмәде, чөнки аның куллары абыйсы Исавныкы кебек йонлы иде, шуңа күрә ул аны фатихалады.
19 Иисус: «Син минем улым Исавмы?» – дип сорады. Ул: «Мин синең улың», – диде. Иисус: «Миңа якынрак китер, улым, син тотканны ашармын, җаным сиңа фатиха бирер», – диде.
20 Ул аның янына килде, һәм ул ашады, һәм ул аңа шәраб алып килде, һәм ул эчте.
21 Әтисе Исхак аңа: «Улым, якынрак кил дә мине үп»,— диде.
22 Ул аның янына килеп үпте. Ул аның киеменең исен сизде, һәм аны фатихалады һәм болай диде: «Менә улымның исе Раббы фатиха биргән тулы кыр исе кебек».
23 Ходай сиңа күктәге чыкны, җир чыкны, мул итеп иген һәм май бирсен; халыклар сиңа хезмәт итсен, халыклар сиңа баш исеннәр.
24 Туганнарың өстеннән хуҗа бул, һәм әниеңнең уллары сиңа баш исеннәр; һәм Раббы миңа һәм әтием Ибраһимгә биргән барлык фатихалар сиңа һәм синең токымыңа мәңгегә бирелсен: Сине каргаучыга ләгънәт булсын, һәм сине каргаучыга фатиха булсын».
25 Исхак улы Ягъкубны фатихалап бетергәч, Ягъкуб әтисе Исхак яныннан киткәч, качып китте, ә абыйсы Исав аучылыктан кайтып килде.
26 Ул шулай ук тәмле ризык пешереп, атасына алып килде һәм атасына: «Әтием, тор, минем аң итемне аша, җаның мине фатихаласын»,— диде.
27 Әтисе Исхак аңардан: «Син кем?» – дип сорады. Ул аңа: «Мин синең беренче улың Исавмын. Син миңа кушканча эшләдем», – диде.
28 Исхак бик гаҗәпләнде һәм әйтте: «Кем ул миңа ауга чыгып, тотып, алып килде? Син килгәнче мин барысын да ашадым һәм аңа фатиха бирдем. Ул да, аның токымы да мәңгегә фатихаланачак».
29 Исав әтисе Исхакның сүзләрен ишеткәч, бик каты һәм ачы тавыш белән кычкырып җибәрде һәм әтисенә: «Әти, миңа да фатиха бир», – диде.
30 Ул аңа: «Синең абыең хәйлә белән килде һәм синең фатихаңны алды»,— диде. Ул болай диде: «Хәзер мин аның исеменең ни өчен Ягъкуб дип аталганын беләм: менә ул мине ике тапкыр алыштырды: ул минем беренче туганлык хокукымны алды, хәзер ул минем фатихамны алды».
31 Ул болай диде: «Әти, миңа фатихаңны сакламадыңмы?» Исхак җавап биреп, Эсауга болай диде: «Менә мин аны синең хуҗаң иттем, һәм аның барлык туганнарын аңа хезмәтче итеп бирдем, һәм аны күп итеп иген, шәраб һәм май белән ныгыттым. Хәзер мин синең өчен нәрсә эшләрмен, улым?»
32 Исав әтисе Исхакка болай диде: «Әти, синең бер генә фатихаң бармы? Миңа да фатиха бир, әти.
33 Исав кычкырып елады. Исхак аңа болай дип җавап бирде: «Менә, синең яшәү урының җир чыкыннан ерак, күктән төшкән чыктан ерак булачак».
34 Кылычың белән яшәрсең, кардәшеңә хезмәт итәрсең. Бөек булгач, муеныңнан аның камытын алып ташлагач, үлемгә китерә торган тулы гөнаһ эшләрсең, һәм токымың күктән тамыры белән юк ителәчәк”.
35 Әсәв Ягъкубны әтисе фатихалаганы өчен куркыта бирде, һәм ул үз эчендә: «Әтием өчен кайгы көннәре җитсен инде, мин абыем Ягъкубны үтерермен»,— диде.

27 нче БҮЛЕК

1 Рәбикага төшендә аның өлкән улы Исавның сүзләре сөйләнде, һәм Рәбика кече улы Ягъкубны чакыртып алды.
2 Ул аңа болай диде: «Менә синең абыең Исав синнән үч алып, сине үтерәчәк».
3 Хәзер, улым, минем сүземне тыңла, тор да, Харандагы абыем Лаван янына кач, һәм абыеңның ачуы басылганчы, ул синең ачуыңны бетергәнче һәм синең барлык эшләгәннәреңне онытканчы, аның янында берничә көн кал; аннары мин сине шуннан алып килермен».
4 Ягъкуб болай диде: «Мин курыкмыйм; әгәр ул мине үтерергә теләсә, мин аны үтерермен».
5 Ләкин ул аңа: «Бер көнне ике улымнан да мәхрүм калмаска рөхсәт ит»,— диде.
6 Ягъкуб әнисе Ребекка болай диде: «Син беләсең, әтием карт инде, күзләре тонык булганга күрә күрми. Әгәр мин аны ташлап китсәм, бу аның күзенә начарлык

китерер, чөнки мин аны ташлап китәм, һәм әтием ачуланып, мине каргаячак. Мин бармаячакмын; ул мине җибәргәндә, мин генә барачакмын».
7 Ребекка Ягъкубка: «Мин аның белән сөйләшәм, ул сине җибәрер»,— диде.
8 Ребекка Исхакка кереп болай диде: «Исав аңа хатынлыкка алган ике хет кызы аркасында мин тормышымнан бизәм. Әгәр Ягъкуб шундый җир кызларыннан хатын алса, мин ни өчен яшим соң, чөнки Ханаан кызлары явыз».
9 Исхак Ягъкубны чакырып алды һәм аңа фатиха бирде, кисәтеп әйтте: «Кәнган кызларыннан бер кыз да алма.
10 Тор да, Месопотамиягә, әниеңнең әтисе Бетуил йортына бар һәм шул җирдән үзең өчен әниеңнең абыйсы Лабанның кызларыннан хатын ал.
11 Аллаһы Тәгалә сиңа фатихасын бирсен, күбәйтсен һәм күп нәселләр тудырсын, һәм син күп халыклар тудырсын. Сиңа һәм синең нәселеңә атам Ибраһимның фатихасын бирсен, син үзең яшәгән җирне һәм Аллаһы Ибраһимга биргән барлык җирне мирас итеп алсын. Улым, тыныч кына бар».
12 Исхак Ягъкубны җибәрде, һәм ул Месопотамиягә, Ягъкубның әнисе Ребекканың абыйсы, сурияле Бетуил улы Лабан янына китте.
13 Ягъкуб Месопотамиягә барырга җыенгач, Ребекка улы өчен кайгырды һәм елады.
14 Исхак Ребекага болай диде: «Сеңлем, улым Ягъкуб өчен елама, ул тыныч кына китә, тыныч кына кайтачак».
15 Аллаһы Тәгалә аны һәр явызлыктан саклаячак һәм аның белән булачак, чөнки Ул аны гомер буе ташламаячак;
16 Мин беләм, ул кая гына барса да, аның юллары һәрвакыт уңышлы булачак, ул безгә тынычлык белән кайтканчы һәм без аны тынычлыкта күргәнче.
17 Аның өчен курыкма, сеңлем, чөнки ул туры юлда һәм камил кеше; ул тугры һәм һәлак булмаячак. Елама».
18 Исхак Ривакканы улы Ягъкуб өчен юатты һәм аңа фатиха бирде.
19 Ягъкуб кырык дүртенче юбилейның икенче атнасының беренче елында, Ант коесыннан Харанга китте һәм бу атнаның беренче аеның яңа аенда, [иртәнге 21:15], таулардагы Лузга, ягъни Бәйтелгә килде. Кич белән шул урынга килеп җитте һәм шул төнне юлның көнбатыш ягындагы юлдан борылды; һәм кояш баеганга, шунда йоклады.
20 Ул шул урындагы ташларның берсен алып, агач төбенә куйды, һәм ялгызы гына юлга чыгып йоклап китте.
21 Шул төнне ул төш күрде: җирдә баскыч куелган, аның өске өлеше күккә җиткән, һәм менә, Раббы фәрештәләре аның өстенә менеп төшкәннәр; һәм менә, Раббы аның өстендә басып торган.
22 Ул Ягъкубка болай диде: «Мин – синең атаң Ибраһим һәм Исхак Аллаһысы Раббы. Син йоклаган җирне сиңа һәм синең токымыңа бирәчәкмен».
23 Синең нәселең җир тузагы кебек булачак, һәм син көнбатышка һәм көнчыгышка, төньякка һәм көньякка кадәр үрчиячәксең, һәм синдә һәм синең нәселеңдә барлык халыкларның гаиләләре фатиха алачак.
24 Менә, Мин синең белән булырмын, син кая гына барсаң да сине саклармын һәм сине бу җиргә тынычлык белән кире кайтарырмын, чөнки мин сиңа әйткәннәрнең барысын да үтәмичә, сине ташламаячакмын».
25 Ягъкуб йокысыннан уянып: «Чыннан да, бу урын Раббы йорты, һәм мин аны белмәгән идем»,— диде. Ул куркып: «Бу урын куркыныч, ул Аллаһы йорты гына, һәм бу күк капкасы»,— диде.
26 Ягъкуб иртәнге якта торып, башы астына куйган ташны алып, билге итеп багана итеп куйды, өстенә май сибеп, бу урынга Бәйтел дип ат куйды, ләкин башта бу урынның исеме Луз иде.
27 Ягъкуб Раббыга ант итеп болай диде: «Әгәр Раббы минем белән булса, мине бу юлда саклап торса, миңа ашарга икмәк һәм кияргә кием бирсә, мин әтием йортына тынычлык белән кайтсам, Раббы минем Аллаһым булачак, һәм мин бу урында билге итеп куйган бу таш Раббы йорты булачак, һәм Син миңа биргән һәр нәрсәнең унынчы өлешен Сиңа бирермен, Аллаһым».

28 нче БҮЛЕК

1 Ул юлга чыгып, көнчыгыш ягындагы җирләргә, Ребеканың абыйсы Лабан янына килде. Лабан аның белән калды һәм бер атна кызы Рахилә өчен аңа хезмәт итте.
2 Өченче атнаның беренче елында [21:22] ул аңа: «Миңа хатынымны бир, мин сиңа җиде ел хезмәт иттем»,— диде. Лабан Ягъкубка: «Мин сиңа хатыныңны бирермен»,— диде.
3 Лабан мәҗлес оештырды, өлкән кызы Лияне Ягъкубка хатынлыкка бирде, ә хезмәтчесе Зилпаны аңа хезмәтче итеп бирде; ләкин Ягъкуб аны Рәхилә дип уйлады.
4 Ул аның янына керде, һәм ул Лия иде. Ягъкуб Лабанга ачуланып: «Ни өчен син миңа шулай эшләдең? Мин сиңа Лия өчен түгел, ә Рахилә өчен хезмәт итмәдемме? Ни өчен син миңа начарлык эшләдең?» – диде.
5 Кызыңны ал, мин китәм, чөнки син миңа явызлык эшләдең». Чөнки Ягъкуб Рахиләне Лиягә караганда күбрәк ярата иде; чөнки Лиянең күзләре зәгыйфь иде, ләкин гәүдәсе бик чибәр иде; ә Рахиләнең күзләре бик матур, гәүдәсе бик чибәр иде.
6 Лабан Ягъкубка болай диде: «Безнең җирдә кечесен олысыннан алда бирү гадәте юк». Моны эшләү дөрес түгел, чөнки күктәге такталарда болай язылган һәм язылган: беркем дә кече кызын олысыннан алда бирергә тиеш түгел; ләкин олысы башта, аннан соң кечесен бирә; һәм моны эшләгән ир күктә аңа гаеп ташлый, һәм моны эшләүче беркем дә тәкъва түгел, чөнки бу эш Раббы алдында яманлык.
7 Исраил улларына мондый эшне эшләмәскә куш, кечесен олысына бирмичә алсыннар һәм бирмәсләр, чөнки бу бик яман эш.
8 Лабан Ягъкубка болай диде: «Бу бәйрәмнең җиде көне үтеп китсен, мин сиңа Рәхиләне бирермен, син миңа тагын җиде ел хезмәт итәрсең, һәм син узган атнадагы кебек сарыкларымны көтәрсең».

9 Лия бәйрәменең җиде көне үткәч, Лабан Рахиләне Ягъкубка бирде, ул аңа тагын җиде ел хезмәт итсен өчен, ә Зилпаның сеңлесе Рәхилә Билһаны хезмәтче итеп бирде.
10 Ул тагын җиде ел Рәхилә өчен хезмәт итте, чөнки Лия аңа бушлай бирелгән иде.
11 Раббы Лиянең карынын ачты, һәм ул балага узып, Ягъкубка ул тапты. Ул аңа Рубен дип исем кушты, тугызынчы айның ундүртенче көнендә, өченче атнаның беренче елында. [2122 AM]
12 Әмма Рәхиләнең карыны ябылган иде, чөнки Раббы Лиянең нәфрәт ителгәнен, ә Рәхиләнең аны яратканын күрде.
13 Ягъкуб тагын Лия белән якынлык кылды, һәм ул йөкле булып, Ягъкубка икенче ул тапты. Ул аңа Шимун дип исем кушты, бу унынчы айның егерме беренче көнендә, һәм бу атнаның өченче елында булды. [21:24 AM]
14 Ягъкуб тагын Лия белән якынлык кылды, һәм Лия йөкле булып, аңа өченче ул тапты, һәм ул аңа бу атнаның алтынчы елында, беренче айның яңа аенда Леви дип исем кушты. [2127 AM]
15 Ягъкуб тагын аның янына керде, һәм ул йөкле булып, дүртенче ул тапты. Ул аңа дүртенче атнаның беренче елында, өченче айның унбишенче көнендә, Яһүд дип исем кушты. [2129 AM]
16 Боларның барысы өчен Рәхилә Лиядән көнләште, чөнки ул бала тапмады, һәм Ягъкубка: «Миңа балалар бир», – диде. Ягъкуб: «Мин синең карын җимешләреңне бирмәдемме? Мин сине ташладыммы?» – диде.
17 Рәхилә Лиянең Ягъкубка дүрт улы – Рубен, Шимун, Леви һәм Яһүд – тапканын күргәч, аңа: «Минем хезмәтчем Билһа янына кер, ул балага узып, миңа ул табар», – диде. (Һәм ул хезмәтчесе Билһаны аңа хатынлыкка бирде).
18 Ул аңа якынлык кылды, һәм ул йөкле булып, аңа ир бала тапты. Ул аңа өченче атнаның алтынчы елында, алтынчы айның тугызынчы көнендә, Дан дип исем кушты. [2127 AM]
19 Ягъкуб икенче тапкыр Билһа янына керде, һәм ул йөкле булып, Ягъкубка тагын бер ир бала тапты. Рәхилә аңа дүртенче атнаның икенче елында, җиденче айның бишенче көнендә Нафтали дип исем кушты. [21:30]
20 Лия үзенең бала тапмаганын күргәч, Рәхиләгә көнләште. Ул үзенең хезмәтчесе Зилпаны Ягъкубка хатынлыкка бирде. Ул йөкле булып, ир бала тапты. Лия дүртенче атнаның өченче елында, сигезенче айның уникесендә, аңа Гад дип исем кушты. [2131 AM]
21 Ул тагын аның янына керде, һәм ул йөкле булып, аңа икенче ул тапты. Лия аңа дүртенче атнаның бишенче елында, унберенче айның икенче көнендә, Ашер дип исем кушты. [2133 AM]
22 Ягъкуб Лия белән якынлык кылды, һәм ул балага узып, ир бала тапты. Ул аңа Иссахар дип исем кушты. Бишенче айның дүртенче көнендә, дүртенче атнаның дүртенче елында, ул аны имезүче хатынга бирде.
23 Ягъкуб аның янына тагын керде, һәм ул йөкле булды һәм ике бала тапты: бер ул һәм бер кыз. Ул җиденче айның җиденче көнендә, дүртенче атнаның алтынчы елында, ул улына Зәбулун, ә кызына Дина дип исем кушты. [2134 AM]
24 Раббы Рәхиләгә мәрхәмәт күрсәтте һәм аның карынын ачты, һәм ул балага узып, ир бала тапты, һәм ул аңа Йосыф дип исем кушты. Бу дүртенче атнаның алтынчы елында, дүртенче айның яңа аенда булды. [21:34 AM]
25 Йосыф туган көннәрдә Ягъкуб Лабанга болай диде: «Миңа хатыннарымны һәм улларымны бир, әтием Исхак янына барырга рөхсәт ит, үземә йорт салырга рөхсәт ит, чөнки мин сиңа ике кызың өчен хезмәт иткән елларымны тәмамладым, һәм әтием йортына кайтачакмын».
26 Лабан Ягъкубка болай диде: «Хезмәт хакыңны түләргә минем белән кал, көтүләремне көтеп тор, ә хезмәт хакыңны ал».
27 Алар бер-берсе белән килештеләр, ул аңа хезмәт хакы итеп кара, таплы һәм ак төстәге бәрәннәр һәм бозаулар бирергә тиеш иде. (Болар аның хезмәт хакы булырга тиеш иде)
28 Барлык сарыклар да төрле таплы, таплы һәм кара төстәге, төрлечә тамгаланган бәрәннәр тудырдылар, һәм алар үзләре кебек үк бәрәннәр таптылар. Таплылары Ягъкубныкы, тапсызлары Лаваннныкы иде.
29 Ягъкубның мөлкәте бик күбәйде, аның үгезләре, сарыклары, ишәкләре, дөяләре, коллары һәм хатын-кызлары бар иде.
30 Лабан һәм аның уллары Ягъкубтан көнләштеләр, һәм Лабан аның сарыкларын тартып алды, һәм ул аны явыз ният белән күзәтте.

29НЧЫ БҮЛЕК

1 Рәхилә Йосыфны тапкач, Лабан сарыкларын кыркырга китте, чөнки алар аннан өч көнлек юл ераклыкта иделәр.
2 Ягъкуб Лабанның сарыкларын кыркырга җыенуын күргәч, Лия белән Рәхиләне чакырды һәм аларга үзе белән Кәнган җиренә барырга кушты.
3 Ул аларга төшендә барысын да күргәнен, әтисенең йортына кайтырга кушканнарын сөйләп бирде. Алар исә: «Син кая гына барсаң да, без синең белән барабыз»,— диделәр.
4 Ягъкуб үз атасы Исхакның һәм үз атасы Ибраһимның Аллаһысын мактады, һәм торып, хатыннарына һәм балаларына атланды, барлык мөлкәтен алып, елганы кичеп, Гилеад җиренә килде, ә Ягъкуб үз ниятен Лабаннан яшерде һәм аңа әйтмәде.
5 Дүртенче атнаның җиденче елында, беренче айда, егерме беренче көнне, Ягъкуб (йөзен) Гиладка юнәлтте. [21:35 AM] Лабан аны куып җитте һәм өченче айда, унөченче көнне, Гилад тавында Ягъкубны куып җитте.
6 Раббы аңа Ягъкубка зыян китерергә рөхсәт итмәде, чөнки ул төнлә төшендә күренде. Лабан Ягъкуб белән сөйләште.
7 Шул ук көннәрнең унбишендә Ягъкуб Лабан һәм аның белән килгәннәрнең барысы өчен мәҗлес оештырды. Ягъкуб шул көнне Лабанга, Лабан да Ягъкубка ант итте: берсе дә яман ният белән Гилад тавы аша икенчесенә күчмәячәк.

8 Ул анда шаһит өчен өем ясады, шуңа күрә бу урынның исеме шул өемнән чыгып «Шаһит өеме» дип атала.
9 Әмма элек алар Гилеад җирен рефаимнар җире дип атыйлар иде, чөнки ул рефаимнар җире иде, һәм анда рефаимнар туган, буйлары ун, тугыз, сигез һәм җиде аршын булган зур кешеләр.
10 Аларның яшәгән җирләре Аммон халкы җиреннән Хермон тавына кадәр иде, һәм аларның патшалыклары Карнаим, Аштарот, Эдрей, Мисур һәм Беон иде.
11 Раббы аларны явыз эшләре аркасында юк итте, чөнки алар бик явыз иделәр, һәм алар урынына аморилар яшәделәр, явыз һәм гөнаһлы иделәр, һәм бүген бер халык та барлык гөнаһларын тулысынча кылган юк, һәм аларның җирдә гомере калмады.
12 Ягъкуб Лабанны җибәрде, һәм ул Месопотамиягә, көнчыгыш җиренә китте, ә Ягъкуб Гилеад җиренә кайтты.
13 Тугызынчы айда, унберенче көнне, ул Яббок елгасын кичте. Шул көнне аның абыйсы Исав аның янына килде, ул аның белән татулашты һәм аннан Сеир җиренә китте, ә Ягъкуб чатырларда яшәде.
14 Бишенче атнаның беренче елында, бу юбилейда [21:36] ул Иорданны кичеп, Иорданның аръягында яшәде, һәм сарыкларын өем диңгезеннән Бетшанга, Дотанга һәм Акрабим урманына кадәр көтте.
15 Ул әтисе Исхакка барлык мал-мөлкәтен, киемсалымын, ризыкларын, итләрен, эчемлекләрен, сөтләрен, майларын, сырларын һәм үзәнлекләрнең бернечә хөрмәсен җибәрде.
16 Әнисе Ребекка да елына дүрт тапкыр, айлар арасында, җир сөрү белән урау арасында, көз белән яңгыр арасында һәм кыш белән яз арасында Ибраһим манарасына кадәр барып җитәргә тиеш иде.
17 Исхак Ант коесыннан кайтып, атасы Ибраһим манарасына менеп, улы Исавтан аерылып шунда яшәгән.
18 Ягъкуб Месопотамиягә барган көннәрдә, Исав үзенә Исмәгыйль кызы Махалатны хатынлыкка алды, һәм әтисенең һәм хатыннарының барлык көтүләрен җыйды, һәм Сеир тавына менеп урнашты, ә әтисе Исхакны Ант коесы янында ялгыз калдырды.
19 Исхак Ант коесыннан чыгып, Хеврон тауларындагы әтисе Ибраһим манарасында урнашты.
20 Ягъкуб вакыт-вакыт үзенә җибәргән бар нәрсәне, аларның кирәк булган бар нәрсәне, әтисе белән әнисенә җибәрә иде, һәм алар Ягъкубны чын күңелдән һәм җаннары белән фатихаладылар.

30НЧЫ БҮЛЕК

1 Алтынчы атнаның беренче елында [21:43] дүртенче айда ул тынычлык белән Шекемнең көнчыгышындагы Салимга күтәрелде.
2 Алар анда Ягъкуб кызы Динаны, җирнең мирзасы хивиле Хамор улы Шехем йортына алып киттеләр. Шехем аның белән йоклады һәм аны мәсхәрәләде. Ул кечкенә кыз иде, унике яшьлек бала иде.
3 Ул әтисеннән һәм абыйларыннан кызны үзенә хатын итеп бирүләрен үтенде. Ягъкуб һәм аның уллары Шехем кешеләренә ачуландылар, чөнки алар үзләренең сеңлесе Динаны хурладылар, аларга явыз ният белән сөйләделәр, хәйлә иттеләр һәм аларны алдадылар.
4 Шимун белән Леви көтелмәгәнчә Шехемгә килеп җиттеләр һәм Шехем халкына хөкем чыгардылар, анда очраткан барлык кешеләрне үтерделәр, бер кешене дә калдырмадылар: алар барысын да җәфалап үтерделәр, чөнки алар сеңелләре Динаны хурладылар.
5 Һәм хәзер Исраил кызының пычрануы башка кабатланмасын, чөнки күктә аларга карата хөкем карары чыгарылды, алар Исраилдә мыскыл иткән Шекем кешеләренең барысын да кылыч белән юк итәргә тиеш.
6 Раббы аларны Ягъкуб уллары кулына тапшырды, алар кылыч белән юк итсеннәр һәм хөкем итсеннәр өчен, һәм Исраилдә Исраил гыйффәтле кызын пычрату башка кабатланмасын өчен.
7 Әгәр Исраилдә берәр ир үз кызын яки сеңлесен башка халыклардан булган кешегә бирергә теләсә, ул үтерелергә тиеш, һәм аны ташлар белән үтерерләр, чөнки ул Исраилдә хурлык эшләде; һәм хатынны утта яндырырлар, чөнки ул атасының йортын хурлады, һәм ул Исраилдән тамыры белән юк ителәчәк.
8 Исраилдә зина кылучы хатын-кыз һәм пычраклык булмасын, чөнки Исраил Раббы өчен изге, һәм аны пычраткан һәр кеше һичшиксез үләчәк; аны ташлар белән үтерәчәкләр.
9 Чөнки күктәге такталарда Исраилнең барлык нәселе турында болай дип язылган: аны пычраткан кеше һичшиксез үләчәк һәм таш белән бәреп үтереләчәк.
10 Бу канунның көннәр чикләре юк, гафу да, йолым да юк. Әмма кызын пычраткан ир бөтен Исраил арасында тамыры белән юк ителәчәк, чөнки ул үз токымыннан Молохка биргән һәм аны пычраткан явыз эшләр кылган.
11 Муса, Исраил улларына боерык бир һәм аларга кызларын башка халыкларга бирмәскә һәм башка халыкларның кызларын үз улларына алмаска куш, чөнки бу Раббы алдында җирәнгеч.
12 Шуңа күрә мин сиңа Канун сүзләрендә Шехемлеләрнең Динәгә каршы кылган барлык эшләрен һәм Ягъкуб улларының: «Без кызыбызны сөннәтсез кешегә бирмибез, чөнки бу безнең өчен хурлык иде», – дип әйткәннәрен язып куйдым.
13 Бу Исраил өчен дә, яшәүчеләр өчен дә, башка халыкларның кызларын алучылар өчен дә хурлык, чөнки бу Исраил өчен пычрак һәм җирәнгеч.
14 Әгәр Исраилнең хатыны башка халыклардан булган яки кызларының берәрсен башка халыклардан булган кешегә биргән булса, ул бу пычраклыктан котыла алмаячак.
15 Чөнки бәла өстенә бәла, ләгънәт өстенә ләгънәт булачак, һәм һәр хөкем, бәла һәм ләгънәт аңа киләчәк: әгәр ул моны эшләсә яки пычраклык кылучылардан, Раббының изге урынын пычратучылардан, яки Аның изге исемен пычратучылардан күзләрен яшерсә, бөтен халык бу кешенең барлык пычраклыгы һәм хурлыгы өчен хөкем ителәчәк.
16 Кешеләргә карата бернинди дә хөрмәт булмаячак [һәм кешеләрне исәпкә алмаячак], аның кулыннан җимешләрне, корбаннарны, яндырылган корбаннарны һәм майларны, хуш исле хуш исләрне кабул

итмәячәкләр, шуңа күрә алар моны кабул итмәячәкләр. Изге урынны пычраткан һәр ир-ат яки хатын-кыз шулай ук булачак.
17 Шуңа күрә Мин сиңа болай дип боердым: Исраилгә бу шаһитлекне күрсәт: Шехем халкының һәм аларның улларының хәлен күр: аларны Ягъкубның ике улы кулына тапшырганнар, һәм алар аларны җәфалап үтергәннәр, һәм бу аларга тәкъвалык өчен язылган.
18 Леви нәселе рухани булып, левитлар булып сайланды, алар безнең кебек үк, һәрвакыт Раббы алдында хезмәт итсеннәр өчен, һәм Леви һәм аның уллары мәңгегә фатихалансыннар өчен, чөнки ул Исраилгә каршы күтәрелгәннәрнең барысыннан да гаделлек, хөкем һәм үч алу өчен тырышты.
19 Шулай итеп, алар күктәге такталарга Аның файдасына шаһитлек итеп, барлык Аллаһының алдында фатиха һәм тәкъвалык язып куялар:
20 Һәм без кешенең гомере буе, елның һәр вакытында башкарган тәкъвалыгын искә алабыз; меңбуын дәвамында алар аны язып барачаклар, һәм ул аңа һәм аның токымнарына киләчәк, һәм ул күктәге такталарда дус һәм тәкъва кеше буларак теркәлгән.
21 Мин бу вакыйгаларның барысын да синең өчен язып куйдым һәм сиңа Исраил балаларына: «Гөнаһ кылмагыз, кануннарны бозмагыз һәм алар өчен билгеләнгән килешүне бозмагыз, ә аны үтәгез һәм дуслар дип язылыгыз», – дип әйтергә куштым.
22 Әмма алар гөнаһ кылсалар һәм һәрьяклап пычрак эшләр кылсалар, күктәге такталарда дошман буларак язылачаклар, һәм алар тормыш китабыннан юк ителәчәкләр, һәм алар җир йөзеннән тамыры белән куып чыгарылачаклар китабына язылачаклар.
23 Ягъкуб уллары Шехемне үтергән көнне, күктә аларның файдасына, тәкъвалык, гаделлек һәм гөнаһлылардан үч алу турында язу язылды, һәм ул фатиха өчен язылды.
24 Алар үзләренең апалары Динаны Шехем йортыннан алып чыктылар, һәм Шехемдагы бар нәрсәне дә, сарыкларын, үгезләрен, ишәкләрен, бар байлыгын һәм көтүләрен дә әсирлеккә алдылар, һәм барысын да этиләре Ягъкубка алып килделәр.
25 Ул аларны шәһәрне кылычтан үтергәннәре өчен шелтәләде, чөнки ул бу җирдә яшәүчеләрдән, кәнганлылардан һәм перизлылардан курыкты.
26 Шехем тирәсендәге барлык шәһәрләрне Раббыдан курку басты, һәм алар Ягъкуб улларын куып бармадылар, чөнки аларны курку баскан иде.

31 нче БҮЛЕК

1 Айның яңа аенда Ягъкуб үз йортының барлык кешеләренә болай диде: «Әйдәгез, чистарыныгыз һәм киемнәрегезне алыштырыгыз, торыйк та, Бәйтелгә барыйк. Мин абыем Исавтан качкан көнне Аңа ант иттем, чөнки ул минем белән булды һәм мине бу җиргә тынычлык белән алып килде, һәм арагызда яшәүче чит илаһларны куып чыгарыгыз».
2 Алар чит илаһларны, колакларындагы һәм муеннарындагы әйберләрне, һәм Рәхилә этисе Лабаннан урлаган потларны, ул аларны тулысынча Ягъкубка биргән, ә ул аларны яндырган, ваткан һәм юк иткән, һәм аларны Шехем җирендәге имән агачы астына яшергән.
3 Җиденче айның яңа аенда ул Бәйтелгә китте. Ул йоклаган урында корбан китерү урыны төзеде, анда багана куйды, һәм этисе Исхакка һәм әнисе Ребекка корбан китерергә хәбәр җибәрде.
4 Исхак болай диде: «Улым Ягъкубны чакыр, үләр алдыннан миңа аны күрергә рөхсәт ит».
5 Ягъкуб этисе Исхак белән әнисе Ребекка, этисе Ибраһим йортына китте, үзе белән ике улын – Леви белән Яһүдне – алып, этисе Исхак белән әнисе Ребекка килде.
6 Ребекка Ягъкубны үбеп, кочаклап алырга дип манарадан чыгып, аның алдына килде, чөнки ул: «Менә синең улың Ягъкуб килде», – дигәнне ишеткәч, җаны яңарып киткән иде.
7 Ул аның ике улын күрде һәм аларны танып: «Бу синең улларыңмы, улым?» – дип сорады. Ул аларны кочаклап үбеп, фатихалады һәм: «Сезнең аша Ибраһим токымы данлы булачак, һәм сез җир йөзендә фатиха булачаксыз», – диде.
8 Ягъкуб этисе Исхак янына, аның яткан бүлмәсенә керде, аның янында ике улы да бар иде. Ул этисенең кулыннан тотты һәм иелеп аны үпте, һәм Исхак улы Ягъкубның муенына кочаклап елады.
9 Исхакның күзләреннән караңгылык китте, һәм ул Ягъкубның ике улын, Леви белән Яһүдне күрде һәм: «Бу синең улларыңмы, улым?» – диде.
10 Ул аңа аларның чыннан да аның уллары икәнен әйтте: «Һәм син аларның чыннан да минем улларым икәнен күрдең».
11 Алар аның янына килделәр, һәм ул борылып, аларны үбеп алды һәм икесен дә кочаклап алды.
12 Пәйгамбәрлек рухы аның авызына төште, һәм ул Левины уң кулыннан, ә Яһүдны сул кулыннан тотты.
13 Ул башта Левигә борылып, аны башта фатихалый башлады һәм аңа болай диде: «Барлык халыкларның Аллаһысы, барлык гасырларның Ходае, сине һәм балаларыңны барлык гасырларда фатихаласын».
14 Ходай сиңа һәм синең токымыңа бөеклек һәм бөек дан бирсен, һәм сине һәм синең токымыңны, барлык кешеләр арасыннан, Аның изге урынында фәрештәләр һәм изгеләр кебек хезмәт итәргә күндерсен. (Шулай ук) синең улларыңның токымы алар кебек дан, бөеклек һәм изгелек өчен булачак, һәм Ул аларны барлык гасырларга бөек итсен.
15 Алар Ягъкуб улларының барлык токымнарының хөкемдарлары, җитәкчеләре һәм башлыклары булачаклар; Алар Раббы сүзен гаделлек белән сөйләячәкләр, һәм Аның барлык хөкемнәрен гаделлек белән хөкем итәчәкләр. Алар Ягъкубка Минем юлларымны һәм Исраилгә Минем юлларымны игълан итәчәкләр. Аларның авызларында Раббының фатихасы биреләчәк, сөеклеләрнең барлык токымына фатиха бирү өчен.
16 Әниең сиңа Леви дип исем кушты, һәм ул сиңа гадел рәвештә исем кушты: син Раббыга кушылырсың һәм Ягъкубның барлык уллары белән дус булырсың; Аның өстәле синеке булсын, һәм син һәм улларың аннан ашарлар; һәм өстәлең буыннарга тулы булсын, һәм ризыгың гомер буе бетмәсен.

17 Сине нәфрәт итүчеләрнең барысы да Синең алдыңда егылып төшсен, Синең барлык дошманнарың тамыры белән юк ителсен һәм Сине фатихалаучы фатихалы булсын, Сине каргаучы һәр халык ләгънәтләнсен”.
18 Ә Яһүдкә болай диде: «Раббы сиңа көч һәм куәт бирсен, сине нәфрәт итүчеләрнең барысын да таптасын өчен; син һәм синең улларыңның берсе Ягъкуб уллары өстеннән җитәкче булачаксың; синең исемең һәм улларыңның исеме һәр җирдә һәм төбәктә таралсын. Шулчак синең алдыңда халыклар куркып, барлык халыклар да тетрәнәчәк».
19 Синдә Ягъкубның ярдәме булачак, һәм Синдә Исраилнең коткарылуы табылачак.
20 Син гаделлегеңнең хөрмәтле тәхетенә утырганда, сөеклеләрнең барлык токымнары өчен дә зур тынычлык булачак; Сине фатихалаучы бәхетле булсын, Сине нәфрәт итүчеләр, җәфалаучылар һәм каргаучыларның барысы да җирдән тамыры белән куып чыгарылачак һәм юк ителәчәк, һәм ләгънәтләнәчәк”.
21 Ул борылып, аны тагын үбеп алды, кочаклап алды һәм бик шатланды, чөнки ул үз улы Ягъкубның улларын чыннан да күргән иде.
22 Ул аның аяклары арасыннан чыгып, аңа егылып, баш иде. Ул аларны фатихалады һәм шул төнне атасы Исхак янында йоклады, алар шатланып ашадылар һәм эчтеләр.
23 Ул Ягъкубның ике улын йоклатты, берсен уң ягына, икенчесен сул ягына куйды, һәм бу аңа тәкъвалык дип саналды.
24 Ягъкуб төнлә этисенә барысын да сөйләп бирде, Раббы аңа ничек зур шәфкать күрсәткәнен, ничек аның барлык юлларында уңышка ирешкәнен һәм аны барлык явызлыктан саклаганын.
25 Исхак үзенең этисе Ибраһимнең Аллаһысына шөкрана кылды, чөнки ул үзенең мәрхәмәтен һәм тәкъвалыгын үз хезмәтчесе Исхакның улларыннан кире какмаган иде.
26 Иртән Ягъкуб этисе Исхакка Раббыга биргән антын, күргән күренешен, корбан китерү урыны төзегәнен, Раббыга биргән анты буенча корбан китерү өчен барысы да әзер булуын һәм аны ишәккә утыртырга килгәнен сөйләде.
27 Исхак улы Ягъкубка болай диде: «Мин синең белән бара алмыйм, чөнки мин карт һәм юлны күтәрә алмыйм. Тыныч кына бар, улым, чөнки миңа бүген йөз алтмыш биш яшь, мин инде сәяхәт итә алмыйм; әниеңне ишәккә утырт һәм аны синең белән җибәр».
28 Улым, син минем хакка килгәнеңне беләм, һәм бүген мине исән күргәнең өчен бәхетле булсын, улым, мин дә сине күрдем.
29 Уңышлы булсын һәм биргән антыңны үтә; һәм антыңны кичектермә, чөнки антың өчен җавапка тартылырсың; шуңа күрә аны үтәргә ашыг, һәм барысын да барлыкка китергән, син ант иткән Зат риза булсын».
30 Ул Ребеккага: «Улың Ягъкуб белән бар»,— диде. Ребекка улы Ягъкуб белән китте, Дебора да аның белән китте, һәм алар Бетелгә килделәр.
31 Ягъкуб этисенең аңа һәм ике улы Леви белән Яһүдкә фатиха биргән догасын искә төшерде һәм шатланып, ата-бабалары Ибраһим белән Исхакның Аллаһысын фатихалады.
32 Ул болай диде: «Хәзер мин беләм, минем дә, улларым да, барысының да Аллаһысы алдында мәңгелек өметкә ия», – һәм бу икесе турында шулай язылган; һәм алар моны күктәге такталарда Исхак аларны ничек фатихалаганы турында мәңгелек шаһитлек итеп язып куялар.

32 нче БҮЛЕК

1 Ул шул төнне Бәйтелдә кунды, һәм Леви төш күрде, алар аны Аллаһы Тәгаләнең рухание итеп билгеләделәр һәм аны һәм аның улларын мәңгегә рухани итеп куйдылар; һәм ул йокысыннан уянды һәм Раббыны мактады.
2 Ягъкуб бу айның ундүртенче көнендә иртән торып, үзе белән килгән бар нәрсәнең – кешеләрдән һәм маллардан, алтыннан, һәр савыт-сабадан һәм киемнән уннан бер өлешен бирде, хәтта ул бар нәрсәнең уннан бер өлешен бирде.
3 Шул көннәрдә Рәхилә улы Биньяминга йөкле булды. Ягъкуб үз улларын санап чыкты, һәм Леви Раббыга лаеклы өлешкә керде, ә этисе аңа рухани киемнәрен кидерде һәм кулларын тутырды.
4 Шушы айның унбишенче көнендә ул корбан китерү урынына мөгезле эре терлекләрдән ундүрт үгез, егерме сигез сарык, кырык тугыз сарык, җиде бәрән һәм егерме бер кәҗә алып килде. Бу корбаннар Аллаһы Тәгаләгә хуш исле корбан китерү урынында яндыру корбаны итеп китерелде.
5 Бу аның корбаны иде, ул ант иткәнчә, җимеш корбаннары һәм эчемлекләр белән бергә уннан бер өлеш бирергә вәгъдә иткән иде.
6 Ут янып беткәч, ул ут өстендәге утта хуш исле сумала яндырды, шулай ук рәхмәт корбаны итеп ике үгез, дүрт сарык, дүрт сарык, дүрт кәҗә, ике бер яшьлек сарык һәм ике кәҗә баласын корбан итте; һәм ул җиде көн дәвамында һәр көнне шулай эшләде.
7 Ул, аның барлык уллары һәм кешеләре җиде көн дәвамында шатлык белән ашадылар, аны барлык бәла-казаларыннан коткарган һәм аңа ант иткән Раббыга рәхмәт әйттеләр һәм аны фатихаладылар.
8 Ул барлык чиста хайваннарның уннан бер өлешен бирде һәм яндыру корбаны ясады, ә пычрак хайваннарны улы Левига бирмәде, ә барлык кешеләрнең җаннарын аңа бирде.
9 Леви, ун абыйсы урынына, этисе Ягъкуб алдында Бәйтелдә рухани вазифасын башкарды, һәм ул анда рухани булып хезмәт итте, һәм Ягъкуб ант итте: шулай итеп, ул уннан бер өлешне Раббыга кире бирде һәм аны изгеләштерде, һәм ул Аңа изге булды.
10 Шуңа күрә күктәге такталарда уннан бер өлешне һәр елны Раббы алдында, Аның исеме торачак урында ашарга канун итеп язылган, һәм бу канунның көннәре чикләнмәгән.
11 Бу канун ел саен икенче уннан бер өлешне сайланган урында Раббы алдында ашап үтәлсен өчен язылган, һәм бу елдан киләсе елга кадәр аннан бернәрсә дә артып калмасын.

12 Чөнки аның елында орлык ел орлыгы җыелган көннәргә кадәр, шәраб шәраб көннәренә кадәр, ә май үз вакыты җиткән көннәргә кадәр ашалачак.
13 Аннан калган һәм искергән бар нәрсә пычрак дип саналсын, утта яндырылсын, чөнки ул пычрак.
14 Шулай итеп, алар аны изге урында бергә ашасыннар һәм аның искерүенә юл куймасыннар.
15 Үгезләрнең һәм сарыкларның барлык уннан бер өлеше Раббыга изге булачак, һәм Аның руханиларына биреләчәк, алар аны ел саен Аның алдында ашаячаклар, чөнки ул күктәге такталарга уннан бер өлеш турында шулай язылган һәм язылган.
16 Икенче төндә, бу айның егерме икенче көнендә, Ягъкуб шул урынны төзергә, ишегалды дивар белән әйләндереп алырга, аны үзе һәм аннан соңгы балалары өчен мәңгегә изге итәргә карар кылды.
17 Раббы аңа төнлә күренде һәм аны фатихалады һәм болай диде: «Синең исемең Ягъкуб түгел, ә Исраил синең исемеңне атар».
18 Ул аңа тагын болай диде: «Мин күкне һәм җирне яраткан Раббым, сине күбәйтермен һәм бик күп итәрмен, патшалар синнән чыгар, һәм алар кеше уллары кайда таптаса, шул җирдә хөкем итәрләр».
19 Мин синең токымыңа күк астындагы бөтен җирне бирермен, һәм алар барлык халыкларны үз теләкләре буенча хөкем итәрләр, һәм шуннан соң алар бөтен җирне мирас итеп алачаклар һәм аны мәңгегә мирас итеп алачаклар».
20 Ул аның белән сөйләшеп бетергәч, аның яныннан күтәрелде. Ягъкуб күккә күтәрелгәнче карады.
21 Ул төнге күренештә күрде: күктән фәрештә төште, кулында җиде такта тотып, Ягъкубка бирде. Ул аларны укыды һәм анда язылганнарның барысын да белде, ул үзе һәм уллары белән барлык гасырларда нәрсә буласын белде.
22 Ул аңа такталарда язылган бар нәрсәне күрсәтте һәм болай диде: «Бу урынны төземә, аны мәңгелек изге урын итмә, һәм монда яшәмә, чөнки бу урын түгел. Атаң Ибраһим йортына бар һәм атаң үлгәнче атаң Исхак белән яшә».
23 Син Мисырда тыныч кына үләрсең, һәм бу җирдә, Ибраһим һәм Исхак белән бергә, ата-бабаларың каберендә хөрмәт белән күмелерсең.
24 Курыкма, чөнки син аны ничек күргәнсең һәм укыгансың, барысы да шулай булачак; һәм син барысын да ничек күргәнсең һәм укыганыңча язып куй».
25 Ягъкуб болай диде: «Раббым, мин укыган һәм күргәннәрнең барысын да ничек искә төшерә алам?» Ул аңа: «Мин барысын да Синең исеңә төшерермен», – диде.
26 Ул аның яныннан күтәрелде, йокысыннан уянды, укыган һәм күргән бар нәрсәне хәтерләде, һәм укыган һәм күргән бар сүзләрне язып куйды.
27 Ул анда тагын бер көнне бәйрәм итте һәм элеккеге көннәрдә чалган корбаннары кебек корбан чалды һәм шул көнне «Өстәмә» дип атады, чөнки бу көн өстәлде һәм элеккеге көннәрне ул «Бәйрәм» дип атады.
28 Шулай итеп, аның булырга тиешлеге ачыкланды, һәм ул күктәге такталарда язылган: шуңа күрә аңа аны бәйрәм итәргә һәм аны бәйрәмнең җиде көненә өстәргә кирәклеге ачыкланды.
29 Аның исеме «Өстәмә» дип аталган, чөнки ул бәйрәм көннәре арасында, ел көннәре санына карап теркәлгән.
30 Бу айның егерме өченчесендә, төнлә, Дебора Ребекканың шәфкать туташы үлде, һәм аны шәһәр төбендәге елга буендагы имән агачы астына күмделәр, һәм ул бу урынны «Дебора елгасы», ә имәнне «Дебора кайгысы имәне» дип атады.
31 Ребекка өенә, атасы Исхак янына кайтты, ә Ягъкуб аның кулы белән сарык, сарыклар һәм кәҗәләр җибәрде, алар әтисе теләгәнчә ашарга әзерләсеннәр иде.
32 Ул әнисе артыннан Кабратан җиренә килеп җиткәнче йөрде һәм анда яшәде.
33 Рәхилә төнлә угыл тапты һәм аңа «Кайгы улы» дип исем кушты, чөнки ул аны табарга тырышты. Әмма әтисе аңа сигезенче айның унберенче көнендә, бу юбилейның алтынчы атнасының беренче көнендә, Биньямин дип исем кушты. [21:43 AM]
34 Рәхилә шунда вафат булды һәм аны Эфрат җирендә, ягъни Бәйтлехем җирендә җирләделәр. Ягъкуб Рәхилә кабере өстендәге юлда, аның каберенә багана куйды.

33 нче БҮЛЕК

1 Ягъкуб Магдаладрафның көньягына китеп урнашты, унынчы айның яңа аенда ул хатыны Лия белән әтисе Исхак янына китте.
2 Рубен Рәхиләнең хезмәтчесе, әтисенең җариясе Билһаның яшерен урында су коенуын күрде һәм аңа гашыйк булды.
3 Ул төнлә яшеренде һәм Билһаның өенә керде, һәм аны үз өендә караватта ялгыз йоклап яткан килеш тапты.
4 Ул аның белән ятты, һәм ул уянды һәм күрде: Рубен аның белән караватта ята иде. Ул япмасының читен ачып, аны кочаклап алды һәм кычкырып җибәрде, һәм бу Рубен иде.
5 Ул аңардан оялып, кулын ычкындырды, һәм ул качып китте.
6 Ул бу хәл өчен бик нык кайгырды һәм моны беркемгә дә әйтмәде.
7 Ягъкуб кайтып, аны эзләп тапкач, ул аңа болай диде: «Мин синең өчен чиста түгел, чөнки мин синең алда пычрандым. Рубен мине пычратты, төнлә минем белән ятты, мин йоклап яткан идем, һәм ул минем итәгемне ачып, минем белән йоклаганчы, мин бернәрсә дә аңламадым».
8 Ягъкуб Рубенга бик нык ачуланды, чөнки ул Билһа белән йоклаган, чөнки ул әтисенең итәген ачкан.
9 Ягъкуб Рубен аны мәсхәрәләгәнгә күрә, аңа башка якын килмәде. Ә әтисенең итәген ачкан һәркемнең эше бик явыз, чөнки ул Раббы алдында җирәнгеч.
10 Шуңа күрә күктәге такталарда: «Ир кеше атасының хатыны белән якынлык кылмаска һәм атасының итәген ачмаска тиеш», – дип язылган һәм билгеләнгән, чөнки бу пычрак: алар, атасының хатыны белән якынлык кылган ир кеше дә, хатын да бергә үләчәк, чөнки алар җирдә пычраклык эшләделәр.
11 Аллаһыбыз алдында, Ул Үзенә мирас итеп сайлаган халыкта, пычрак бернәрсә дә булмаячак.

12 Икенче тапкыр язылган: «Атасының хатыны белән яткан кешегә ләгънәт булсын, чөнки ул атасының оятын ачты», – һәм Раббының барлык изгеләре: «Шулай булсын, шулай булсын», – диделәр.
13 Муса, Исраил улларына бу сүзне үтәргә куш, чөнки бу үлем җәзасына китерә; һәм ул пычрак, һәм моны эшләгән кеше өчен мәңгегә йолым юк, ләкин ул үтерелергә һәм үтерелергә, ташлар белән бәреп үтерелергә һәм Аллаһыбыз халкы арасыннан тамырыннан юк ителергә тиеш.
14 Исраилдә мондый эш башкарган беркемгә дә җирдә бер көн дә яшәргә рөхсәт ителми, чөнки ул җирәнгеч һәм пычрак.
15 Алар: «Рубин, әтисенең кәнизәге белән якынлык кылганнан соң, аңа да тормыш бирелде һәм гөнаһлары гафу ителде», – дип әйтмәсен. Рубин, ире булса да, әтисе Ягъкуб исән иде.
16 Чөнки ул вакытка кадәр барлык кешеләр өчен дә закон, хөкем һәм канун тулысынча ачылмаган иде, ә синең көннәреңдә ул вакытлар һәм көннәр кануны, мәңгелек буыннар өчен мәңгелек канун буларак ачылды.
17 Бу канун өчен көннәрнең ахыры юк, аның өчен гафу итү юк, ләкин алар икесе дә халык арасында тамыры белән юк ителергә тиеш: алар моны эшләгән көнне үк аларны үтерәчәкләр.
18 Муса, син моны Исраил өчен язып куй, алар моны үтәсеннәр һәм бу сүзләрне үтәсеннәр, һәм үлемгә китерүче гөнаһ эшләмәсләр, чөнки безнең Аллаһыбыз — Хөкемдар, Ул кешеләрне санга сукмый һәм бүләкләрне кабул итми.
19 Аларга килешүнең бу сүзләрен сөйлә, алар ишетсеннәр һәм үтәсеннәр, сак булсыннар, юк ителмәсләр һәм җирдән тамырлары белән югалмаслар, чөнки Аллаһыбыз алдында җир йөзендә мондый гамәлләр кылучыларның барысы да пычраклык, җирәнгечлек, пычраклык һәм пычраклык.
20 Алар җир йөзендә кылган фәхешлектән дә зуррак гөнаһ юк, чөнки Исраил – үз Аллаһысы Раббы өчен изге халык, мирас итеп алынган халык, руханилар һәм патшалар халкы, һәм изге халык арасында мондый пычраклык күренмәячәк.
21 Алтынчы атнаның өченче елында [21:45] Ягъкуб һәм аның барлык уллары Ибраһим йортына, әтисе Исхак һәм әнисе Ребекка янына барып урнаштылар.
22 Ягъкуб улларының исемнәре менә болай: беренче улы Рубен, Шимун, Леви, Яһүд, Иссахар, Зебулун, Лия уллары; Рәхилә уллары, Йосыф һәм Биньямин; Билһа уллары, Дан һәм Нафтали уллары; Зилпа уллары, Гад һәм Ашер; һәм Ягъкубның бердәнбер кызы Лия кызы Дина.
23 Алар килеп, Исхак белән Ребеккага баш иделәр, һәм аларны күргәч, Ягъкубка һәм аның барлык улларына фатиха бирделәр, һәм Исхак бик шатланды, чөнки ул кече улы Ягъкубның улларын күреп, аларга фатиха бирде.

34 нче БҮЛЕК

1 Кырык дүртенче юбилейның алтынчы елында [21:48] Ягъкуб үз улларын сарыкларын көтәргә җибәрде, ә хезмәтчеләрен алар белән Шехем көтүлекләренә җибәрде.
2 Аморлыларның җиде патшасы аларга каршы җыелып, аларны үтерергә, агачлар астына яшеренергә һәм аларның малларын талап алырга җыендылар.
3 Ягъкуб, Леви, Яһүд һәм Йосыф әтиләре Исхак белән өйдә иделәр, чөнки аның күңеле кайгырган иде, һәм алар аны ташлап китә алмадылар; ә Биньямин иң кечесе иде, шуңа күрә әтисе белән калды.
4 Тафу патшасы[лар], Ареса патшасы[лар], Сераган патшасы[лар], Село патшасы[лар], Гаас патшасы[лар], Бет-Торон патшасы[лар], Маанисакир патшасы[лар] һәм бу тауларда яшәүчеләр (һәм) Кәнган җирендәге урманнарда яшәүчеләрнең барысы да килделәр.
5 Алар моны Ягъкубка хәбәр иттеләр һәм болай диделәр: «Менә, аморийларның патшалары синең улларыңны чолгап алдылар һәм аларның көтүләрен талап алдылар».
6 Ул, өч улы, әтисенең барлык хезмәтчеләре һәм үз хезмәтчеләре белән, өеннән чыгып, кылыч күтәргән алты мең кеше белән аларга каршы чыкты.
7 Ул аларны Шехем көтүлекләрендә үтерде, качканнарын куып җитте, кылыч белән үтерде, Ареса, Тафу, Сареган, Село, Аманисакир һәм Гагаасны үтерде, һәм көтүләрен кире кайтарды.
8 Ул аларны җиңде һәм аларга салым салды, алар җирләреннән биш төрле җимеш алып, аңа салым түләргә тиеш булдылар, һәм Робел белән Тамнатарес төзеде.
9 Ул тыныч кына кайтып, алар белән тынычлык төзеде, һәм алар аның коллары булдылар, ул һәм аның уллары Мисырга төшкән көнгә кадәр.
10 Бу атнаның җиденче елында [21:49] ул Йосыфны абыйларының хәлен белергә өеннән Шехем җиренә җибәрде, һәм ул аларны Дотан җирендә тапты.
11 Алар аңа хыянәт иттеләр һәм аны үтерергә планлаштырдылар, ләкин фикерләрен үзгәртеп, аны Исмаил сәүдәгәрләренә саттылар, һәм аны Мисырга алып киттеләр, аннары аны фиргавеннең түрәсе, аш пешерүчеләр башлыгы, Элев шәһәренең рухание Потифарга саттылар.
12 Ягъкубның уллары бер улакны суеп, Йосыфның йоннарын канга манып, җиденче айның унынчы көнендә әтиләре Ягъкубка җибәрделәр.
13 Ул кич белән аңа китергәннәре өчен төне буе кайгырды, һәм ул үлеме өчен кайгырып кызып китте һәм: «Йосыфны явыз җанвар ашады», – диде. Аның өендәге барлык кешеләр дә [ул көнне аның белән кайгырдылар, һәм алар] шул көнне аның белән кайгырдылар һәм кайгырдылар.
14 Уллары һәм кызы аны юатырга килделәр, ләкин ул улы өчен юаныч эзләмәде.
15 Шул көнне Билһа Йосыфның үлгәнен ишетте һәм аның кайгысыннан үлде, һәм ул Кафратефта яши иде, ә Йосыф үлгәннән соң аның кызы Дина да үлде.
16 Бер ай эчендә Исраилдә өч тапкыр кайгы булды: Билһаны һәм аның кызы Динаны Рәхилә кабере каршында җирләделәр.
17 Ул бер ел Йосыф өчен кайгырды һәм туктамады, чөнки ул: «Мине кабергә, улым өчен кайгырып барырга рөхсәт итегез», – диде.

18 Шуңа күрә Исраил улларына җиденче айның унынчы көнендә, Йосыф өчен елаган хәбәр аның әтисе Ягъкубка килеп җиткән көнне, үзләренә газаплар китерергә куштылар, чөнки алар әтиләренең улы Йосыфка карата мәхәббәтен кайгырткан нар, шуңа күрә җиденче айның унынчы көнендә, елына бер тапкыр, үзләренең гөнаһлары өчен кәҗә корбаны китерергә тиеш иделәр.
19 Бу көн аларга гөнаһлары, барлык җинаятьләре һәм хаталары өчен кайгырырга, елына бер тапкыр шул көнне үзләрен чистартырга тиеш дип билгеләнде.
20 Йосыф үлгәннән соң, Ягъкуб уллары үзләренә хатын алдылар. Рубинның хатыны Ада, Шимунның хатыны Адлбаа, ул кәнганлы; Левинең хатыны Мелка, ул Арам кызларыннан, Терах улларыннан; Яһүднең хатыны Бетсуэл, ул кәнганлы; Иссахарның хатыны Хезакка; Зәбулунның хатыны Ниман; Данның хатыны Эгла; Нафталиның хатыны Расу, Месопотамиядән; Гадның хатыны Мака; Әшернең хатыны Иона; Йосыфның хатыны Әсенат, мисырлы; һәм Биньяминнның хатыны Иешака.
21 Шимун тәүбә итте һәм үзенең туганнары итеп Месопотамиядән икенче хатын алды.

35 нче БҮЛЕК

1 Кырык бишенче юбилейның беренче атнасының беренче елында [21:57 AM] Ребекка улы Ягъкубны чакырып алды һәм аңа әтисе һәм абыйсы турында гомере буе хөрмәт күрсәтергә кушты.
2 Ягъкуб болай диде: «Син миңа кушкан бар нәрсәне дә эшләрмен, чөнки бу минем өчен хөрмәт һәм бөеклек, һәм мин аларны хөрмәт итүем өчен Раббы алдында гаделлек булыр».
3 Әнием, син дә беләсең, мин туганнан алып бүгенге көнгә кадәр, барлык эшләрем һәм йөрәгемдәге бар нәрсәм турында мин һәрвакыт яхшылык уйлаганымны.
4 Ә син миңа кушканны ничек эшләмәскә, әтиемне һәм абыемны хөрмәт итәргә тиешмен?
5 Әнием, син миндә нинди бозыклык күрдең, мин аннан баш тартырмын, һәм миңа мәрхәмәт күрсәтер, дип әйт әле.
6 Хатын аңа болай диде: «Улым, мин гомерем буе синдә бозыклык күрмәдем, бары тик дөрес эшләр генә күрдем. Әмма мин сиңа дөресен әйтәм, улым: мин быел үләчәкмен, һәм бу елны исән калмаячакмын; чөнки мин төшемдә үлем көнен күрдем, йөз илле биш елдан артык яшәмәячәкмен; һәм менә мин гомеремнең барлык көннәрен дә тәмамладым».
7 Ягъкуб әнисенең сүзләренә көлде, чөнки әнисе аңа үләргә кушкан иде; һәм ул көче белән аның каршысында утыра иде, һәм көче җитмәде, чөнки ул эчкә кереп-чыгып күрә иде, тешләре нык иде, һәм гомере буе бернинди авырту да кичермәде.
8 Ягъкуб аңа болай диде: «Әнием, әгәр көннәрем синең гомерең көннәренә якынлашса, һәм көчем синең көчең кебек минем белән калса, һәм син үлмәячәксең, чөнки син үлемең турында минем белән шаяртасың».
9 Ул Исхак янына керде дә: «Сиңа бер үтенечем бар: Исавка ант ит, ул Ягъкубка зыян китермәячәк һәм аны дошманлык белән куып җибәрмәячәк, чөнки син Исавның уйларын беләсең: алар яшьтән үк бозык, һәм анда яхшылык юк; чөнки ул синең үлемеңнән соң аны үтерергә тели».
10 Син аның абыйсы Ягъкуб Харанга күченгән көннән алып бүгенге көнгә кадәр нәрсә эшләгәнен беләсең: ул безне бөтен йөрәге белән ташлап китте, безгә явызлык эшләде; ул синең көтүләреңне үзенә алды, һәм синең барлык милкеңне синең алдыңнан тартып алды.
11 Без аңардан үзебезгә кирәк булганны сорап ялварганда, ул безне кызганган кеше кебек эшләде.
12 Ул сиңа ачу белән каршы тора, чөнки син камил һәм гадел улың Ягъкубка фатиха бирдең; анда явызлык юк, бары тик яхшылык кына бар. Хараннан килгәннән бирле ул бездән бернәрсә дә урламады, чөнки ул безгә һәрвакыт барысын да үз вакытында бирә, без аны кулга алганда, ул безне фатихалаганда бөтен йөрәге белән шатлана, һәм Хараннан килгәннән бирле бездән аерылмады, һәм ул һәрвакыт безнең белән өйдә калып, безне хөрмәтләп тора”.
13 Исхак аңа болай диде: «Мин дә безнең белән булган Ягъкубның эшләрен беләм һәм күрәм, ул безне бөтен йөрәге белән хөрмәт итә; ләкин мин элек Эсауны Ягъкубтан күбрәк яраттым, чөнки ул беренче угыл иде; ләкин хәзер мин Ягъкубны Эсаудан күбрәк яратам, чөнки ул күп явызлыклар кылды, һәм анда тәкъвалык юк, чөнки аның барлык юллары да гаделсезлек һәм көч куллану [һәм аның тирәсендә тәкъвалык юк].
14 Хәзер аның барлык эшләре аркасында йөрәгем борчый, һәм ул да, аның токымы да котылмаячак, чөнки алар җирдән юк ителәчәк һәм күк астыннан тамыры белән куып чыгарылачак, чөнки ул Ибраһим Аллаһысын ташлап, аның хатыннары артыннан, аларның пычраклыклары һәм хаталары артыннан китте, үзе дә, балалары да.
15 Син миңа аңа абыйсы Ягъкубны үтермәячәгенә ант итәргә кушасың; хәтта ул ант итсә дә, антын үтәмәячәк, яхшылык кына түгел, ә явызлык кына эшләячәк.
16 Әмма ул үзенең туганы Ягъкубны Ягъкуб кулына үтерергә теләсә, аңа биреләчәк, һәм ул аның кулыннан котыла алмаячак, [чөнки ул аның кулына төшәчәк].
17 Ягъкубтан курыкма, чөнки Ягъкубның сакчысы бөек, көчле һәм хөрмәтле, һәм ул Эсауның сакчысыннан да күбрәк мактала».
18 Ребекка хәбәр җибәреп, Эсауны чакыртты, һәм ул аның янына килде, һәм ул аңа: «Улым, сиңа бер үтенечем бар, һәм син аны үтәргә сүз бир, улым»,— диде.
19 Ул болай диде: «Мин синең миңа әйткәннәреңнең барысын да үтәрмен һәм синең үтенечеңне кире какмаячакмын».
20 Ул аңа болай диде: «Мин синнән сорыйм, мин үлгән көнне мине алып кереп, әтиеңнең әнисе Сара янына күм, һәм син һәм Ягъкуб бер-береңне ярат, бер-береңә явызлык теләмә, тик үзара мәхәббәт кенә булсын, һәм (шулай итеп) сез, улларым, уңышлы яшәрсез, җир йөзендә хөрмәтле булырсыз, һәм бернинди дошман да сезнең өчен шатланмас, һәм сез сезне яратучыларның барысы өчен дә фатиха һәм мәрхәмәт булырсыз».
21 Ул болай диде: «Син миңа әйткәннәрнең барысын да эшләрмен һәм үлгән көнне сине әтиемнең әнисе

Сара янына күмәрмен, чөнки син аның сөякләре синең сөякләрең янында булсын дип теләгән идең».
22 Шулай ук, минем кардәшем Ягъкубны да, мин барлык кешеләрдән дә күбрәк яратырмын, чөнки бөтен җирдә минем кардәшем юк, аннан башка. Әгәр мин аны яратсам, бу минем өчен зур хөрмәт түгел, чөнки ул минем кардәшем, һәм без синең тәнеңдә бергә чәчелдек, һәм без синең карыныңнан бергә чыктык, һәм әгәр мин кардәшемне яратмасам, кемне яратырмын?
23 Мин үзем дә, Ягъкубка минем һәм улларым турында киңәш бирүеңне үтенәм, чөнки аның минем һәм улларым өстеннән патша булачагын беләм, чөнки әтием аны фатихалаган көнне ул аны югарырак, ә мине түбәнрәк итте.
24 Һәм мин сиңа ант итәм, мин аны яратырмын һәм гомерем буе аңа явызлык теләмәсмен, ә яхшылык кына теләрмен.
25 Ул бу эшнең барысын да аңа ант итте. Ул Ягъкубны Эсауның күз алдында чакырып алды һәм аңа Эсауга әйткән сүзләре буенча боерык бирде.
26 Ул болай диде: «Мин синең ихтыярыңны үтәрмен; ышан миңа, миннән дә, улларымнан да Эсауга каршы бернинди дә явызлык булмас, һәм мин мәхәббәттән башка бернәрсәдә дә беренче булмаячакмын».
27 Шул төнне ул һәм аның уллары ашадылар һәм эчтеләр. Ул өч юбилей һәм бер атна һәм бер яшьлек чагында үлде, һәм аның ике улы, Исав һәм Ягъкуб, аны әтиләренең әнисе Сара янындагы ике катлы мәгарәгә күмделәр.

36НЧЫ БҮЛЕК

1 Бу атнаның алтынчы елында [21:62 AM] Исхак ике улын Исав белән Ягъкубны чакырды, һәм алар аның янына килделәр, һәм ул аларга болай диде: «Улларым, мин ата-бабаларым юлыннан барам, ата-бабаларым яшәгән мәңгелек йортка.
2 Шуңа күрә мине әтием Ибраһим янына, хетлы Эфрон кырындагы икеләтә мәгарәдә күмегез. Ибраһим шунда күмәр өчен кабер сатып алган иде; үзем казыган кабердә мине шунда күмегез.
3 Улларым, сезгә шуны әмер итәм: җир йөзендә тәкъвалык һәм гаделлек белән эш итегез, шулай итеп Раббы Ибраһимга һәм аның токымына эшләр дип әйткән бар нәрсәне дә сезнең өстегезгә алыр.
4 Улларым, бер-берегезне, туганнарыгызны, үз җанын яраткан кеше кебек яратыгыз, һәм һәркем үз туганына файда китерә торганны эзләсен һәм җирдә бергә эш итсен; һәм алар бер-берсен үз җаннары кебек яратсыннар.
5 Ә потлар мәсьәләсенә килгәндә, мин сезгә аларны кире кагарга, нәфрәтләнергә һәм яратмаска кушам һәм кисәтәм, чөнки алар аларга табынучылар һәм аларга табынучылар өчен алдау белән тулы.
6 Улларым, сез, атагыз Ибраһимның Аллаһысы Раббыны, һәм мин дә Аңа ничек табынганымны һәм тәкъвалыкта һәм шатлыкта хезмәт иткәнемне исегездә тотыгыз. Ул сезне күбәйтсен һәм токымыгызны күктәге йолдызлар кебек күпләтсен, һәм сезне җирдә мәңгелеккә тамыры белән чәчәк ата торган тәкъвалык үсемлеге итеп урнаштырсын.
7 Хәзер мин сезгә зур ант бирәчәкмен — чөнки күкләрне, җирне һәм барлык нәрсәләрне бергә яраткан данлы, хөрмәтле, бөек, шәп, гаҗәеп һәм кодрәтле исем белән ант итүдән дә зуррак ант юк — сез Аннан куркырга һәм Аңа табынырга тиеш.
8 Һәркем үз туганын мәхәббәт һәм тәкъвалык белән яратсын, һәм гомерегез буена туганына явызлык теләмәсен, шулай итеп сез барлык эшләрегездә уңышка ирешерсез һәм һәлак булмассыз.
9 Әгәр дә сезнең берәрегез туганына каршы явызлык уйласа, белегез: шуннан башлап туганына каршы явызлык уйлаучы һәркем аның кулына эләгәчәк һәм тереләр җиреннән тамыры белән куып чыгарылачак, һәм аның токымы күк астыннан юк ителәчәк.
10 Әмма давыл, ләгънәт, ачу һәм ачу көнендә, ялкынлы ут белән Содомны яндырган кебек, аның җирен, шәһәрен һәм барлык милкен дә яндырачак. Ул кеше балаларының тәрбия китабыннан сызылып ташланачак, һәм тормыш китабына түгел, ә һәлакәткә дучар ителгәннәр исемлегенә язылачак, һәм мәңгелек ләгънәткә дучар булачак, шуңа күрә аларның хөкеме һәрвакыт нәфрәт, ләгънәт, ачу, газап, ачу, бәла-каза һәм авырулар белән яңартылачак.
11 Улларым, мин сезгә әйтәм һәм шаһитлек бирәм, туганына зыян китерергә теләгән кешегә хөкем чыгарылачак.
12 Ул шул көнне барлык милкен икесенә бүлеп бирде һәм зуррак өлешен беренче угылына, манарага һәм аның тирәсендәге бар нәрсәгә, һәм Ибраһимның Ант коесы янындагы бар нәрсәгә бирде.
13 Ул болай диде: «Бу зуррак өлешне мин беренче туган балага бирермен».
14 Әсәв болай диде: «Мин Ягъкубка саттым һәм беренче туган хокукымны Ягъкубка бирдем; аңа бирелсен, һәм бу турыда әйтер сүзем юк, чөнки ул аныкы».
15 Исхак болай диде: «Улларым, сезгә һәм сезнең нәселегезгә бүген фатиха бирегез, чөнки сез миңа тынычлык бирдегез, һәм минем йөрәгем беренче туганлык хокукы өчен кайгырмый, чөнки сез моның өчен явызлык эшләрсез».
16 Гаделлек белән эш итүче кешегә Аллаһы Тәгалә аны һәм аның токымын мәңгегә фатихаласын».
17 Ул аларга боерык биреп, фатиха бирде, алар аның алдында бергә ашадылар һәм эчтеләр, һәм ул шатланды, чөнки алар арасында бердәм фикер бар иде, һәм алар аның яныннан китеп, шул көнне ял иттеләр һәм йокладылар.
18 Исхак шул көнне шатланып үз түшәгендә йоклады; ул мәңгелек йокыга китте һәм йөз сиксән яшендә вафат булды. Ул егерме биш атна һәм биш елны тәмамлады; һәм аның ике улы Исав белән Ягъкуб аны җирләделәр.
19 Исав Эдом җиренә, Сеир тауларына китте һәм шунда урнашты.
20 Ягъкуб Хеврон тауларында, атасы Ибраһим яшәгән җирнең манарасында яшәде һәм Раббыга бөтен йөрәге белән, күренеп торган әмерләр буенча гыйбадәт кылды, чөнки ул үз буыннарының көннәрен бүлеп биргән.
21 Аның хатыны Лия кырык бишенче юбилейның икенче атнасының дүртенче елында, [21:67] вафат булды. Ул аны әтисенең әнисе Сара каберенең сул

ягында, әнисе Ребекка янындагы ике катлы мәгарәгә күмде.
22 Аның барлык уллары һәм уллары аның хатыны Лия өчен кайгырырга һәм аны юатырга килделәр, чөнки ул аның өчен кайгырды, чөнки аның сеңлесе Рахилә үлгәннән соң, ул аны бик нык яратты.
23 Чөнки ул барлык юлларында да камил һәм гадел иде, Ягъкубны хөрмәт итте, һәм аның белән яшәгән көннәрнең барысында да ул аның авызыннан берни дә каты сүз ишетмәде, чөнки ул йомшак, тыныч, намуслы һәм хөрмәтле иде.
24 Ул аның гомере буе эшләгән барлык эшләрен искә төшерде һәм аның өчен бик кайгырды, чөнки ул аны бөтен йөрәге һәм җаны белән яратты.

37 нче БҮЛЕК

1 Ягъкуб белән Исавның әтисе Исхак үлгән көнне, [2162 AM] Исавның уллары, Исхакның өлкәненең өлешен кече улы Ягъкубка биргәнен ишеттеләр һәм бик ачуландылар.
2 Алар әтиләре белән бәхәсләштеләр: «Ни өчен әтиең Ягъкубка олысының өлешен бирде һәм сине ташлап китте, син өлкән, ә Ягъкуб кече?»
3 Ул аларга болай диде: «Мин үземнең беренче туганлык хокукымны Ягъкубка кечкенә ясмык кисәгенә саттым, һәм әтием мине ауга, тотарга һәм аңа ашарлык һәм фатиха бирерлек нәрсә алып килергә җибәргән көнне ул хәйлә белән килеп, әтиемә ризык һәм эчемлек алып килде, һәм әтием аны фатихалады һәм мине үз кулы астына куйды».
4 Әтиебез безне, миңа да, аңа да, бер-беребезгә каршы яманлык уйламаска, һәрберебез үз туганы белән мәхәббәттә һәм татулыкта калырга һәм юлларыбызны бозмаска ант итәргә мәҗбүр итте.
5 Алар аңа болай диделәр: «Без синең аның белән тынычлык төзергә теләвеңне тыңламаячакбыз, чөнки безнең көчебез аның көченнән зуррак, һәм без аннан көчлерәк; без аңа каршы барачакбыз һәм аны үтерәчәкбез, аны һәм аның улларын юк итәчәкбез. Әгәр син безнең белән бармасаң, без сиңа да зыян китерәчәкбез».
6 Хәзер безне тыңлагыз: әйдәгез, Арамга, Филистиягә, Моабка һәм Аммонга җибәрик, сугышка әзер булган сайланган кешеләрне сайлап алыйк, аңа каршы барыйк һәм аның белән сугышыйк, ул көчәеп киткәнче, аны җир йөзеннән юк итик».
7 Әтиләре аларга: «Бармагыз һәм аның белән сугышмагыз, югыйсә сез аның алдында егылып төшәрсез», – диде.
8 Алар аңа болай диделәр: «Бу синең яшьлегеңнән алып бүгенге көнгә кадәрге эш рәвешең, һәм син аның камыты астына муеныңны саласың».
9 Без бу сүзләргә колак салмаячакбыз». Алар Арамга һәм Адурамга, әтиләренең дустына кешеләр җибәрделәр, һәм алар үзләре белән мең сугышчыны, сайланган сугышчыларны ялладылар.
10 Аларга Моабтан һәм Аммоннан ялланганнардан мең сайланган кеше, Филистиядән мең сайланган сугышчы, Эдомнан һәм Хоритлардан мең сайланган сугышчы һәм Киттимнан көчле сугышчылар килде.
11 Алар аталарына: «Алар белән бар да, аларны алып бар, югыйсә сине үтерербез», – диделәр.
12 Уллары аны абыйсы Ягъкубка каршы чыгарга мәҗбүр итүләрен күргәч, ул ачу һәм ачу белән тулды.
13 Ләкин соңыннан ул үзенең энесе Ягъкубка каршы йөрәгендә яшеренгән барлык явызлыкны искә төшерде, һәм әтисе белән әнисенә биргән антын хәтерләмәде, ул гомер буе энесе Ягъкубка каршы бернинди дә явызлык уйламаячак дип.
14 Шулай да, Ягъкуб аларның сугышка киләчәген белмәде, һәм хатыны Лия өчен кайгырды, алар дүрт мең сугышчы һәм сайланган сугышчылар белән манарага бик якын килгәнче.
15 Хеврон кешеләре аңа: «Менә синең абыең сиңа каршы сугышырга килде, ул дүрт мең кылыч белән коралланган, калканнар һәм кораллар тоткан», – дип хәбәр җибәрделәр. Чөнки алар Ягъкубны Эсауга караганда күбрәк яраттылар. Алар аңа шулай диделәр, чөнки Ягъкуб Эсауга караганда йомшакрак һәм мәрхәмәтлерәк кеше иде.
16 Ләкин Ягъкуб алар манарага бик якын килгәнче ышанмады.
17 Ул манара капкаларын япты, аннары коймаларга басты һәм абыйсы Исавка болай диде: «Хатыным үлгән өчен мине юатырга килгәнең өчен рәхмәтлемен. Әтиеңә һәм әниеңә үлгәнче биргән антың шушымы? Син антыңны боздың, һәм әтиеңә биргән антың белән үк хөкем ителдең».
18 Шунда Исав аңа болай дип җавап бирде: «Кеше балалары да, җир хайваннары да мәңгелек ант биргән тәкъвалыкка ант итмиләр; алар көн саен бер-берсенә каршы явызлык уйлап, дошманын да, дошманын да үтерергә тырышалар».
19 Син мине дә, балаларымны да мәңгегә нәфрәт итәсең, һәм синең белән туганлык бәйләнешен өзмисең.
20 Мин сиңа игълан иткән сүзләрне тыңла: әгәр кабан тиресен үзгәртә һәм йон кебек йомшак итә алса, яисә башында болан яки сарык мөгезләре кебек мөгезләр чыгара алса, Мин синең белән туганлык бәйләнешен саклаячакмын, һәм күкрәкләр әниләреннән аерылса, чөнки син миңа туган түгел.
21 Әгәр бүреләр бәрәннәрне ашамаска яки көч кулланмаска дип, алар белән тынычлык төзесәләр, һәм аларның йөрәкләре аларга яхшылык тели икән, минем йөрәгемдә сиңа тынычлык булыр.
22 Әгәр арыслан үгез белән дуслашып, аның белән тынычлык төзесә, Әгәр ул аның белән бер камытка бәйләнсә һәм аның белән бергә җир сөрсә, Мин синең белән тынычлык төзермен.
23 Карга раза кебек агаргач, бел: Мин сине ратканмын, һәм синең белән тынычлык урнаштырачакмын, син тамырыңнан куып чыгарылачаксың, һәм синең улларың тамырыннан куып чыгарылачак, һәм сиңа тынычлык булмаячак».
24 Ягъкуб үзенең йөрәге һәм җаны белән аңа каршы явыз ният белән каравын һәм аны үтерергә теләгәнен күргәч, ул сөңгегә тишеп үтерә торган, ләкин аннан чигенми торган кабан кебек сикереп килгәнен күрде.
25 Аннары ул үзенең кешеләренә һәм хезмәтчеләренә аңа һәм аның барлык юлдашларына һөҗүм итәргә кушты.

38 нче БҮЛЕК

1 Шуннан соң Яһүд этисе Ягъкуб белән сөйләшеп: «Әти, җәяңне суз, укларыңны җибәр, дошманны җиргә ташла һәм дошманны үтер, һәм синең көчең булсын, чөнки без синең абыеңны үтермәячәкбез, чөнки ул синең кебек, һәм ул сиңа охшаган, әйдәгез аңа хөрмәт күрсәтик»,— диде.
2 Ягъкуб җәясен иеп, укны атты һәм аның энесе Исавның уң күкрәгенә сукты һәм аны үтерде.
3 Ул тагын бер тапкыр ук җибәрде һәм арамейлы Адораның сул күкрәгенә сукты, аны артка этеп үтерде.
4 Шуннан соң Ягъкуб уллары, алар һәм аларның хезмәтчеләре, манараның дүрт ягына төркемнәргә бүленеп, чыгып киттеләр.
5 Яһүдләр алгы якка чыктылар, аның белән Нафтали һәм Гад, һәм аның белән илле хезмәтче манараның көньяк ягында иде. Алар алларында очраган бар нәрсәне дә үтерделәр, ләкин берсе дә котыла алмады.
6 Леви, Дан һәм Ашер илле кеше белән манараның көнчыгыш ягына чыгып, Моаб һәм Аммон сугышчыларын үтерделәр.
7 Рубен, Иссахар һәм Зебулун, илле кеше белән бергә манараның төньяк ягына чыгып, филистиләрнең сугышчыларын үтерделәр.
8 Шимун, Биньямин һәм Рубен улы Ханох, илле кеше белән манараның көнбатыш ягына чыктылар, һәм алар Эдомнан һәм Хорилардан дүрт йөз көчле сугышчыны үтерделәр; алты йөз кеше качып китте, ә Исавның дүрт улы алар белән качып китте, һәм этиләрен үтереп калдырдылар, ул Адурам калкулыгында егылып төшкән иде.
9 Ягъкуб уллары аларны Сеир тауларына кадәр куып киттеләр. Ягъкуб абыйсын Адурамдагы калкулыкта җирләде, һәм ул өенә кайтты.
10 Ягъкуб уллары Сеир тауларында Исав улларын эзәрлекләделәр һәм муеннарын иделәр, шуңа күрә алар Ягъкуб улларының хезмәтчеләре булдылар.
11 Алар аталарына кешеләр җибәрделәр, алар белән тынычлык урнаштырыргамы яки үтерергәме дип.
12 Ягъкуб улларына тынычлык урнаштырырга хәбәр җибәрде, һәм алар алар белән тынычлык төзеделәр, һәм аларга коллык йөкләделәр, шуңа күрә алар Ягъкубка һәм аның улларына һәрвакыт салым түләделәр.
13 Алар Ягъкуб Мисырга төшкән көнгә кадәр аңа салым түләүләрен дәвам иттеләр.
14 Ә Эдом уллары Ягъкубның унике улы аларга салган коллык боерыгыннан бүгенге көнгә кадәр котылмадылар.
15 Исраил халкы өстеннән патша булмаганчы, Эдом җирендә патшалык иткән патшалар менә шушылар.
16 Беор улы Балак Эдомда патшалык иткән, һәм аның шәһәренең исеме Данаба булган.
17 Балак үлде, һәм аның урынына Босердан Зараның улы Йобаб патшалык итте.
18 Йобав үлде, һәм аның урынына Теман җиреннән Асам патшалык итте.
19 Әсәм үлде, һәм аның урынына Моаб кырында мадианлыларны җиңгән Барад улы Адат патша булды, һәм аның шәһәренең исеме Авит иде.
20 Әдәт үлде, һәм аның урынына Амасакедан Салман патша булды.
21 Салман үлде, һәм аның урынына елга буендагы Раабот шәһәреннән Шаул патшалык итте.
22 Шаул үлде, һәм аның урынына Ахбор улы Баелунан патшалык итте.
23 Ахбор улы Баэлунан үлде, һәм аның урынына Адат патшалык итте, һәм аның хатынының исеме Майтабит иде, ул Матарат кызы, Метабедзааб кызы.
24 Булар Эдом җирендә хакимлек иткән патшалар.

39НЧЫ БҮЛЕК

1 Ягъкуб этисе яшәгән Ханаан җирендә яшәде. Ягъкубның нәселе менә шундый.
2 Йосыфны Мисыр җиренә алып килгәндә, унҗиде яшьтә иде. Аны фиргавеннең баш ашпозчысы, хәзинә хезмәткәре Потифар сатып алды.
3 Ул Йосыфны үзенең бөтен йорты өстеннән куйды, һәм Йосыф аркасында Мисыр йортына Раббы фатихасы төште, һәм Раббы аңа һәр эшендә уңышлар бирде.
4 Мисырлы барысын да Йосыф кулына тапшырды, чөнки ул Раббының аның белән икәнен һәм Раббының аңа һәр эштә уңышлар бирүен күрде.
5 Йосыфның тышкы кыяфәте бик матур иде, һәм хуҗасының хатыны күзләрен күтәреп, Йосыфны күрде, аңа гашыйк булды һәм үзе белән йокларга ялварды.
6 Ләкин ул җанын бирмәде, һәм Раббыны һәм аның этисе Ягъкубның Ибраһим сүзләреннән укыган сүзләрен искә төшерде: ир кеше ире булган хатын белән зина кылырга тиеш түгел; аңа үлем җәзасы күктә Аллаһы Тәгалә алдында билгеләнгән, һәм гөнаһ аңа каршы мәңгелек китапларда Раббы алдында даими рәвештә язылачак.
7 Йосыф бу сүзләрне исенә төшерде һәм аның белән якынлык кылудан баш тартты.
8 Ул аңардан бер ел буе ялварды, ләкин ул баш тартты һәм тыңламады.
9 Ләкин ул аны кочаклап алды һәм өйдә кочаклап, үзе белән йокларга мәҗбүр итте, өй ишекләрен япты һәм аны кочаклап алды, ләкин ул киемен хатын кулында калдырып, ишекне ватып кереп, хатынның яныннан качып китте.
10 Хатын аның үзе белән йокларга теләмәвен күреп, хуҗасы алдында аңа шелтә белдерде: «Син яраткан яһүд колың мине көчләп минем белән йокларга мәҗбүр итәргә теләде. Мин тавышымны күтәргәч, ул качып китте һәм мин аны тотып алгач, киемен кулымда калдырды, һәм ул ишекне ватып керде».
11 Мисыр кешесе Йосыфның киемен һәм ватык ишекне күрде, һәм аның хатынының сүзләрен ишетте, һәм Йосыфны патша төрмәгә утырткан тоткыннар тора торган төрмәгә ташлады.
12 Ул төрмәдә иде, һәм Раббы Йосыфка төрмә сакчылары башлыгының алдында мәрхәмәт күрсәтте, һәм аңа шәфкать күрсәтте, чөнки ул Раббының аның белән икәнен һәм Раббының аның һәр эшендә уңышларга ирешүен күрде.
13 Ул барысын да үз кулына тапшырды, һәм төрмә сакчылары башлыгы аның белән булган бернәрсә

турында да белмәде, чөнки Йосыф барысын да эшләде, һәм Раббы аны камилләштерде.
14 Ул анда ике ел торды. Шул көннәрдә Мисыр патшасы фиргавен үзенең ике хезмәтчесенә, баш сакчыга һәм баш икмәкчегә ачуланды, һәм аларны баш пешекченең йортында, Йосыф тотыла торган төрмәдә, изоляторга ябып куйды.
15 Төрмә сакчылары башлыгы Йосыфны аларга хезмәт итәргә билгеләде, һәм ул алар алдында хезмәт итте.
16 Икесе дә, баш хезмәтче белән баш икмәкче, төш күрделәр һәм аны Йосыфка сөйләп бирделәр.
17 Ул аларга ничек аңлаткан булса, шулай булды, һәм фиргавен баш сакчыны үз вазифасына кайтарды, ә баш икмәкчене үтерде, Йосыф аларга ничек аңлаткан булса, шулай булды.
18 Ләкин баш сакчы Йосыфны төрмәдә онытты, гәрчә аңа нәрсә буласын әйткән булса да, һәм Йосыфның аңа ничек әйткәнен фиргавенгә әйтергә онытты.

40НЧЫ БҮЛЕК

1 Шул көннәрдә фиргавен бер төн эчендә бөтен җирдә ачлык булачак дип ике төш күрде. Ул йокысыннан уянып, Мисырдагы барлык төшләрне аңлатучыларны һәм сихерчеләрне чакырды һәм аларга ике төшен сөйләде, ләкин алар аны аңлата алмадылар.
2 Шуннан соң баш сакчы Йосыфны искә төшерде һәм патшага аның турында сөйләде, һәм патша аны төрмәдән чыгарды, һәм ул ике төшен күрде.
3 Ул фиргавенгә ике төшенең бер икәнен әйтте һәм аңа болай диде: «Җиде ел бөтен Мисыр җирендә муллык булачак, аннан соң җиде ел ачлык булачак, бөтен җирдә булмаган ачлык.
4 Ә хәзер фиргавен бөтен Мисыр җиренә күзәтчеләр куйсын, һәм алар муллык еллары дәвамында һәр шәһәрдә азык-төлек тупласыннар, һәм җиде ел ачлык өчен азык-төлек булачак, һәм җир ачлыктан юкка чыкмаячак, чөнки ул бик каты булачак».
5 Раббы Йосыфка фиргавен алдында мәрхәмәт һәм мәрхәмәт күрсәтте, һәм фиргавен үз хезмәтчеләренә болай диде: «Без бу кеше кебек акыллы һәм зирәк кешене таба алмыйбыз, чөнки Раббының рухы аның белән».
6 Ул аны бөтен патшалыгында икенче патша итеп билгеләде һәм аңа бөтен Мисыр өстеннән хакимлек бирде, һәм аны фиргавеннең икенче арбасына утыртты.
7 Аңа тукымадан эшләнгән киемнәр кидерде, муенына алтын чылбыр такты, һәм (ярлыкчы) аның алдында: «Әл-Әл ва-Әбирер», – дип игълан итте, кулына йөзек кидерде һәм аны бөтен йорты өстеннән идарәче итеп куйды, аны зурлады һәм: «Мин синнән тәхеттә генә зуррак булачакмын», – диде.
8 Йосыф бөтен Мисыр җире өстеннән хакимлек итте, фиргавеннең барлык түрәләре, аның барлык хезмәтчеләре һәм патша эшләрен башкаручыларның барысы да аны яраталар иде, чөнки ул гадел йөри иде, чөнки ул тәкәбберлек һәм тәкәбберлексез иде, кешеләрне аермый иде, бүләкләрне кабул итми иде, ә җирнең барлык халкын гадел хөкем итә иде.
9 Мисыр җире Йосыф аркасында фиргавен алдында тынычлык урнашты, чөнки Раббы аның белән иде, һәм аны белгәннәр һәм аның турында ишеткәннәр алдында аңа барлык буыннарына мәрхәмәт һәм мәрхәмәт күрсәтте. Фиргавен патшалыгы тәртипле иде, анда шайтан да, явыз кеше дә юк иде.
10 Патша Йосыфка Сефантифан дип исем кушты һәм Йосыфка Гелиополис рухание, баш аш пешерүче Потифарның кызын кияүгә бирде.
11 Йосыф фиргавен алдында торган көнне утыз яшьтә иде.
12 Шул елны Исхак үлде. Йосыф ике төшен аңлатканча, ул әйткәнчә, бөтен Мисыр җирендә җиде ел муллык булган, һәм Мисыр җире бер үлчәмдә унсигез йөз үлчәм мул уңыш биргән.
13 Йосыф һәр шәһәрдә ашлык җыйды, хәтта алар ашлык белән тулганчы, аның күплеген санап та, үлчәп тә бетерә алмадылар.

41 нче БҮЛЕК

1 Кырык бишенче юбилейда, икенче атнада (һәм) икенче елда, [2165 AM] Яһүд үзенең беренче улы Эрга Арам кызларыннан Тамар исемле хатын алды.
2 Әмма ул нәфрәтләнде һәм аның белән якынлык кылмады, чөнки аның әнисе Кәнган кызларыннан иде. Ул үзенә әнисенең туганнарыннан хатын алырга теләде, ләкин әтисе Яһүд рөхсәт итмәде.
3 Яһүднең беренче улы Эр явыз иде, һәм Раббы аны үтерде.
4 Яһүд энесе Онанга болай диде: «Абыеңның хатынына кер, иреңнең абыйсы вазифасын үтә һәм энең өчен нәсел калдыр».
5 Онан орлыкның үзенекенә түгел, ә энесенеке генә булачагын белде, шуңа күрә ул энесенең хатынының өенә керде һәм орлыкны җиргә түкте, һәм ул Раббы алдында явыз булды, шуңа күрә Ул аны үтерде.
6 Яһүд килене Тамарга болай диде: «Улым Шелах үскәнче, этиең йортында тол хатын булып кал, һәм мин сине аңа хатынлыкка бирермен».
7 Ул үсеп җитте, ләкин Яһүднең хатыны Бедсуэл улы Шелахка кияүгә чыгарга рөхсәт итмәде. Һәм Яһүднең хатыны Бедсуэл бу атнаның бишенче елында вафат булды [2168 AM].
8 Алтынчы елда Яһүд Тимнага сарыкларын кыркырга китте. [2169 AM] Алар Тамарга: «Кара әле, каенатаң Тимнага сарыкларын кыркырга бара», – диделәр.
9 Ул тол хатын киемнәрен салып, пәрдә япты, бизәнеп, Тимнага алып баручы юл янындагы капка янына утырды.
10 Яһүд юлда барганда, аны фахишә дип уйлап, аңа: «Мине синең яныңа керергә рөхсәт ит»,— диде. Хатын аңа: «Кер»,— диде, һәм ул керде.
11 Хатын аңа: «Миңа хезмәт хакымны бир», – диде. Ә ул аңа: «Минем кулымда бармагымдагы йөзегемнән, муенсамнан һәм кулымдагы таягымнан башка бернәрсә дә юк», – диде.
12 Кыз аңа: «Миңа хезмәт хакымны җибәргәнче, аларны бир», – диде. Ә ул аңа: «Мин сиңа бер кәҗә бәтие җибәрәм», – диде. Ә ул аларны аңа бирде, һәм ул аның янына керде, һәм ул аннан йөкле булды.
13 Яһүд үз сарыклары янына китте, ә ул этисенең йортына китте.

14 Яһүд үзенең көтүчесе, Адулламлы, аша бер кәҗә бәтиен җибәрде, ләкин ул аны таба алмады, һәм ул шул җир кешеләреннән: «Монда булган фахишә кайда?» – дип сорады. Алар аңа: «Монда безнең арабызда фахишә юк», – диделәр.
15 Ул кире кайтып, аңа хәбәр итте һәм аны тапмавын әйтте: «Мин бу җир кешеләреннән сорадым, һәм алар миңа: «Монда фахишә юк», – диделәр».
16 Ә ул: «Без мәсхәрәгә калмас өчен, ул аларны сакласын»,— диде. Өч ай тулгач, аның йөкле булуы ачыкланды, һәм алар Яһүдкә: «Киленең Тамар зинадан йөкле»,— диделәр.
17 Яһүд этисенең йортына барып, этисенә һәм абыйларына: «Аны алып чыкыгыз, яндырыгыз, чөнки ул Исраилдә пычрак эшләр кылды»,— диде.
18 Аны яндырырга алып чыккач, ул каенатасы белән йөзекне, муенсаны һәм таякны җибәрде һәм: «Болар кемнеке икәнен белегез, мин аннан йөкле булдым», – диде.
19 Яһүд таныды һәм болай диде: «Тамар миннән гаделрәк».
20 Шуңа күрә аны яндырмасыннар». Шуңа күрә ул Шелахка бирелмәде, һәм ул аңа башка якын килмәде.
21 Шуннан соң ул бу икенче атнаның җиденче елында ике ул тапты: Перес [2170 AM] һәм Зерах.
22 Шуннан соң җиде ел уңыш бирде, Йосыф фиргавенгә шул хакта сөйләде.
23 Яһүд үзенең кылган эшенең яман икәнен таныды, чөнки ул килене белән йоклаган иде, һәм моны үз күзендә җирәнгеч дип санады, ул үзенең улының итәген ачып, гөнаһ кылганын һәм юлдан язганын таныды, һәм ул үзенең гөнаһы өчен кайгырып, Раббыга ялвара башлады.
24 Без аңа төшендә әйткәнчә, ул чын күңелдән ялварып, кайгырып, башка кылмаганга күрә, бу аның өчен гафу ителде.
25 Ул гөнаһларыннан һәм наданлыгыннан кире кайтканга күрә гафу ителде, чөнки ул Аллаһыбыз алдында зур гөнаһ кылды; һәм шулай эшләүче һәркем, каенанасы белән ятучы һәркем, аны утта яндырсын, чөнки аларда пычраклык һәм пычраклык бар, аларны утта яндырсыннар.
26 Исраил улларына боерык бир, алар арасында пычраклык булмасын, чөнки килене яки каенанасы белән якынлык кылган һәркем пычраклык кылган була; алар аның белән яткан ирне дә, хатынны да утта яндырсыннар, һәм Ул Исраилдән ачуны һәм җәзаны кире кайтарачак.
27 Ә без Яһүдкә аның ике улы аның белән якынлык кылмаганын, шуңа күрә аның нәселе икенче буынга ныгытылганын һәм тамыры белән юк ителмәячәген әйттек.
28 Чөнки ул бер караш белән барып, җәза эзләгән, ягъни Ибраһимның хөкеме буенча, ул үз улларына кушканча, Яһүд аны ут белән яндырырга теләгән.

42 нче БҮЛЕК

1 Кырык бишенче юбилейның өченче атнасының беренче елында [2171 AM] җирдә ачлык башланды, һәм яңгыр яумады, чөнки бер нәрсә дә яумады.
2 Җир уңдырышсыз булып китте, ләкин Мисыр җирендә ризык бар иде, чөнки Йосыф җиде муллык елында җирнең орлыгын җыеп, аны саклап калдырган иде.
3 Мисырлылар Йосыфка азык-төлек бирергә килделәр, һәм ул беренче ел ашлыгы сакланган амбарларны ачты һәм аны җир халкына алтынга сатты.
4 «Кәнган җирендә ачлык бик көчле иде», һәм Ягъкуб Мисырда азык-төлек барлыгын ишеткәч, ун улын Мисырда азык-төлек сатып алырга җибәрде, ләкин Биньяминны җибәрмәде, һәм Ягъкубның ун улы да Мисырга китте.
5 Йосыф аларны таныды, ләкин алар аны танымадылар. Ул алар белән сөйләште һәм сорады, һәм аларга болай диде: «Сез шымчылар түгелме һәм җир юлларын өйрәнергә килмәдегезме?» Һәм ул аларны сак астына куйды.
6 Шуннан соң ул аларны тагын азат итте, Шимунны гына тоткарлады һәм тугыз абыйсын җибәрде.
7 Ул аларның капчыкларын иген белән тутырды, алтыннарын капчыкларына салды, ләкин алар белмәделәр.
8 Ул аларга кече энеләрен алып килергә кушты, чөнки алар аңа этиләренең һәм кече энеләренең исән булуын әйттеләр.
9 Алар Мисыр җиреннән чыгып, Кәнган җиренә килеп җиттеләр һәм этиләренә үзләре белән булган бар нәрсәне, ил хуҗасының аларга ничек каты сүзләр әйткәнен һәм Шимунны Бенжаминны алып киткәнчегә кадәр тотып алганын сөйләделәр.
10 Ягъкуб болай диде: «Сез мине балаларымнан мәхрүм иттегез! Йосыф юк, Шимун да юк, ә сез Биньяминне алып китәчәксез. Сезнең явызлыгыгыз миңа эләкте».
11 Ул болай диде: «Улым сезнең белән бармаячак, бәлки авырып китмәсен. Аларның әнисе ике ул тапкан, берсе үлгән, һәм монысын да сез миннән алырсыз. Әгәр ул юлда кызып китсә, сез минем картлыгымны кайгы белән үлемгә китерерсез».
12 Чөнки ул акчаларының капчыгындагы һәркемгә кире кайтарылганын күрде, шуңа күрә аны җибәрергә курыкты.
13 Ачлык Ханаан җирендә, Мисыр җиреннән кала башка барлык җирләрдә дә көчәйде һәм көчәйде, чөнки Мисыр балаларының күбесе Йосыфның орлык җыеп, складларга салып, ачлык елларына саклаган вакыттан бирле үз орлыкларын азык өчен саклаганнар иде.
14 Мисыр халкы ачлыкның беренче елында шуның белән тукланды.
15 Ләкин Исраил җирдәге ачлыкның бик нык көчәюен һәм котылу булмавын күргәч, улларына: «Барыгыз һәм үлмәс өчен безгә ризык табыгыз»,— диде.
16 Алар: «Без бармыйбыз, әгәр иң кече абыебыз безнең белән бармаса, без бармыйбыз», – диделәр.
17 Исраил халкы, әгәр ул аны үзләре белән җибәрмәсә, ачлыктан барысы да һәлак булачагын күрде.
18 Рубен болай диде: «Аны минем кулыма бирегез, әгәр мин аны сиңа кире кайтармасам, аның җаны урынына минем ике улымны үтерегез».
19 Әфәнде аңа: «Ул синең белән бармаячак»,— диде. Яһүд аңа якынлашып: «Аны минем белән җибәр, әгәр

мин аны сиңа кире кайтармасам, гомерем буе синең алда гаепле булырмын»,— диде.
20 Ул аны алар белән бергә бу атнаның икенче елында, айның беренче көнендә җибәрде. Алар Мисыр җиренә баручылар белән бергә килделәр, һәм кулларында бүләкләр: стакти, бадәм, теребинт чикләвекләре һәм саф бал бар иде.
21 Алар Йосыф каршына килеп бастылар. Ул үзенең энесе Биньяминне күрде, аны танып: «Бу сезнең иң кече энегезме?» – дип сорады. Алар аңа: «Бу шул», – диделәр. Ул: «Ходай сиңа мәрхәмәтле булсын, улым!» – диде.
22 Ул аны үз өенә җибәрде, һәм алар янына Шимунны алып килде, алар өчен мәҗлес оештырды, һәм алар куллары белән алып килгән бүләкләрен аңа тапшырдылар.
23 Алар аның алдында ашадылар, һәм ул аларның барысына да өлеш бирде, ләкин Биньяминның өлеше аларныкыннан җиде тапкыр зуррак иде.
24 Алар ашап-эчеп, торып, ишәкләре белән калдылар.
25 Йосыф аларның арасында тынычлык турында уйлар бармы-юкмы икәнен белер өчен план корды һәм үз йорты хуҗасына әйтте: «Барлык капчыкларын азык белән тутыр, акчаларын савытларына салып кайтар, ә минем касәмне, мин эчә торган көмеш касәне, иң кечкенәсенең капчыгына сал да, җибәр».

43 нче БҮЛЕК

1 Йосыф әйткәнчә эшләде: аларның барлык капчыкларын азык белән тутырды, акчаларын капчыкларына салды, ә касәне Биньяминның капчыгына салды.
2 Иртән алар киттеләр, һәм алар аннан киткәч, Йосыф үз йорты хуҗасына болай диде: «Аларның артыннан бар, йөгер һәм аларны тотып ал һәм: «Сез миңа яхшылык өчен явызлык белән җавап бирдегез; сез миннән хуҗам эчә торган көмеш касәне урладыгыз», – дип әйт. Аларның иң кече энесен миңа кире кайтарыгыз һәм мин хөкем урынына барганчы тизрәк алып килегез».
3 Ул аларның артыннан йөгереп барды һәм аларга шул сүзләрне әйтте.
4 Алар аңа болай диделәр: «Аллаһы сакласын, без, синең хезмәтчеләрең, мондый эш эшләмәсен һәм хуҗаңның йортыннан теләсә нинди савыт-саба урламасын, һәм беренче тапкыр капчыкларыбызда тапкан акчаны да, без, синең хезмәтчеләрең, Ханаан җиреннән алып кайттык.
5 Ничек инде без берәр савыт-саба урлыйбыз? Менә без һәм капчыкларыбыз тентәбез, һәм сез безнең арабыздагы берәр кешенең капчыгында кая гына чынаяк тапсагыз, аны үтерегез, һәм без һәм ишәкләребез сезнең хуҗагызга хезмәт итәрбез”.
6 Ул аларга болай диде: «Юк, мин кемне тапсам, шуны гына хезмәтче итеп алырмын, һәм сез тыныч кына өегезгә кайтырсыз».
7 Ул аларның чүлмәкләрен эзләгәндә, олысыннан башлап кечесенә кадәр, алар Бенжаминның капчыгыннан табылды.
8 Алар киемнәрен ертып, ишәкләренә йөк төяп, шәһәргә кайтып, Йосыф йортына килделәр, барысы да аның алдында йөзтүбән җиргә иелделәр.
9 Йосыф аларга болай диде: «Сез начарлык эшләдегез». Алар әйттеләр: «Без нәрсә әйтергә һәм үзебезне ничек акларга?» Хуҗабыз үз хезмәтчеләренең гөнаһларын ачыклады; менә без хуҗабызның хезмәтчеләре, һәм безнең ишәкләребез дә.
10 Йосыф аларга болай диде: «Мин дә Ходайдан куркам; ә сез, өйләрегезгә барыгыз, һәм абыегызны миңа хезмәтче итеп калдырыгыз, чөнки сез явызлык эшләдегез. Кешенең үз касәсеннән мин бу касәдән ләззәт алган кебек ләззәт алуын белмисезме? Ә сез аны миннән урладыгыз».
11 Яһүд болай диде: «Әй, хуҗам, колыңның колагына бер сүз әйт әле, колыңның әнисе безнең әтиебезгә ике туган бирде. Берсе югалды, табылмады, ул әнисеннән ялгыз калды, һәм колың безнең әтиебез аны ярата, һәм аның гомере дә бу егетнең гомере белән бәйле».
12 Әгәр без синең хезмәтчең, атабыз янына барсак, ул безнең белән булмаса, ул үләчәк, һәм без атабызны кайгы белән үлемгә дучар итәчәкбез.
13 Хәзер мин, колың, егет урынына хуҗамның колы булып калырга рөхсәт ит, һәм егетне аның абыйлары белән җибәр, чөнки мин аның өчен гарантия бирдем, һәм әгәр мин аны кире кайтармасам, колың мәңгегә атабызның гаепләвен тыңлаячак».
14 Йосыф аларның барысының да бер-берсенә карата яхшы мөнәсәбәттә булуларын күреп, үзен тыя алмады һәм аларга үзенең Йосыф икәнен әйтте.
15 Ул алар белән яһүд телендә сөйләште, муеннарына кочакланып елады.
16 Ләкин алар аны танымадылар һәм елый башладылар. Ул аларга болай диде: «Минем өчен еламагыз, ә тизрәк әтиемне минем яныма алып килегез; һәм сез күрәсез, бу минем авызым, ә абыем Биньяминнең күзләре күрә».
17 Менә, ачлыкның икенче елы, һәм тагын биш ел бар, урак та, җимеш тә юк, җир сөрү дә юк.
18 Ачлыктан үлмәс өчен, һәм мал-мөлкәтегез өчен кайгырмас өчен, тизрәк төшегез, чөнки Раббы мине сездән алда күп кешеләрнең яшәвен тәэмин итәр өчен җибәрде.
19 Әтиемә әйтегез: мин әле исән, һәм сез күрәсез, Раббы мине фиргавенгә ата, аның йорты һәм бөтен Мисыр җире өстеннән хаким итеп куйды.
20 Әтиемә минем барлык даным, Раббы миңа биргән барлык байлык һәм дан турында сөйләгез».
21 Фиргавен боерыгы буенча, ул аларга арбалар һәм юл өчен кирәк-яраклар бирде, һәм аларның барысына да төрле төстәге киемнәр һәм көмеш бирде.
22 Ә ул аларның атасына кием-салым, көмеш һәм ашлык төягән ун ишәк җибәрде, һәм аларны җибәрде.
23 Алар килеп, этиләренә Йосыфның исән булуын һәм җир йөзендәге барлык халыкларга иген үлчәвен, һәм ул бөтен Мисыр җире өстеннән хакимлек итүен әйттеләр.
24 Әтиләре моңа ышанмады, чөнки ул акылыннан язган иде; ләкин Йосыф җибәргән арбаларны күргәч, аның җаны күтәрелде һәм: «Әгәр Йосыф исән булса, миңа җитәр; мин үлгәнче төшеп аны күрермен», – диде.

44 нче БҮЛЕК

1 Исраил өченче айның яңа аенда Хараннан үз йортыннан чыгып, Ант коесы янына китте һәм шул айның җиденче көнендә атасы Исхакның Аллаһысына корбан китерде.
2 Ягъкуб Бәйтелдә күргән төшен искә төшерде һәм Мисырга барырга курка башлады.
3 Ул Йосыфка хәбәр җибәрергә һәм аның шунда бармаячагын әйтергә уйлаганда, анда җиде көн калды, бәлки, ул калыргамы яки китәргәме дигән күренеш күрер иде.
4 Ул беренче уңышны җыеп алу бәйрәмен иске иген белән үткәрде, чөнки бөтен Ханаан җирендә бер уч орлык та калмаган иде, чөнки ачлык барлык хайваннарны, терлекләрне, кошларны, шулай ук кешеләрне дә каплаган иде.
5 Уналтынчы көнне Раббы аңа күренде һәм: «Якуп, Ягъкуб!» – диде. Ул: «Менә мин», – диде. Ул аңа: «Мин – синең ата-бабаларыңның Аллаһысы, Ибраһим һәм Исхакның Аллаһысы; Мисырга барырга курыкма, чөнки Мин анда синнән бөек халык ясармын, Мин синең белән бергә төшәрмен, һәм сине (яңадан) алып чыгармын, һәм син бу җирдә күмелерсең, һәм Йосыф кулларын синең күзләреңә куячак», – диде.
6 Курыкма, Мисырга төш».
7 Аның уллары һәм аның уллары торып бастылар, һәм алар аталарын һәм әйберләрен арбаларга утырттылар.
8 Исраил өченче айның уналтынчы көнендә Ант коесыннан кутәрелеп, Мисыр җиренә китте.
9 Исраил, Йосыф абыйларына Гошен җиренә килеп, анда яшәргә кушканга, Яһүдне улы Йосыф янына җибәргән.
10 Бу Мисыр җирендәге иң яхшы җир иде, һәм аның янында, барысы өчен дә, терлекләр өчен дә иде.
11 Әтиләре Ягъкуб белән Мисырга барган Ягъкуб улларының исемнәре менә шул.
12 Исраилнең беренче улы Рубен; аның улларының исемнәре Ханох, Паллу, Хесрон һәм Карми-би.
13 Шимун һәм аның уллары; аның улларының исемнәре менә: Җемуил, Ямин, Охад, Яхин, Зохар һәм Шаул, җиде кеше – Сефат хатын-кызының улы.
14 Леви һәм аның уллары; аның улларының исемнәре менә болай: Гершон, Кааф һәм Мерари-дүрт.
15 Яһүд һәм аның уллары; аның улларының исемнәре менә: Шела, Фарес һәм Зарах.
16 Иссахар һәм аның уллары; аның улларының исемнәре болай: Тола, Фуа, Яшуб һәм Шимрон — бишәү.
17 Зебулун һәм аның уллары, һәм аның улларының исемнәре менә алар: Серед, Элон һәм Яхлеел – дүртәү.
18 Менә болар — Ягъкубның һәм аларның уллары, аларны Лия Месопотамиядә Ягъкубка тапкан: алты, һәм аларның бер сеңлесе — Дина, һәм Лиянең уллары һәм аларның уллары, әтиләре Ягъкуб белән Мисырга киткәннәр, егерме тугыз җан, ә әтиләре Ягъкуб алар белән булганда, алар утыз җан иде.
19 Лиянең хезмәтчесе, Ягъкубның хатыны Зилпаның уллары. Зилпа Ягъкубка Гад белән Ашурны тапкан.
20 Аның белән Мисырга барган улларының исемнәре менә бу: Гадның уллары: Зифион, Хагги, Шуни, Эзбон, <һәм Эри>, Арели һәм Ароди-сигез.
21 Ашерның уллары: Имна, Ишва, Берия һәм Серах, аларның алты сеңлесе бар иде.
22 Барлыгы ундүрт җан, ә Лиянең барлык җаннары кырык дүрт иде.
23 Ягъкубның хатыны Рәхиләдән туган уллар: Йосыф һәм Биньямин.
24 Йосыф, әтисе Мисырга килгәнче, Мисырда аның белән бергә туганнар. Елиополис рухание Потифар кызы Асенат аңа Манассе һәм Эфраим исемле өч ул тапкан.
25 Беняминнең уллары: Бела, Бехер, Ашбел, Гера, Нааман, Эхи, Рош, Муппим, Хуппим һәм Ард-унбер.
26 Рәхиләнең җаннары ундүрт иде.
27 Ягъкубның хатыны Рәхиләнең хезмәтчесе Билһаның уллары: Дан һәм Нафтали.
28 Алар белән Мисырга барган улларының исемнәре менә бу. Данның уллары: Хушим, Шамон, Асуди, Иҗака һәм Саломон — алты.
29 Алар Мисырга кергән елны вафат булдылар, һәм Дан Хушим гына калды.
30 Нафтали улларының исемнәре менә шул: Яхзиел, Гуни, Йезер, Шалум һәм Ив.
31 Ачлык елларыннан соң туган Ив Мисырда вафат булды.
32 Рәхиләнең барлык җаннары егерме алты иде.
33 Ягъкубның Мисырга күчкән барлык җаннары җитмеш иде. Болар аның балалары һәм аның нәселенең балалары, барлыгы җитмеш, ләкин бишесе Йосыф алдыннан Мисырда үлеп китте, һәм балалары булмады.
34 Ханаан җирендә Яһүднең ике улы, Ир һәм Онан, үлделәр, һәм аларның балалары булмады. Исраил балалары һәлак булганнарны җирләделәр, һәм алар җитмеш башка милләт арасында саналдылар.

45 нче БҮЛЕК

1 Исраил халкы Мисыр җиренә, Гошен җиренә, кырык бишенче юбилейның өченче атнасының икенче елында, дүртенче айның яңа аенда керде.
2 Йосыф әтисе Ягъкубны каршы алырга, Гошен җиренә барды һәм әтисенең муенына кочаклап елады.
3 Исраил Йосыфка болай диде: «Синең белән күрешкәннән соң, хәзер үләргә рөхсәт ит. Исраилнең Ходай Аллаһысы Ибраһим һәм Исхак Аллаһысына фатиха бирелсен. Ул үзенең мәрхәмәтен һәм мәрхәмәтен үз хезмәтчесе Ягъкубтан яшермәде».
4 Миңа исән чагымда Синең йөзеңне күрү җитә; әйе, Бәйтелдә күргән күренешем хак. Минем Аллаһым Раббы мәңгегә данлансын, Аның исеме данлансын».
5 Йосыф һәм аның абыйлары аталары алдында икмәк ашадылар һәм шәраб эчтеләр, ә Ягъкуб бик зур шатлыктан шатланды, чөнки ул Йосыфның абыйлары белән бергә ашаганын һәм аның алдында эчкәнен күрде, һәм аны саклаган һәм аның өчен унике улын саклап калган бар нәрсәне Барлыкка Китерүчегә рәхмәт әйтте.
6 Йосыф әтисенә һәм абыйларына бүләк итеп Гошен җирләрендә, Раамсеста һәм фиргавен алдында хакимлек иткән барлык тирә-юньдә яшәү хокукын биргән. Исраил һәм аның уллары Мисыр җиренең иң

яхшы өлешендә, Гөшен җирендә яшәгәннәр, һәм Исраил Мисырга килгәндә йөз утыз яшьтә булган.
7 Йосыф әтисен, абыйларын һәм аларның мал-мөлкәтен җиде еллык ачлык өчен җитәрлек күләмдә ризык белән тәэмин итте.
8 Мисыр җире ачлыктан интегә, һәм Йосыф азык-төлек өчен бөтен Мисыр җирен фиргавен өчен сатып алды, һәм ул кешеләрне, аларның мал-туарларын һәм бар нәрсәне фиргавен өчен милкенә алды.
9 Ачлык еллары тәмамланды, һәм Йосыф сигезенче елны җир халкына орлык һәм азык бирде, чөнки елга бөтен Мисыр җиреннән ташып чыккан иде.
10 Чөнки җиде ел ачлык вакытында ул ташып чыкмаган һәм елга ярындагы берничә урынны гына сугарган, ләкин хәзер ул ташып чыккан һәм мисырлылар җир чәчкән, һәм ул елны күп иген биргән.
11 Бу кырык бишенче юбилейның дүртенче атнасы, [2178 AM] елның беренче елы иде.
12 Йосыф уңышның биштән бер өлешен патшага алды, ә дүрт өлешен аларга азык һәм орлык өчен калдырды, һәм Йосыф моны Мисыр җирендә бүгенге көнгә кадәр кагыйдә итеп билгеләде.
13 Исраил Мисыр җирендә унҗиде ел яшәде, һәм ул яшәгән көннәрнең барысы өч юбилей, йөз кырык җиде ел иде, һәм ул кырык бишенче юбилейның бишенче атнасының дүртенче [2188 AM] елында вафат булды.
14 Исраил үләр алдыннан улларына фатиха бирде һәм аларга Мисыр җирендә булачак бар нәрсәне сөйләде; һәм соңгы көннәрдә алар белән нәрсә булачагын әйтте, аларны фатихалады һәм Йосыфка җирнең ике өлешен бирде.
15 Ул ата-бабалары янына йоклады һәм Кәнган җирендәге ике катлы мәгарәдә, әтисе Ибраһим янында, үзе өчен Хеврон җирендәге ике катлы мәгарәдә казыган кабердә җирләнде.
16 Ул үзенең барлык китапларын һәм аталарының китапларын улы Левига бирде, ул аларны саклап калсын һәм бүгенге көнгә кадәр балалары өчен яңартсын өчен.

46НЧЫ БҮЛЕК

1 Ягъкуб үлгәннән соң, Исраил балалары Мисыр җирендә күбәйделәр, һәм алар зур халык булдылар, һәм алар бердәм йөрәкле булдылар, шуңа күрә абыйлар абыйларын яраттылар, һәм һәркем абыйсына ярдәм итте, һәм алар бик күпкә күбәйделәр, ун атна ел, Йосыфның гомере буе.
2 Йосыфның әтисе Ягъкубтан соң яшәгән барлык көннәрендә шайтан да, явызлык та булмады, чөнки барлык мисырлылар Йосыфның гомере буе Исраил улларын хөрмәт иттеләр.
3 Йосыф йөз ун яшендә вафат булды: унҗиде ел Кәнган җирендә яшәде, ун ел хезмәтче булып, өч ел төрмәдә, сиксән ел патша җитәкчелегендә үткәрде, бөтен Мисыр җирендә хакимлек итте.
4 Ул, аның барлык абыйлары һәм шул буын кешеләре үлделәр.
5 Ул үләр алдыннан Исраил улларына Мисыр җиреннән чыкканда аның сөякләрен үзләре белән алып барырга кушты.
6 Ул аларга үз сөякләре турында ант итте, чөнки мисырлыларның аны башка алып чыгып, Ханаан җиренә күммәячәген белә иде, чөнки Ханаан патшасы Макамарон Ассирия җирендә яшәгәндә, үзәнлектә Мисыр патшасы белән сугышып, аны шунда үтергән һәм мисырлыларны Эрмон капкаларына кадәр куып барган.
7 Ләкин ул керә алмады, чөнки Мисыр патшасы булган яңа патша аннан көчлерәк иде, һәм ул Ханаан җиренә кайтты, һәм Мисыр капкалары ябылды, беркем дә чыкмады һәм Мисырга беркем дә кермәде.
8 Йосыф икенче елда, алтынчы атнада, кырык алтынчы юбилейда вафат булды, һәм аны Мисыр җирендә күмделәр, һәм аның барлык абыйлары да аннан соң вафат булдылар.
9 Мисыр патшасы кырык җиденче юбилейда, икенче елның икенче атнасында, Ханаан патшасы белән сугышка чыкты, һәм Исраил балалары Йосыф сөякләреннән кала Ягъкуб балаларының барлык сөякләрен чыгардылар, һәм аларны таудагы икеләтә мәгарәдәге кырда күмделәр.
10 Аларның күбесе Мисырга кайтты, ләкин азлары гына Хеврон тауларында калды, ә әтиең Амрам алар белән калды.
11 Ханаан патшасы Мисыр патшасын җиңде һәм Мисыр капкаларын япты.
12 Ул Исраил балаларына каршы явыз план корып, Мисыр халкына болай диде: «Карагыз, Исраил балалары бездән дә күбәйде.
13 Әйдәгез, алар артык күбәеп киткәнче, алар белән акыллы эш итик, сугыш килгәнче һәм алар да безгә каршы сугышканчы, аларны коллыкка төшерик; югыйсә алар дошманнарыбызга кушылып, аларны җиребездән куып чыгарырлар, чөнки аларның йөрәкләре һәм йөзләре Кәнган җиренә юнәлгән”.
14 Ул аларны кол итеп җәберләү өчен аларның өстеннән эшчеләр куйды; алар фиргавен, Питом һәм Раамсес өчен ныклы шәһәрләр төзеделәр, шулай ук Мисыр шәһәрләрендәге җимерелгән барлык диварларны һәм ныгытмаларны торгыздылар.
15 Аларны каты хезмәт иттерделәр, һәм алар белән ничек күбрәк явызлык кылсалар, шулкадәр күбәйделәр һәм күбәйделәр.
16 Мисыр халкы Исраил улларыннан җирәнде.

47 нче БҮЛЕК

1 Җиденче атнада, җиденче елда, кырык җиденче юбилейда, әтиең Кәнган җиреннән чыкты, һәм син дүртенче атнада, алтынчы елда, кырык сигезенче юбилейда тудың; бу Исраил уллары өчен газаплар вакыты иде.
2 Мисыр патшасы фиргавен аларга карата боерык бирде: туган барлык ир балаларын елгага ташларга.
3 Алар аларны җиде ай дәвамында син туган көнгә кадәр ташладылар.
4 Әниең сине өч ай яшерде, һәм алар аның турында сөйләделәр. Ул синең өчен көймә ясады, аны камыр һәм асфальт белән каплады, елга ярындагы тупларга куйды, һәм сине җиде көн шунда тотты. Әниең төнлә

килеп сине имезде, ә көндез сеңлең Мәрьям сине кошлардан саклады.
5 Шул көннәрдә фиргавен кызы Тармут елгага коенырга килде, һәм синең кычкыруыңны ишетте, һәм кызларына сине чыгарырга кушты, һәм алар сине аның янына алып килделәр.
6 Ул сине көймәдән чыгарды һәм сиңа кызганды.
7 Сеңлең аңа: «Барып, бу баланы имезеп, имезсен өчен, яһүд хатыннарының берсен чакырыйммы?» – диде.
8 Ул аңа: «Бар»,— диде. Ул барып, әниең Йохеведаны чакырды, ул хезмәт хакын бирде һәм сине имезде.
9 Шуннан соң, син үсеп җиткәч, алар сине фиргавен кызына алып килделәр, һәм син аның улы булдың, ә әтиең Амрам сиңа язуны өйрәтте, һәм өч атна үткәч, алар сине патша сараена алып килделәр.
10 Син патша сараеннан чыгып, Исраил улларыннан булган дустыңны кыйнаганчы, өч атна буе сарайда эшләдең.
11 Икенче көнне син ике Исраил улын сугыштырып, явызлык кылучыга: «Ни өчен кардәшеңне суктың?» – дидең.
12 Ул ачуланып, ачуланып: «Сине кем безнең өстебезгә җитәкче һәм хөкемдар итеп куйды? Кичә мисырлыны үтергән кебек, мине дә үтерергә уйлыйсыңмы?» – диде. Бу сүзләрдән соң син куркып качтың.

48 нче БҮЛЕК

1 Кырык тугызынчы юбилейның өченче атнасының алтынчы елында син чыгып, Мидиан җирендә яшәдең, биш атна һәм бер ел. Илленче юбилейның икенче елының икенче атнасында син Мисырга кайттың.
2 Син үзең беләсең, Синай тавында Ул сиңа нәрсә әйткәнен һәм Мисырга кайткач, юлда аның белән очрашканда, Мәстема ханзадә синең белән нәрсә эшләргә теләгәнен.
3 Ул синең Мисырлылардан хөкем чыгарырга һәм үч алырга җибәрелгәнеңне күргәч, сине үтерергә һәм Мисырлыларны кулыңнан коткарырга тырышмадымы?
4 Мин сине аның кулыннан коткардым, һәм син Мисырда фиргавенгә, аның барлык йортына, аның хезмәтчеләренә һәм халкына каршы сиңа җибәрелгән галәмәтләр һәм могҗизалар күрсәттең.
5 Раббы Исраил халкы өчен алардан зур үч алды, аларны кан, бакалар, бетләр, эт чебеннәре һәм корсакларында чыккан яман шешләр белән җәзалады; аларның терлекләрен үлем белән, боз ташлары белән юк итте, шуның белән алар өчен үскән бар нәрсәне дә юк итте; боз һәм караңгылык калдыкларын ашаган саранчалар белән, кешеләр һәм хайваннарның беренче балаларының үлеме белән, һәм аларның барлык потларыннан Раббы үч алды һәм аларны утта яндырды.
6 Һәм барысы да синең кулың аша җибәрелде, син бу хәлләрне алдан игълан итәр өчен, һәм син Мисыр патшасы белән аның барлык хезмәтчеләре һәм халкы алдында сөйләштең.
7 Һәм барысы да синең сүзләрең буенча булды: Мисыр җиренә ун зур һәм куркыныч хөкем чыкты, син Исраил өчен үч алыр өчен.
8 Раббы барысын да Исраил хакына эшләде, һәм Ибраһим белән төзегән килешүе буенча, алар көчләп коллыкка төшерелгәнлектән, алардан үч алырга вәгъдә бирде.
9 Ә Мәстема исемле ханзадә сиңа каршы чыкты һәм сине фиргавен кулына тапшырырга теләде, ә ул Мисыр сихерчеләренә ярдәм итте.
10 Алар торып бастылар һәм Синең алдыңда явызлык эшләделәр, без аларга эшләргә рөхсәт иттек, ләкин аларның куллары белән дәвалау чараларын күрергә рөхсәт итмәдек.
11 Раббы аларны яман яралар белән бәрде, һәм алар тора алмадылар, чөнки без аларны юк иттек, алар бер генә могҗиза да күрсәтә алмадылар.
12 Бу барлык галәмәтләр һәм могҗизаларга карамастан, принц Мастема оялмады, чөнки ул кыюланып, мисырлыларга сезнең артыгыздан мисырлыларның барлык көчләре, арбалары, атлары һәм Мисыр халкының барлык гаскәрләре белән куып барырга кушты.
13 Мин Мисырлылар белән Исраил арасында тордым, һәм без Исраилне аның кулыннан һәм аның халкы кулыннан коткардык, һәм Раббы аларны диңгез уртасыннан коры җир кебек алып үтте.
14 Исраил халкы артыннан куып барган барлык халыкларны да, Йәһвә Аллаһыбыз, диңгез уртасына, Исраил балалары астындагы упкын тирәнлегенә ташлады. Мисыр халкы үз балаларын елгага ташлаган кебек, Ул алардан 1 000 000 кешедән үч алды, һәм халкыңның бер имез баласын елгага ташлаганга күрә, мең көчле һәм көчле ир-ат һәлак булды.
15 Ундүртенче, унбишенче, уналтынчы, унҗиденче һәм унсигезенче көннәрдә, принц Мастема Исраил улларын гаепләмәс өчен, аларны богаулап, төрмәгә утыртылды.
16 Ә унтугызынчы көнне без аларны мисырлыларга ярдәм итү һәм Исраил улларын куып җибәрү өчен җибәрдек.
17 Ул аларның йөрәкләрен каты итте һәм аларны үҗәт итте, һәм безнең Аллаһыбыз Раббы тарафыннан Мисырлыларны үтереп, диңгезгә ташлау өчен план корылган иде.
18 Ундүртенче көнне без аны богауладык, чөнки ул Мисырлылардан савыт-саба, киемнәр, көмеш, алтын һәм бронза савытлар сораган көнне Исраил улларын гаепләмәсен өчен. Алар Мисырлыларны коллыкта тотарга мәҗбүр иткәннәре өчен аларны таласыннар иде.
19 Без Исраил балаларын Мисырдан буш кул белән чыгармадык.

49НЧЫ БҮЛЕК

1 Раббы сезгә Пасах бәйрәме турында биргән әмерне исегездә тотыгыз: аны беренче айның ундүртенче көнендә үз вакытында үткәрегез, кич җиткәнче чалыгыз, ә кояш баеганнан соң унбишенче көнне кич белән ашагыз.
2 Чөнки бу кичтә - бәйрәм һәм шатлык башы - сез Мисырда Пасах ашы ашадыгыз, чөнки Мастеманың барлык көчләре Мисыр җирендәге барлык беренче балаларны, фиргавеннең беренче балаларыннан алып тегермәндәге әсир хезмәтченең беренче балаларына кадәр һәм терлекләргә кадәр үтерергә җибәрелгән иде.

3 Раббы аларга менә нинди билге бирде: беренче яшьлек бәрәннең канын күргән һәр йортның түбенә керсеннәр иде, һәм алар шул йортка керсеннәр иде, чөнки алар аны суярга кермәсләр иде, ә яныннан үтеп китсеннәр иде. Өйдәгеләрнең барысы да котылсын иде, чөнки кан билгесе аның түбендә иде.
4 Раббының кодрәте барысын да Раббы кушканча эшләде, һәм алар Исраилнең барлык балалары яныннан үтеп киттеләр, һәм аларга бәла килмәде, алар арасыннан бер генә терлекне дә, кешене дә, этне дә юк итмәделәр.
5 Мисырда бәла бик көчле иде, һәм Мисырда бер генә йорт та юк иде, анда бер кеше дә үлмәде, елау һәм кайгыру булмады.
6 Бөтен Исраил халкы Пасах бәрәненең итен ашады һәм шәраб эчте, ата-бабаларының Аллаһысы Раббыга мактау, фатихалау һәм рәхмәт әйтте, һәм Мисыр йөгеннән һәм явыз коллыктан котылырга әзер иде.
7 Һәм син бу көнне гомереңнең барлык көннәрендә искә ал һәм аны елдан-ел, елына бер тапкыр, шул көнне, барлык кануннарына туры китереп, билгеләп үт һәм аны көннән-көнгә яки айдан-айга кичектермә.
8 Чөнки бу мәңгелек кагыйдә, һәм ул барлык Исраил балалары өчен күктәге такталарга уеп язылган: алар аны һәр ел саен, ел саен бер тапкыр, барлык буыннар дәвамында үткәрергә тиеш; һәм көннәрнең чикләре юк, чөнки бу мәңгелеккә билгеләнгән.
9 Әгәр дә кемдер пычраклыктан арынып, бәйрәм көнендә Раббыга яраклы корбан китерергә, бәйрәм көнендә Раббыга ашап-эчәргә килмәсә, ул чиста һәм якын булган кеше юк ителәчәк, чөнки ул Раббыга корбанны билгеләнгән вакытта китермәгән, шуңа күрә ул гаепне үз өстенә алачак.
10 Исраил халкы Пасах бәйрәмен билгеләнгән вакытта, беренче айның ундүртенче көнендә, кичләр арасында, көннең өчтән өчкә кадәр үткәрсен, чөнки көннең ике өлеше яктылыкка, ә өчтән бер өлеше кичкә бирелә.
11 Раббы сиңа кичләр арасында аны үтәргә кушкан.
12 Аны яктылык вакытында түгел, ә кич белән генә суярга рөхсәт ителә. Алар аны кич белән, төннең өчтән бер өлешенә кадәр ашасыннар, ә төннең өчтән бер өлешеннән соң аның итеннән калганны утта яндырсыннар.
13 Алар аны су белән пешермәскә һәм чи килеш ашамаска, ә утта кыздырырга тиеш; алар аны тырышып ашарга тиеш, башын, эчләрен һәм аякларын утта кыздырырга тиеш, һәм сөякләрен сындырмаска тиеш, чөнки Исраил улларының бер сөяген дә ватмаячак.
14 Шуңа күрә Раббы Исраил улларына Пасах бәйрәмен билгеләнгән вакытта үткәрергә боерды, һәм аның бер сөяген дә сындырмаска тиеш, чөнки бу бәйрәм көне, һәм ул билгеләнгән көн, һәм көннән көнгә, айдан айга күчеп булмый, ләкин аны бәйрәм көнендә үткәрегез.
15 Һәм Исраил улларына һәр елны, елына бер тапкыр, билгеләнгән вакытта Пасах бәйрәмен үткәрергә боер, һәм ул Раббы алдында күңелгә хуш киләчәк истәлекле вакыйга булсын, һәм алар Пасах бәйрәмен вакытында үткәргән елда, Аның әмере буенча, аларга үтерү яки сугу өчен берниндн бәла килмәсен.
16 Алар аны Раббының изге урыныннан тышта түгел, ә Раббының изге урыны алдында ашасыннар, һәм Исраил халкының барлык халкы аны билгеләнгән вакытта бәйрәм итсеннәр.
17 Әгәр дә сез аны Ходайыгызның изге урынында, әгәр дә егерме яшьтән өлкәнрәк булсагыз, ашарсыз, чөнки алар аны Ходайның изге урынында ашарлар дип язылган һәм әйтелгән.
18 Исраил балалары үзләре мирас итеп алачак җиргә, Ханаан җиренә, кергәч һәм үз кабиләләренең берсендә, җир уртасында, Раббының изге урыны төзелгәнче, Раббының чатырын урнаштыргач, алар килеп, Раббының чатыры уртасында Пасах бәйрәмен үткәрсеннәр һәм аны ел саен Раббы алдында чалсыннар.
19 Алар мирас итеп алган җирдә Раббы исеме белән йорт төзелгән көннәрдә, алар анда барып, кич белән, кояш баеганда, көннең өчтән бер өлешендә Пасах корбанын чалсыннар.
20 Алар аның канын корбан китерү урыны бусагасына китерсеннәр, маен корбан китерү урынындагы ут өстенә салсыннар, һәм аның итен Раббы исеме белән изгеләндерелгән йортның ишегалдында утта кыздырып ашасыннар.
21 Алар үз шәһәрләрендә, яки башка бер урында да, Раббының чатыры алдында яки Аның исеме урнашкан йорт алдында гына, Пасах бәйрәмен үткәрергә тиеш түгел, һәм алар Раббыдан читләшмәячәкләр.
22 Муса, Исраил улларына Пасах бәйрәме кагыйдәләрен үтәргә куш, аларга һәр елны, аның көннәрен һәм Ачы икмәк бәйрәмен игълан ит: алар җиде көн дәвамында ачыткысыз икмәк ашарга һәм аның бәйрәмен үткәрергә тиеш, һәм шул җиде көн дәвамында һәр көнне Ходай алдында, Аллаһыңның корбан китерү урынында, шатлык белән корбан китерергә тиеш.
23 Сез бу бәйрәмне Мисырдан чыкканчы, Шур чүленә кергәнче, ашыгып үткәрдегез, чөнки аны диңгез ярында тәмамладыгыз.

50 нче БҮЛЕК

1 Бу кануннан соң мин сиңа Елим белән Синай арасындагы Синай чүлендә шимбә көннәрен белдердем.
2 Мин сиңа Синай тавындагы җирнең шимбә көннәре турында сөйләдем, һәм елларның шимбә көннәре белән юбилей еллары турында сөйләдем, ләкин сез мирас итеп алачак җиргә кергәнче, аның елы турында әйтмәдем.
3 Җир анда яшәгәндә, ул үзенең шимбә көннәрен үткәрәчәк, һәм алар юбилей елын беләчәкләр.
4 Шуңа күрә мин сиңа ел атналарын, елларны һәм юбилейларны билгеләдем: Адәм көннәреннән алып бүгенге көнгә кадәр [24:10] кырык тугыз юбилей һәм бер атна һәм ике ел бар; һәм Ходайның [24:50] әмерләрен өйрәнү өчен тагын кырык ел бар (сүзбесе "ерак"). Алар Ханаан җиренә үтеп, көнбатышка таба Иордан елгасын кичкәнче.
5 Исраил барлык фәхешлек, пычраклык, пычраклык, гөнаһ һәм хаталардан чистартылганчы һәм бөтен җирдә ышанычлы яшәгәнче, юбилейлар үтеп китәчәк, һәм шайтан да, явыз да булмаячак, һәм җир шул вакыттан алып мәңгегә чиста булачак.

6 Һәм менә шимбә көннәре турындагы әмерне – Мин аларны синең өчен язып куйдым – һәм аның барлык законнарын да.
7 Алты көн эшлә, ләкин җиденче көн — Раббы Аллаһыңның шимбә көне. Ул көнне сез, сезнең улларыгыз, сезнең ир-атларыгыз һәм хатын-кызларыгыз, барлык терлекләрегез һәм сезнең белән булган чит ил кешесе бернинди эш тә эшләмәгез.
8 Шул көнне берәр эш эшләгән кеше үләчәк: шул көнне изгелекне бозган, хатыны белән яткан яки шул көнне берәр нәрсә эшлим дип әйткән кеше сатып алу яки сату өчен шул юлга чыгачак; алтынчы көнне үзе өчен әзерләмәгән суны аннан алган яки чатырыннан яки өеннән алып чыгу өчен берәр йөк күтәргән кеше үләчәк.
9 Шимбә көнне алтынчы көнне үзегез өчен әзерләгән эшләрдән башка бернәрсә дә эшләмәгез: ашап-эчеп, ял итеп, Шимбә көнне барлык эшләрдән тыелыгыз, сезгә бәйрәм көне һәм изге көн биргән Аллаһыгыз Раббыны данлагыз. Бу көн бөтен Исраил өчен изге патшалык көне булып, мәңгегә аларның көннәре арасында булачак.
10 Чөнки Раббы Исраилгә биргән хөрмәт зур: алар бу бәйрәм көнендә ашап-эчеп, канәгать булып, кеше балаларының хезмәтеннән ял итсеннәр, хуш исле май яндырудан, Ходай алдында көннәр буе һәм шимбә көннәрендә корбан китерүдән кала.
11 Бу эш кенә шимбә көннәрендә Раббы Аллаһың изге урынында башкарылырга тиеш, алар Исраил халкы өчен көн саен корбан китереп йолып алсыннар, бу Раббыга ошарлык истәлекле вакыйга булсын, һәм Ул аларны көн саен сиңа боерык буенча кабул итсен.
12 Өендә яки башка урында берәр эш башкаручы, сәяхәткә чыга торган, үз хуҗалыгын эшкәртүче, ут ягучы, хайванга атланучы, диңгездә корабта йөрүче, берәр нәрсәне сугучы яки үтерүче, хайванны яки кошны суючы, хайванны, кошны яки балыкны тотучы, шимбә көннәрендә ураза тотучы яки сугышучы һәркем:
13 Шимбә көнне мондый эшләрнең берәрсен эшләгән кеше үләчәк, шуңа күрә Исраил балалары шимбә көннәрен җирнең шимбә көннәре турындагы әмерләргә туры китереп үтәячәкләр. Ул миңа биргән такталарда язылганча, мин сезгә ел фасыллары законнарын һәм көннәрнең бүленеше буенча ел фасылларын язып бирер идем. Көннәрнең бүленеше турындагы хисап шуның белән тәмамлана.